

KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo

**IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
KJKP „RAD“ d.o.o. SARAJEVO
ZA 2023. GODINU**

Sarajevo, april 2024 godine

Sadržaj

1. UVOD	6
1.1 Sažetak poslovanja preduzeća	6
1.2 Misija Preduzeća	8
1.3 Vizija Preduzeća	8
1.4 Strateški ciljevi Preduzeća	8
2 OSNOVNE INFORMACIJE O PREDUZEĆU	9
2.1 Općenito o Preduzeću	9
2.2 Organi i organizacione struktura Preduzeća	10
2.3 Djelatnosti Preduzeća	10
3. MJERLJIVI CILJEVI	11
4. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA PO DJELATNOSTIMA	13
5. OSTVARENI REZULTATI POSLOVANJA PO OSNOVNIM JEDINICAMA	14
5.1. Pogon javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica	14
5.1.1. <i>Prikupljanje, transport i deponovanje otpada</i>	15
5.1.2. <i>Radna jedinica za pranje, mašinsko čišćenje i zimsko održavanje javnih saobraćajnica</i>	17
5.1.2.1. Ručno čišćenje javno - prometnih površina	17
5.1.2.2. Mašinsko čišćenje javno-prometnih površina	18
5.1.2.3. Pranje javno-prometnih površina	19
5.1.3. <i>Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica</i>	19
5.1.3.1. Zimsko održavanje javno-prometnih površina	22
5.1.4. <i>Radna jedinica Mehanizacija</i>	24
5.2. Deponija "Smiljevići"	25
5.2.1. Projekti na deponiji	26
5.2.2. Ostale aktivnosti	26
5.2.3. Deponovanje otpada	26
5.2.4. Odjel reciklaže	27
5.2.5. Kafilerija	29
5.3. Asfaltna baza	30
5.4. Služba za održavanje i prateću podršku	311
5.5. Služba za upravljanje otpadom, zaštitu okoliša i upravljanje sistemima kvaliteta	32
5.5.1. Upravljanje projektima	32
5.5.2. Upravljanje otpadom	33
5.5.2.1. <i>GPS sistem praćenja vozila</i>	34
5.5.2.2. <i>Edukacija stanovništva</i>	34
5.5.3. Sistem upravljanja kvalitetom i zaštita okoliša	34
5.5.3.1. <i>Energetska efikasnost</i>	34
5.6. Komunalni redari	36
5.7. Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove	37
5.7.1. Odjeljenje naplate	37
5.7.2. RJ Saobraćaj u mirovanju	38
5.7.3. Odjeljenje za ljudske resurse	41
5.7.4. Odjeljenje za javne nabavke	42

5.7.5. Odjeljenje za zaštitu na radu.....	44
5.7.6. Odjeljenje za finansije i računovodstvo.....	44
5.7.7. Odjeljenje za opšte i pravne poslove.....	45
6. IZVJEŠTAJ KAPITALNIH ULAGANJA U 2022. GODINI.....	46
6.1. Nabavka stalnih sredstava.....	46
6.2. Kapitalni projekti u 2022 godini.....	47
7. IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POSLOVANJU	48
7.1. Prihodi.....	49
7.2. Troškovi i rashodi.....	54
7.3. Finansijski rezultat.....	64

Spisak tabela

Tabela 1 Pregled realizacije mjerljivih ciljeva.....	12
Tabela 2 Pregled osnovnih pokazatelja poslovanja.....	13
Tabela 3 Pregled prikupljanja i zbrinjavanja otpada sa planiranim resursima u 2023. godini.....	15
Tabela 4 Tabelarni pregled prikupljanja kabastog otpada u proljetnoj akciji u 2023. godini.....	16
Tabela 5 Tabelarni pregled prikupljanja kabastog otpada u jesenjoj akciji u 2023. godini.....	17
Tabela 6 Tabelarni pregled očišćenih površina ručnim čišćenjem u 2023. godini.....	18
Tabela 7 Tabelarni pregled očišćenih površina mašinskim čišćenjem u 2023. godini.....	18
Tabela 8 Tabelarni pregled opranih javno-prometnih površina u 2023. godini.....	18
Tabela 9 Pregled realizovanih aktivnosti u 2023. godini.....	21
Tabela 10 Tabelarni pregled ostvarenog obima radova Zimske službe u 2023. godini.....	22
Tabela 11 Pregled broja dana sa temperaturama iznad/ispod nule i visine snijega u 2023. godini.....	23
Tabela 12 Pregled broja dana sa stepenom pripravnosti po mjesecima u 2023. godini.....	23
Tabela 13 Pregled stanja mehanizacije sa 31.12.2023. godine.....	24
Tabela 14 Prikaz realizovanih aktivnosti na Deponiji Smiljevići za 2023. godinu.....	26
Tabela 15 Prikaz baliranih količina otpada po vrstama u sortirnici za 2023. godinu.....	28
Tabela 16 Pregled uhvaćenih pasa u Kantonu Sarajevo u 2023. godini.....	29
Tabela 17 Pregled uklanjanja neškodljivog otpada i OŽP u 2023. godini.....	30
Tabela 18 Prikaz realizovanih aktivnosti na Asfaltnoj bazi u 2023. Godini.....	30
Tabela 19 Raspoloživost vozila po vrstama u 2023. godini.....	31
Tabela 20 Raspoloživost građevinskih mašina po vrstama u 2023. godini.....	31
Tabela 21 Pregled količine potrošenih energenata za 2023. godinu.....	35
Tabela 22 Pregled potrošnje plina i proizvodnje asfalta za period 2017 – 2023. godina.....	35
Tabela 23 Pregled ostvarenih aktivnosti na poslovima komunalnih redara u 2023. godini.....	37
Tabela 24 Pregled fakturisane površine za fizička lica u 2023. godini.....	37
Tabela 25 Pregled fakturisane površine za pravna lica u 2023. godini.....	38
Tabela 26 Stepennaplate u periodu 2019 -2023. godine.....	38
Tabela 27 Pregled realizovanih aktivnosti za usluge garaža u 2023. godini.....	39
Tabela 28 Pregled kapaciteta javnih garaža sa njihovom iskorištenosti u 2023. godini.....	39
Tabela 29 Pregled planiranog i realizovanog kapaciteta javnih parkirališta u 2023. godini.....	40
Tabela 30 Pregled kapaciteta parkirališta sa automatskom rampom u 2023. godini.....	41
Tabela 31 Pregled kapaciteta uličnih parkinga u 2023. godini.....	41
Tabela 32 Pregled broja radnika po kvalifikacionoj strukturi u 2023. godini.....	42
Tabela 33 Prikaz radne snage na dan 31.12.2023.....	42
Tabela 34 Pregled objavljenih obavještenja o nabavci za 2023. godini.....	43
Tabela 35 Pregled dodijeljenih ugovora po novim postupcima u 2023. godini.....	43
Tabela 36 Pregled aktivnosti u 2023. godini.....	45
Tabela 37 Pregled nabavke stalnih sredstava iz vlastitih sredstava u 2023. godini.....	46
Tabela 38 Pregled kapitalnih ulaganja iz tuđih izvora u 2023. godini.....	47
Tabela 39 Pregled završenih projekata u 2023. godini.....	48
Tabela 40 Pregled strukture ostvarenog prihoda u 2023. godini.....	49
Tabela 41 Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu.....	49
Tabela 42 Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za fizička lica.....	50
Tabela 43 Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za pravna lica.....	51
Tabela 44 Prihod R.J. Saobraćaj u mirovanju u 2023. godini.....	51
Tabela 45 Ostvareni prihod „Pauk“ službe u 2023. godini.....	52
Tabela 46 Prikaz ostalih prihoda i dobitaka u 2023. godini.....	52
Tabela 47 Prihod Zajedničke komunalne potrošnje u 2023. godini.....	53
Tabela 48 Pregled naplaćenog vanrednog prihoda u 2023. godini.....	53
Tabela 49 Pregled ostvarenih troškova i rashoda u 2023. godini.....	54
Tabela 50 Pregled strukture troškova i rashoda u 2023. godini.....	54
Tabela 51 Prikaz utrošenih količina sirovina za proizvodnju asfalta u 2023. godini.....	56
Tabela 52 Prikaz cijena sirovina za proizvodnju asfalta u 2023. godini uporedivo sa 2022. godinom.....	56

Tabela 53 Pregled utrošenih količina i vrijednosti posipnog materijala u 2023. godini.....	57
Tabela 54 Prikaz cijena posipnog materijala u 2023. godini uporediv sa 2022. godinom.....	57
Tabela 55 Pregled potrošnje goriva i maziva u 2023 godini.....	57
Tabela 56 Pregled potrošnje goriva po mjestu nastanka u 2023. godini.....	58
Tabela 57 Struktura troškova sitnog inventara, alata, auto guma i HTZ opreme u 2023. godini.....	58
Tabela 58 Ukupni troškovi plata u 2023 godini.....	59
Tabela 59 Pregled troškova na ime toplog obroka, prevoza i regresa u 2023 godini.....	59
Tabela 60 Pregled ostalih naknade radnicima.....	60
Tabela 61 Struktura troškova komunalnih usluga u 2023. godini.....	61
Tabela 62 Pregled troškova osiguranja u 2023. godini uporediv sa 2022. godinom.....	62
Tabela 63 Pregled troškova PTT usluga ostvarenih u 2023. godini.....	62
Tabela 64 Pregled troškova poreza, naknada, taksi i drugih dažbina u 2023. godine.....	63
Tabela 65 Struktura rashoda po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u 2023 godini.....	63
Tabela 66 Finansijski rezultat u 2023 godini.....	64
Tabela 67 Bilans stanja na dan 31.12.2023. godine.....	64
Tabela 68 Obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2023. godine.....	66
Tabela 69 Pregled većih dužnika (vanredni kupci) na dan 31.12.2023. godine.....	67

1. UVOD

Izvještaj o poslovanju KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo za 2023. godinu koji je izrađen na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH (Službene novine Federacije BiH 15/21, član 36. stav 1.) obuhvata sve bitne aspekte poslovanja Preduzeća tokom protekle godine. Evo pregleda ključnih elemenata koje sadrži:

1. **Osnovne informacije o Preduzeću:** Ovaj dio izvještaja obuhvata opis osnovnih informacija o Preduzeću kao što su naziv, sjedište, vrsta djelatnosti, pravni status, informacije o vlasničkoj strukturi (ako je relevantno), kao i bilo koje druge bitne informacije koje su od značaja za kontekst poslovanja.
2. **Mjerljivi ciljevi:** Ciljevi koje je Preduzeće postavilo za 2023. godinu su specifični, mjerljivi, dostižni, relevantni i vremenski ograničeni (SMART kriteriji). Mogu se odnositi na finansijske ciljeve (npr. postizanje određenog nivoa prihoda ili profita), operativne ciljeve (npr. povećanje efikasnosti u procesima), ili strateške ciljeve (npr. proširenje tržišnog udjela).
3. **Ključni pokazatelji poslovanja po djelatnostima:** U ovom dijelu se detaljno analiziraju ključni pokazatelji poslovanja po različitim organizacionim jedinicama ili djelatnostima Preduzeća. To može uključivati prihode po segmentima, troškove, marže, broj realizovanih projekata ili usluga, kao i druge relevantne pokazatelje koji pomažu u razumijevanju performansi po svakoj od tih jedinica.
4. **Ostvareni rezultati poslovanja po osnovnim jedinicama:** Ovde se detaljno prikazuju ostvareni rezultati poslovanja po osnovnim organizacionim jedinicama ili segmentima Preduzeća. To može uključivati analizu prihoda, troškova, dobiti ili gubitka, kao i specifične izazove ili uspjehe koje su ostvarile te jedinice tokom 2023. godine.
5. **Izvještaj kapitalnih ulaganja u 2023. godini:** Ovaj dio se fokusira na kapitalna ulaganja koja je Preduzeće realizovalo tokom godine. To obuhvata investicije u opremu, infrastrukturu, tehnologiju ili druge dugoročne kapitalne projekte. Detaljno se opisuju svrha ulaganja, iznos sredstava uložениh u svaki projekat, kao i očekivani ili ostvareni benefiti od tih investicija.
6. **Izvještaj o finansijskom poslovanju:** Ovaj ključni dio izvještaja pruža detaljan pregled finansijskih performansi Preduzeća za 2023. godinu. To uključuje prikaz bilansa stanja (koji pokazuje finansijski položaj Preduzeća na kraju godine), bilansa uspjeha (koji prikazuje prihode i rashode za godinu), izvještaj o novčanim tokovima (koji pokazuje tokove novca u Preduzeću) i bilješke uz finansijske izvještaje (koje daju dodatne objašnjenja i detalje o ključnim stavkama u finansijskim izvještajima).

Svaki od navedenih dijelova Izvještaja o poslovanju je strukturiran tako da pruži sveobuhvatan pregled poslovanja KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo za 2023. godinu, omogućavajući relevantnim zainteresovanim stranama (kao što su vlasnici, investitori, regulatorna tijela ili javnost) da razumiju kako je Preduzeće poslovalo tokom godine i koje su ključne karakteristike njegovog finansijskog stanja i performansi.

1.1 Sažetak poslovanja preduzeća

Ukupan prihod Preduzeća iznosio je 45.973.948 KM, što je povećanje od 4,09% u odnosu na prethodnu godinu. Poslovni prihodi, koji su činili 73,59% ukupnih prihoda, iznosili su 33.834.449 KM. To predstavlja povećanje od 6,97% u odnosu na prethodnu godinu, što je djelimično rezultat rasta prihoda od pruženih usluga na domaćem tržištu.

Preduzeće je poslovnu 2023 godinu završilo sa negativnim rezultatom poslovanja odnosno ostvaren je gubitak iz redovnog poslovanja u iznosu od 1.621.137 KM.

Osnovni razlog ostvarenog gubitka u poslovanju jesu povećani troškovi plata i ostalih primanja radnika u 2023 godini. Isti su veći u 2023 godini za 5.157.608 KM u odnosu na 2022. godinu i to:

- plata radnika 4.533.808 KM,
- toplog obroka 424.106 KM,
- materijalnih pomoći 116.186 KM i
- regresa 83.508 KM.

Razlog povećanja ovih troškova je povećanje plata radnika kroz primjenu Kolektivnog ugovora zaključenog između Vlade Kantona Sarajevo i Samostalnog sindikata komunalne privrede, a koji je u primjeni od 01.01.2022. godine.

Drugi veliki razlog ostvarenog gubitka jesu nedovoljni poslovni prihodi koji bi pokrili rastuće rashode u zadnjih nekoliko godina. Prvi razlog nedovoljnih prihoda jeste neekonomska cijena usluga prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada, a koja se nije mijenjala od 1995. godine za pravna lica, odnosno 1998. godine za fizička lica. Vlada Kantona Sarajevo imenovala je Neovisno stručno tijelo za utvrđivanje validnosti kalkulacije i prijedloga visine cijene usluga prikupljanja i odvođenja otpada KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo, koje je u periodu od 15.06.2023. godine do 15.12.2023. godine radilo na utvrđivanju prijedloga cijena po statističkoj klasifikaciji djelatnosti BiH iz 2010 godine. Na osnovu Odluke Uprave Preduzeća broj 3437/23 od 13.02.2023. godine, imenovana je Komisija za utvrđivanje validnosti kalkulacije i konačnog prijedloga visine cijene usluga prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada. U saradnji sa ekspertnim timom Ekonomskog instituta Sarajevo, urađen je Izračun troškova koštanja usluge prikupljanja, odvoza i deponovanja komunalnog otpada za 2022., 2023. i 2024. godinu. Prijedlog cijena dostavljen je Upravi Preduzeća 13.05.2023. godine. Uprava je isti prosljedila Nadzornom odboru. Nakon razmatranja prijedloga cijena Nadzorni odbor je donio Zaključak br. 02NO-11309/23 od 12.06.2023. god. kojim se prijedlog Cjenovnika vraća na korekciju i dopunu, te je korigovan i ponovo dostavljen Nadzornom odboru i isti je usvojen i dostavljen Ministarstvu komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša. Neovisno stručno tijelo završilo je veliki dio posla koji se odnosi na prijedlog cijene po svrstavanju srodnih šifri djelatnosti po kategorijama / vrsti djelatnosti. S obzirom na obimnost posla, a koji se odnosio na analize cijena prikupljanja, odvoza i zbrinjavanja otpadaka po djelatnostima i koje su vršene na terenu za svaku od devet općina, preostali dio posla planira se završiti tokom 2024. godine, te konačan prijedlog cijena dostaviti Vladi Kantona Sarajevo, koja utvrđuje cijene prikupljanja, odvoza i deponovanja otpadaka za pravna i fizička lica u Kantonu Sarajevo.

Još jedan od razloga negativnog rezultata poslovanja jesu i niske cijene mjesečnog zakupa garažnih parking mjesta, pri čemu su cijene garažnih parking mjesta smanjene sa 60 KM na 50 KM i sa 40 KM na 20 KM (sa PDV-om) od 01.10.2021, a odnose se na otvorene i zatvorene garaže Dobrinja I, IV i V i Saraj polje garaže 1, 2, 3, 4 i 5. Fakturisani prihod bez PDV-a je smanjen za 412.000 KM.

U 2023. godini Preduzeće je nabavilo 7 vozila neophodnih na poslovima prikupljanja i odvoza komunalnog otpada u vrijednosti od cca 1,45 miliona KM. Finansijska sredstva za nabavku neophodnih vozila su obezbjeđena od strane Vlade Kantona Sarajevo i iz vlastitih izvora.

U 2023 godini su nastavljene aktivnosti na postizanju dugoročne efikasnosti u poboljšanju sistema upravljanja otpadom koje je rezultiralo izradom dugoročnog strateškog dokumenta "Strateški plan KJKP „RAD“ D.O.O. SARAJEVO ZA UPRAVLJANJE OTPADOM U KANTONU SARAJEVO 2023.-2030". Preduzeće je tokom 2022 godine započelo uspostavljanje integrisanog upravljanja otpadom kroz sistem selektivnog prikupljanja otpada - **Projekat: „Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo“** - koji se realizuje uz pomoć Češke razvojne agencije, a provode ga NVO People in Need i Dekonta d.o.o. Sarajevo. Dokument je pripremljen kao jedna od aktivnosti na projektu, a u svrhu unaprijeđenja planiranja upravljanja otpadom KJKP "RAD" d.o.o Sarajevo. Svrha

dokumenta je jasno definisanje načina i odgovornosti planiranja aktivnosti upravljanja otpadom na području Kantona Sarajevo te jasno definisanje uloga i dužnosti za sektore koji će Plan implementirati. Strateški plan upravljanja otpadom KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo se sastoji od:

1. **Opći dio**, koji predstavlja uvodni dio koji daje pregled temeljnih informacija i zahtjeva za izradu Strategije odnosno za uspostavu integrisanog sistema upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo. Strategija mora biti usaglašena s domaćim zakonodavstvom i temeljnim smjernicama koje postavljaju nove EU direktive. Ovo se posebno odnosi na ciljeve Strategije i metodologiju njegove izrade.
2. **Analiza trenutnog stanja sistema**, koje daje opis postojećeg stanja sistema upravljanja otpadom, te se analizira na temelju raspoloživih, odnosno prikupljenih podataka i informacija o trenutnom stanju u Preduzeću.
3. **Planiranje** obuhvata utvrđivanje strateških ciljeva i akcijskog plana upravljanja otpadom u skladu sa zahtjevima EU-a i nacionalnog zakonodavstva. Temeljni element u ovoj fazi predstavlja utvrđivanje operativnih ciljeva kojima će se realizirati strateški ciljevi postavljeni u dokumentima višeg reda. Strategija definiše Akcioni plan za tretiranje otpada prema kojem će se vršiti dalja implementacija ciljeva.

1.2 Misija Preduzeća

Misija Preduzeća je uspješno obavljanje javnih, komunalnih usluga i upravljanje infrastrukturnim objektima dodjeljenim zakonskim propisima i odlukama osnivača ili posebnim sporazumima i ugovorima sa zainteresovanim stranama.

1.3 Vizija Preduzeća

Ostati stabilno javno komunalno Preduzeće koje ispunjava očekivanja osnivača i korisnika javnih, komunalnih usluga te biti primjer efikasnosti u obavljanju javnih, komunalnih usluga svima u Bosni i Hercegovini.

1.4 Strateški ciljevi Preduzeća

Strateški ciljevi Kantonalnog komunalnog Preduzeća RAD d.o.o. Sarajevo za period obuhvaćen 2023. godinom su:

1. **Kvalitetno pružanje usluge prikupljanja, transporta i deponovanja komunalnog otpada:** Cilj je osigurati da sve usluge budu u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, što podrazumijeva efikasnost i profesionalnost u svim fazama upravljanja otpadom.
2. **Zadovoljstvo korisnika usluga i zainteresovanih strana:** Prioritet je kontinuirano poboljšanje korisničkog iskustva i zadovoljstva svih relevantnih strana kroz pružanje kvalitetnih i pouzdanih usluga.
3. **Pozitivno poslovanje na godišnjem nivou:** Cilj je ostvariti finansijsku stabilnost i pozitivne rezultate poslovanja svake godine, što omogućava održivost i dalji razvoj Preduzeća.
4. **Kontinuirano poboljšanje i ulaganje u dalji razvoj upravljanja otpadom komunalnih usluga:** Fokus je na unapređenju sistema upravljanja otpadom kroz jačanje ljudskih resursa, modernizaciju infrastrukture, povećanje efikasnosti procesa te integraciju naprednih tehnologija.
5. **Smanjenje količine otpada za odlaganje na deponiji Smiljevići:** Cilj je smanjiti ukupnu količinu otpada koja se završava na deponiji, što će doprinijeti smanjenju negativnih uticaja na okolinu i dugoročno održivoj praksi upravljanja otpadom.

6. **Funkcionalan vozni park:** Osigurati da vozni park bude operativno efikasan i funkcionalan kako bi se osigurala kontinuirana operativnost i ispunjenje svih zadatih ciljeva i normativa.

Ovi strateški ciljevi su usmjereni na postizanje održivog razvoja, poboljšanje operativnih performansi i prilagođavanje zakonskim zahtjevima, čime se osigurava dugoročna efikasnost i održivost KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo u oblasti upravljanja komunalnim otpadom.

2 OSNOVNE INFORMACIJE O PREDUZEĆU

2.1 Općenito o Preduzeću

Kantonalno javno komunalno preduzeće "RAD" d.o.o. Sarajevo ima dugu i bogatu istoriju u pružanju komunalnih usluga od vitalnog značaja za pravna i fizička lica. Osnovano je 7. maja 1959. godine u Sarajevu, kada su se udružila preduzeća "Gradski putevi" i "Gradska čistoća", stvarajući Komunalno preduzeće za održavanje čistoće i puteva, te modernizaciju puteva pod nazivom "Čistoća i putevi" Sarajevo. Nakon nešto više od godinu dana, 7. januara 1961. godine, preduzeće je promijenilo naziv u KP "Rad", pod kojim je i danas poznato.

Značajna transformacija organizacionog oblika uslijedila je 2005. godine, nakon usvajanja Zakona o javnim preduzećima, kada je Skupština Kantona Sarajevo osnovala današnje Kantonalno javno komunalno preduzeće "RAD" d.o.o. Sarajevo. Od tada, preduzeće kontinuirano prilagođava svoje poslovanje i usluge zahtjevima i potrebama zajednice, čuvajući istovremeno svoju tradiciju i misiju unapređenja javnih usluga u gradu Sarajevu.

Kantonalno javno komunalno preduzeće "RAD" d.o.o. Sarajevo ima svoje sjedište na adresi Paromlinska br. 57, u općini Novo Sarajevo. Ova lokacija je centralna tačka za upravljanje i koordinaciju svih komunalnih aktivnosti preduzeća, obuhvatajući administrativne, operativne i logističke funkcije. Na ovom mjestu se nalaze glavni poslovni objekti i infrastruktura, kao i prostori za sastanke i administrativne poslove.

Lokacija za deponovanje otpada nalazi se u prirodnoj uvali kod naselja Smiljevići, općina Novi Grad, udaljena 7 km zapadno od sjedišta preduzeća. Ova deponija je moderno organizovana, opremljena reciklažnim dvorištem i sortirnicom, te predstavlja ključnu tačku za prihvrat i zbrinjavanje komunalnog otpada iz Sarajeva. Kontrolisano odlaganje otpada na deponiju obavlja se na posebno pripremljene plohe sa visokim standardima zaštite okoliša, što uključuje multibarijerne sisteme kako bi se minimizirali negativni uticaji na okolinu.

Asfaltna baza preduzeća smještena je na lokaciji Bačići br. 25, u prigradskom naselju Rajlovac, općina Novi Grad. Ova baza je ključna za održavanje i popravke infrastrukture puteva u Sarajevu i okolini, pružajući neophodne materijale i usluge vezane za asfaltiranje i održavanje puteva.

Osim centralnih lokacija, preduzeće ima razvijenu mrežu isturenih radnih jedinica koje obuhvataju pogone za javnu higijenu, naplatne centre za parkinge, javne garaže te otvorene i zatvorene parkinge širom grada Sarajeva. Ove jedinice omogućavaju preduzeću da efikasno pruža komunalne usluge svim dijelovima grada, od urbanih do prigradskih područja, uz cilj unapređenja kvaliteta života građana i očuvanja okoliša.

2.2 Organi i organizacione struktura Preduzeća

Organi Preduzeća su:

- Skupština, koju predstavlja punomoćnik Vlade Kantona Sarajevo a imenuje ga Vlada Kantona Sarajevo
- Nadzorni odbor, imenuje ga Skupština Preduzeća
- Uprava Preduzeća, imenuje Nadzorni odbor, a Upravu čini direktor i dva izvršna direktora.
- Odbor za reviziju, koji imenuje Skupština Preduzeća na prijedlog Nadzornog odbora

Organizaciona struktura Preduzeća je definirana Organizacionom shemom, Pravilnikom o radu i Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta.

U Preduzeću su organizovane organizacione jedinice i to:

- a) Pogon Javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica
- b) Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove.

Pogon Javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica se sastoji od sljedećih organizacionih jedinica :

- ❖ RJ za pranje, mašinsko čišćenje i zimsko održavanje javnih saobraćajnica;
- ❖ RJ za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica;
- ❖ RJ za Centar i Stari Grad;
- ❖ RJ za Novo Sarajevo Novi Grad;
- ❖ RJ za Ilidžu, Hadžiće i Trnovo;
- ❖ RJ za Vogošću i Ilijaš;
- ❖ RJ za vanredni prevoz i neškodljivo uništenje;
- ❖ RJ Mehanizacija.

Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove se sastoji od sljedećih organizacionih jedinica :

- ❖ Odjeljenje za računovodstvo i finansije;
- ❖ Odjeljenje naplate;
- ❖ Odjeljenje za javne nabavke;
- ❖ Odjeljenje za komercijalne poslove;
- ❖ Odjeljenje za pravne i opšte poslove;
- ❖ Odjeljenje za ljudske resurse;
- ❖ Odjeljenje zaštite na radu i sigurnosti radnika;
- ❖ Odjeljenje za marketing i informacioni sistem;
- ❖ Odjeljenje unutrašnje zaštite;
- ❖ RJ Saobraćaj u mirovanju.

2.3 Djelatnosti Preduzeća

Djelatnosti Preduzeća su utvrđene Zakonom o komunalnim djelatnostima u Kantonu Sarajevo i Odlukom o osnivanju Preduzeća, i iste obuhvataju komunalne djelatnosti individualne i zajedničke komunalne potrošnje:

- prikupljanje i odvoz komunalnog otpada iz stambenih i poslovnih zgrada i poslovnih prostora na deponiju;
- upravljanje sanitarnom deponijom Smiljevići i odlaganje komunalnog otpada;
- održavanje čistoće na javnim površinama;
- održavanje javnih površina;

- poslovi saobraćaja u mirovanju (dodjeljeni poslovi na upravljanju javnim parking prostorima i javnim garažama, pauk služba);
- uklanjanje snijega i sprječavanje poledica tokom zimskog perioda i sl.;
- obavljanje kafilerijskih usluga;

Pod odlaganjem komunalnog otpada podrazumijeva se obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na sanitarnu deponiju Smiljevići, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije po posebnim propisima.

Pod održavanjem čistoće na javnim površinama podrazumijeva se čišćenje i pranje asfaltiranih, betonskih, popločanih i zelenih javnih površina, prikupljanje i odvoženje komunalnih otpadaka sa tih površina te uklanjanje snijega i leda tokom zimskog perioda

Pod održavanjem javnih površina podrazumijevaju se dodjeljeni ili ugovoreni poslovi uređivanja i redovnog održavanja zelenih površina i javnih saobraćajnih površina.

Pod obavljanjem kafilerijskih usluga podrazumijevaju se poslovi stalnog i sigurnog uklanjanja životinja, pasa lualica, lešina životinja, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkog otpada sa javnih površina.

Osim komunalnih djelatnosti utvrđenih Zakonom o komunalnim djelatnostima KJKP RAD d.o.o. obavlja i sljedeće djelatnosti:

- nadzor nad primjenom Zakona o komunalnoj čistoći u Kantonu Sarajevo putem Službe komunalnih redara;
- proizvodnja i prodaja asfalta;
- saniranje i izgradnja saobraćajnica;
- usluge laboratorijskih ispitivanja agregata i asfalta,

Djelatnosti Preduzeća se finansiraju:

- u dijelu zajedničke komunalne potrošnje finansijskim sredstvima planiranim godišnjim budžetom Kantona Sarajevo,
- u dijelu individualne komunalne potrošnje direktnom naplatom realizovanih usluga od fizičkih i pravnih lica,
- realizacijom i naplatom izvedenih radova dobijenih u okviru objavljenih javnih nabavki od strane kantonalnih direkcija, općina ili drugih pravnih lica,
- prodajom komercijalnih usluga i proizvoda ili iznajmljivanjem resursa fizičkim i pravnim licima,
- dobijenim grantovima Kantona Sarajevo (Program javnih investicija), grantovima općina, ili učešćem u projektima domaćih i evropskih fondova.

Programe zajedničke komunalne potrošnje donosi resorno ministarstvo zaduženo za komunalnu privredu u saradnji sa općinama u Kantonu Sarajevo i KJKP RAD d.o.o.

Cijene usluga zajedničke komunalne potrošnje donosi Vlada KS posebnim odlukama.

Cjenovnike koji se odnose na usluge saobraćaja u mirovanju takođe donosi Vlada KS na osnovu prijedloga Ministarstva saobraćaja.

Cjenovnike komercijalnih proizvoda i usluga, na godišnjem nivou donosi direktor Preduzeća na osnovu internog Pravilnika o cijenama.

3 MJERLJIVI CILJEVI

U skladu sa definisanim ciljevima poslovanja, u protekloj godini se radilo na nizu projekata koji su realizovani, a isti su usmjereni na daljnji razvoj Preduzeća u svim djelatnostima odnosno područjima rada, unaprjeđenju uslova pružanja usluga te povećanju kapaciteta, standarda i mogućnosti rada, a sve to u cilju podizanja kvalitete rada i poslovne efikasnosti.

Postavljanje mjerljivih ciljeva je odrednica šta Preduzeće planira ostvariti na početku poslovne uz optimalnu upotrebu poslovnih resursa. Kako je već navedeno Preduzeće je u 2023. godini poslovalo u otežanim uslovima uzrokovanim povećanom inflacijom, što je za rezultat imalo otežano provođenje postupaka javne nabavke i realizacije već postojećih ugovora. U sljedećoj tabeli dat je tabelarni pregled realizacije mjerljivih ciljeva za 2023. godinu.

Tabela br.1 - Pregled realizacije mjerljivih ciljeva u 2023 godini

Rb	Opis cilja	Indikator mjerljivosti	Planirano u 2023 godini	Ostvareno u 2023 godini
1	2	3	4	5
UPRAVA				
1.	Finansijski odgovorno poslovanje i održavanje ekonomske stabilnosti preduzeća	Akumulirana dobit Preduzeća (KM) bez PDV-a	30.000	-1.621.137
2.	Kapitalna ulaganja usmjerena u stvaranje nove vrijednosti prema očekivanjima građana KS	Vrijednost kapitalnih ulaganja u moderniziranje kontejnera za prikupljanje otpada, specijalnih vozila i građevinskih mašina, deponije Smiljevići (KM) bez PDV-a interni izvori	1.550.000	832.104,75
	Povećanje efikasnosti procesa sistema upravljanja i usklađivanje sa referentnim standardima i zakonskom propisima	Implementiran sistem finansijskog upravljanja i kontrole (FUK)	Pokrenute aktivnosti	Usvojena knjiga mape procesa u KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo, Usvojen registar rizika KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo
		Implementiran sistem upravljanja društvenom odgovornošću i sprečavanja podmićivanja	U potpunosti imlementirani i verificirani sistemi	Imlementirani i verificirani sistemi
SEKTOR EKONOMSKIH, PRAVNIH I OPĆIH POSLOVA				
1.	Povećanje naplate u dijelu individualne komunalne potrošnje	Obračunata kvadratura sa krajem godine – građani (m²)	10.000.000	9.734.793
		- pravna lica (m2)	3.300.000	3.462.505
		Stepen naplate (%)		
		1.pravna lica	87	88
		2. fizička lica	84	87
2.	Povećanje efikasnosti procesa javnih nabavki	Smanjiti broj usvojenih žalbi od strane URŽ-a (%)	Do 35	54
		Pravovremeno raspisivanje postupka javnih nabavki u skladu sa Planom nabavki (%)	Iznad 90	100
3.	Povećanje realizacije proizvodnje asfalta	Proizvodnje asfalta (t)		
		- vrući	17.719	5.596,80
		- hladni	409	461,60
POGON JAVNA HIGIJENA I ODRŽAVANJE JAVNIH SAOBRAĆAJNICA				

1.	Povećanje realizacije na izgradnji i održavanju saobraćajnica	Vrijednost izvršenih radova na održavanju, izgradnji i sanaciji puteva [KM] bez PDV-a	2.000.000	1.650.000,00
2.	Zadovoljstvo korisnika usluga	Ukupan broj opravdanih pritužbi kupaca (Investitora)	5% od izvršenih radova	0
		Prosječan broj neopravdanih dana kašnjenja realizacije u odnosu na ugovorene radove	10	0

DEPONIJ, RECIKLAŽA, OSTALO

1.	Povećanje efikasnosti procesa sistema upravljanja kvalitetom i okolinskog upravljanja	Oživljavanje neusklađenih i nefunkcionalnih standarda BAS EN ISO 9001:2015 i BAS EN ISO 14001:2015, sistem upravljanja kvalitetom kao i sistem okolinskog menadžmenta, i implementirati systemske i procesne procedure kao i poboljšati ih kroz radna uputstva.	Usklađeni, živi i efikasni sistemi upravljanja kvalitetom i okolinskog upravljanja	Izvršena je priprema za certifikaciju ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015
		Voda m ³	105.179	97.912
		Električna energija kWh	1.253.475	1.228.001
		Plin m ³	196.029	173.276
		Gorivo (Dizel) l	938.805	1.006.073
3.	Produženje vijeka upotrebe deponije Smiljevići	Količina baliranog reciklalnog otpada (tona)	1.160	871
		1. Balirani reciklažni otpad	1.080	772
		2. Reciklirani otpad sa reciklažnog dvorišta	80	99
4.	Povećanje nivoa javne svijesti građana	Broj educiranih učenika/studenata	850	1250
		Broj educiranih građana	10.000	302.128

4 KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA PO DJELATNOSTIMA

U cilju uspješnosti poslovanja, Uprava je provodila poslovnu politiku Preduzeća primjenjujući svu zakonsku regulativu vezanu za djelatnost, kao i Statut Preduzeća. U sljedećoj tabeli dat je pregled ključnih pokazatelja poslovanja uključujući i obračun EBITDA (dobit Preduzeća nakon odbijanja amortizacije, kamata i poreza)

Tabela br.2 - Pregled osnovnih pokazatelja poslovanja u 2023. Godini

Opis	JM	Ostvareno 2023 god.	Plan 2024 god.	Ostvareno 2024 god.	Index 6=5/3	Index 7=5/4
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
OPERATIVNI PRIHODI	KM	42.364.721	44.188.000	44.427.138	104,87	100,54
Prihodi od prodaje	KM	31.630.522	34.984.000	33.834.449	106,97	96,71
Ostali poslovni prihodi	KM	10.734.199	9.204.000	10.592.689	98,68	115,09
OPERATIVNI RASHODI	KM	38.420.487	40.912.000	41.628.773	108,35	101,75
Ukupni troškovi	KM	43.916.251	45.968.000	47.595.085	108,38	103,54
Amortizacija	KM	2.191.758	2.200.000	2.696.892	123,05	122,59
EBIT	KM	3.944.234	3.276.000	2.798.365	70,95	85,42
EBIT marža	KM	9,31	7,41	6,29	67,56	84,89
EBITDA	KM	1.752.476	1.076.000	101.473	5,79	9,43

Opis	JM	Ostvareno 2023 god.	Plan 2024 god.	Ostvareno 2024 god.	Index 6=5/3	Index 7=5/4
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
EBITDA marža	KM	4,13	2,43	0,22	5,32	9,05
Opis						
Ukupan prihod	KM	44.167.562	45.998.000	45.973.948	104,09	99,98
Ukupni rashodi	KM	43.916.251	45.968.000	47.595.085	108,37	103,50
Dobit prije oporezivanja	KM	251.311	30.000,00	-1.621.137	-	-
Porez na dobit	KM	232.838	-	-	-	-
Neto dobit razdoblja	KM	18.473	-	-1.621.137	-	-
Opis						
Prikupljeni i deponovani otpad-individualni korisnici	t	158.166	155.463	157.731	100	101
Izdvojeni reciklažni otpad	t	602	1.160	871	145	75
Pranje, mašinsko čišćenje i zimsko održavanje javnih saobraćajnica	m ²	366.469,87	393.541,89	366.469,87	100	93
Proizvodnja asfalta	t	3.582	17.719	5.596	156	32
Broj zaposlenih (sa 31.12.)		1.056	1.114	1.072	101	96

5 OSTVARENI REZULTATI POSLOVANJA PO OSNOVNIM JEDINICAMA

U skladu sa definisanim strateškim ciljevima Preduzeće je u 2023. godini uspješno obavljalo aktivnosti na nizu projekata koji su i realizirani, a isti su usmjereni na daljnji razvoj Preduzeća u svim djelatnostima odnosno područjima rada, unaprjeđenju uslova pružanja usluga te povećanju tehničkih kapaciteta i sve to u cilju podizanja kvalitete rada i poslovne efikasnosti.

5.1. Pogon javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica

Pogon Javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica KJKP „RAD“ d.o.o. provodi i razvija cjeloviti sistem upravljanja otpadom na području Kantona Sarajevo, na lokalitetima sljedećih općina: Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad, Vogošća, Ilidža, Hadžići, Ilijaš i Trnovo.

Osnovni poslovni cilj ove organizacione jedinice je provođenje aktivnosti na prikupljanju, odvozu i deponovanju komunalnog otpada te održavanju lokacija za privremeno odlaganje otpada, odnosno sanacija i tretman deponije kao i održavanje javnih saobraćajnica.

U izvještajnom periodu sve aktivnosti Pogona „Javna higijena“, vezane za održavanje komunalne higijene na području Kantona Sarajevo, su realizovane svakodnevno prema Operativnim planovima za 2023. godinu.

Kontinuirano pružanje komunalne usluge i ostalih djelatnosti ovog Pogona je vršeno na principima zaštite okoliša i javnog interesa lokalne zajednice uz stalnu brigu zadovoljstva radnika i svih korisnika naših usluga.

Na području Kantona Sarajevo u izvještajnom periodu KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo je redovno obavljao poslove na održavanju komunalne higijene koji su obuhvatali sljedeće aktivnosti:

1. Prikupljanje, transport i deponovanje otpada;
2. Ručno održavanje javno-prometnih površina;
3. Mašinsko čišćenje javno-prometnih saobraćajnica;

4. Pranje javno-prometnih površina;
5. Zimsko održavanje javno-prometnih površina;
6. Aktivnosti na primjeni Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjernog zagađenja zraka u KS;
7. Ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica.

5.1.1. Prikupljanje, transport i deponovanje otpada

Komunalni otpad građani odlažu u kontejnere kojih je cca 10.000 u Kantonu Sarajevo, zatim u 94 podzemna kontejnera, 318 nadzemnih posuda tzv.zvona, 11.910 kanti 120 l i 7.634 kanti 240 l, kao i u plastičnim kesama u područjima gdje tehnički ne postoje uslovi za kontejnere 1.100 l ili u kućnim kantama u određenim ruralnim područjima. U pojedinim ruralnim područjima Kantona Sarajevo zbog izrazito teških tehničkih uslova za ulazak vozila, građani otpad iznose u ulice iz kojih vozila Preduzeća prikupljaju i odvoze otpad.

Efikasnosti rada na realizaciji javnih komunalnih usluga je ostao na istom nivou kao prošle godine, te nije postignuto planirano povećanje. Razlog tome je izuzetno veliki broj kvarova na vozilima što je dovodilo do čestih zastoja u radu. U tekućoj godini izvršena je javna nabavka 65 GPS uređaja koji će biti ugrađeni na vozila početkom 2024. godine, te se očekuje i tačnije vođenje podataka o efikasnosti rada vozila, kao i dobivanje novih podataka na osnovu kojih se mogu poduzeti mjere za povećanje efikasnosti.

Realizacija aktivnosti na prikupljanju i odvozu neopasnog komunalnog otpada se odvijala prema Operativnom planu za 2023. godinu na području Kantona Sarajevo u tri smjene. Učestalost prikupljanja otpada je najčešće tri puta sedmično, a u centralnom i starom dijelu grada tzv. prstenu, u skladu sa Zakonom o uređenju saobraćaja na području Kantona Sarajevo, svaki dan u trećoj smjeni.

Dio prikupljenog kabastog otpada vozilima KJKP „RAD“-a je zbrinut na način da se najprije isti sortira u reciklažno dvorište, na način da se izdvajaju korisne sirovine, a tek onda ostatak odlaže na deponiju komunalnog otpada. Izdvojeni su namještaj, električna i elektronska oprema, auto-gume, plastika, karton. Izdvojeni namještaj se rastavljao na drvo, tekstil i spužvu i tako odlagao u kontejnere.

Tabela br.3 - Tabelarni pregled prikupljenog otpada sa planiranim resursima u 2023. Godini

Rb.	VRSTA OTPADA	Jed mj.	Ostvareno 2022.god	Plan 2023.	Ostvareno 2022.god	Index	Index
1	2	3	4	5	6	7=6/5	8=6/4
1.	Otpad prikupljeni vlastitim vozilima	t	158.166	155.463	157.731	101	100
2.	Redovan odvoz	t	145.950	142.899	143.302	100	98
2.1.	Miješani komunalni otpad	t	141.294	139.934	139.886	100	99
2.2.	Odvojeno prikupljeni ambalažni otpad	t	1.926	1.968	2.332	118	121
2.3.	Građevinski otpad	t	12	0	24	0	200
2.4.	Kabasti otpad	t	967	1.197	1.057	88	109
2.5.	Nekomunalni otpad - ostali	t	1.751	2.014	3	90	91
3.	Vanredan odvoz	t	12.216	17.714	14.429	81	118
3.1.	Miješani komunalni otpad	t	11.149	13.930	11.166	80	100
3.2.	Odvojeno prikupljeni ambalažni otpad	t	73	154	207	134	284
3.3.	Građevinski otpad	t	5	21	21	100	420
3.4.	Kabasti otpad	t	157	259	589	227	375
3.5.	Nekomunalni otpad - ostali	t	832	2.495	2.446	98	294

U periodu od 01.01.2023. do 31.12.2023. godine prikupljeno i deponovano ukupno 157.731 tona otpada što je približno količini otpada prikupljenoj 2022 godini. Po vrsti otpada najviše je prikupljeno i deponovano mješanog-komunalnog otpada (139.886 t) što je za 1% više u odnosu na 2022 godinu.

Moramo istaći povećanja na reciklažnim vrstama otpada: miješana ambalaža 237%, papir i karton 16%, staklo 140% i plastika 502%, otpad od stakla 34%. Ova povećanja možemo obrazložiti nabavkom i uključanjem u rad dodatnog broja specijalnih vozila za prikupljanje i transport ove vrste otpada, postavljanjem zelenih otoka, kao i podjelom dodatnog broja kanti za razdvajanje otpada odnosno dvolinijski i trolinijski sistem. Dodjeljivanje vozila i ljudstva reciklaže rukovodiocima radnih jedinica na upravljanje pokazalo se efikasno kao i otvaranje reciklažnih dvorišta kojih do sada imamo tri.

U saradnji sa Češkom razvojnom agencijom započeli smo projekat „ Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo, gdje smo postavili 275 zelenih otoka, na kojima se nalaze tipske posude za selektivno odlaganje otpada (papir, plastiku i staklo).

U sklopu ovog projekta podijeljeno je i 4.800 kanti za selektivno odlaganje otpada, kao i 1.996 komada kompostera za odlaganje bio-otpada te oprema za dva reciklažna dvorišta u Općini Trnovo i Općini Vogošća.

Pored redovnih aktivnosti odvoza kabastog otpada organizovane su dvije akcije prikupljanja i odvoza kabastog otpada „Proljeće 2023“ i „Jesen 2023“.

KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo svake godine organizuje vanredne akcije prikupljanja kabastog otpada u proljeće i jesen. Proljetna akcija prikupljanja kabastog otpada trajale je u periodu od 25.03.2023. do 21.04.2023.godine. U ovom periodu aktivnosti su se organizovale tako da su građani svoj kabasti otpada iznosili na već poznate lokacije a mi smo preuzeli obavezu da ga u što kraćem roku prikupimo i adekvatno odložimo.

Uz ostvarenih 430 sati rada i prevezenih 198 tura prikupljeno je ukupno 392,9 tona kabastog otpada. Najviše je prikupljeno sa prostora Općine Novi Grad Sarajevo. Detaljan pregled broja doveznih tura , sati rada vozila i količina dat je u sljedećoj tabeli.

Tabela br.4 – Tabelarni pregled prikupljanja kabastog otpada u proljetnoj akciji u 2023. Godini

Općina	Broj doveznih tura	Broj sati rada vozila	Količina (t)
1	2	3	4
Stari Grad	33	77	54,90
Centar	32	75,50	59,20
Novo Sarajevo	27	47	29,40
Novi Grad	54	106	96,90
Ilidža	22	48,50	73,88
Trnovo	1	5	3,34
Hadžići	10	24,50	34,48
Ilijaš	7	30	19,50
Vogošća	12	17	21,30
UKUPNO	198	430,50	392,90

Jesenja akcija prikupljanja kabastog otpada trajale je u periodu od 07.10.2023. do 03.11.2023.godine. U ovom periodu aktivnosti su se organizovale tako da su građani svoj kabasti otpada iznosili na već poznate lokacije a mi smo preuzeli obavezu da ga u što kraćem roku prikupimo i adekvatno odložimo.

Uz ostvarenih 503,5 sati rada i prevezenih 235 tura prikupljeno je ukupno 452,2 tone kabastog otpada. Najviše je prikupljeno sa prostora Općine Novi Grad Sarajevo . Detaljan pregled broja doveznih tura, sati rada vozila i količina predložen je u sljedećoj tabeli.

Tabela br.5 - Tabelarni pregled prikupljanja kabastog otpada u jesenjoj akciji u 2023 godini

Općina	Broj dovezenih tura	Broj sati rada vozila	Količina (t)
1	2	3	4
Stari Grad	31	84	80,40
Centar	40	92,50	79,90
Novo Sarajevo	54	110,50	66,60
Novi Grad	61	99,50	115,80
Ilidža	27	49	56,90
Trnovo	1	5	1,30
Hadžići	7	22	22,80
Ilijaš	8	23	17,10
Vogošća	6	18	11,40
UKUPNO	235	503,50	452,20

5.1.2. Radna jedinica za pranje, mašinsko čišćenje i zimsko održavanje javnih saobraćajnica

KJKP "RAD" obavlja ručno i mašinsko čišćenje, kao i pranje javno-prometnih površina na području Sarajevskog kantona. Ove djelatnosti se obavljaju po Programu održavanja čistoće koji KJKP "RAD" priprema u saradnji s nadležnim općinskim organima i Ministarstvom komunalne privrede i infrastrukture Kantona Sarajevo, u skladu sa Zakonom o komunalnoj čistoći Kantona Sarajevo (Sl. novine Kantona Sarajevo 14/16, 43/16, 19/17 i 20/18). Aktivnosti čišćenja i pranja kolovoza i trotoara se svakodnevno obavljaju u tri smjene, a u skladu sa prethodno pomenutim Programom.

Usluge kolektivne javne higijene za 2023. godinu su obuhvatale sljedeće poslove realizacije utvrđenog programa održavanja komunalne čistoće:

1. Ručno čišćenje ulica, trgova i trotoara i održavanje podhodnika,
2. Mašinsko čišćenje saobraćajnica,
3. Pranje ulica, trgova i trotoara,
4. Održavanje uređenih zelenih površina Općine Ilijaš,
5. Sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na području Općine Trnovo i uklanjanje divljih deponija,
6. U zimskom periodu usluge čišćenja snijega i sprječavanja poledice javno-prometnih površina.

Tokom izvještajnog perioda redovne aktivnosti održavanja komunalne higijene bile su prilagođene vremenskim uslovima. U periodu niskih temperatura i padavina se radilo tzv. režimom rada zimske službe koji je obuhvatao ručno i mašinsko održavanje prohodnosti i sprječavanja poledice saobraćajnica, trotoara, mostova i stepenica. Uz date aktivnosti se svakodnevno radilo i na uklanjanju krupnijeg uličnog otpada i pražnjenju korpica. U periodu toplijih dana aktivnosti ručnog čišćenja su obuhvatale uklanjanje frakcije iz rigola i sa javnoprometnih površina, metenja, pobiranja otpadaka i pražnjenja uličnih korpica.

5.1.2.1. Ručno čišćenje javno - prometnih površina

Ručno održavanje javno - prometnih saobraćajnica u Kantonu Sarajevo efektivne površine 2.029.580 m² obuhvata 9 općina (Stari Grad, Centar, Vogošća, Novo Sarajevo, Novi Grad, Ilidža, Hadžići, Ilijaš i Trnovo). Održavanje podhodnika na lokalitetu Stup je obuhvatalo čišćenje prilaza i izlaza iz podhodnika glavnog hodnika, pražnjenje korpica i zamjena plastičnih vrećica za iste.

U izvještajnom periodu, na području općina Stari Grad i Centar u užem gradskom jezgru su se koristila i tri električna usisivača i četiri električna vozila za svakodnevno održavanje komunalne higijene. Na tim područjima rad se obavljao u tri smjene. Tokom izvještajnog perioda na ručnom čišćenju prosječno

je angažovano cca 120 komunalnih radnika i 32 radnika perača kada su vremenski uslovi dozvoljavali pranje ulica.

Tabela br.6 - Tabelarni pregled očišćenih površina ručnim čišćenjem u 2023. godini

R.b.	Radna jedinica	Općina	Planirano 2023 (m ²)	Ostvareno 2023 (m ²)	Index
1	2	3	4	5	6=5/4
1	Centar i Stari Grad	Centar	96.906.192	99.621.119	103
		Stari Grad	39.406.387	40.814.116	104
2	Novo Sarajevo i Novi Grad	Novo Sarajevo	41.213.911	37.295.751	90
		Novi Grad	39.508.592	12.814.000	32
3	Ilidža, Hadžići i Trnovo	Ilidža	22.676.348	17.151.815	76
		Hadžić	10.818.888	9.379.644	87
		Trnovo	582.996	363.790	62
4	Vogošća i Ilijaš	Vogošća	10.712.280	8.574.600	80
		Ilijaš	33.459.036	29.350.358	88
5	UKUPNO		295.284.630	255.365.193	86

U 2023. godine je ručno očišćeno 255.365.193 m² javno prometnih površina na području Kantona Sarajevo.

5.1.2.2. Mašinsko čišćenje javno-prometnih površina

Zvanične aktivnosti mašinskog čišćenja i pranja javnoprometnih površina su počele 15.03.2023. godine, te su iste obavljane u periodima kada je temperatura zraka iznosila minimum 5 °C i iznad 10 °C na podlozi koja nije bila pokrivena sniježnim padavinama ili ledenim pokrivačem.

U izvještajnom periodu mašinsko čišćenje i pranje javno-prometnih površina se od 15. do 31.marta vršilo kao redovna aktivnost, a tokom cijelog izvještajnog perioda kao vanredna aktivnost u skladu sa odredbama čl. 58. Odluke o zaštiti i poboljšanju kvalitete zraka u Kantonu Sarajevo (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 23/16), te poglavlja VII Plana interventnih mjera u slučaju prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo, kada je u pomenutom periodu proglašena epizoda „UPOZORENJE” i „PRIPRAVNOST”.

Ukupna površina koja se očistila od 01.01.2023 do 31.12.2023 na području Kantona Sarajevo iznosila je 26.078.215 m.

Tabela br.7 - Tabelarni pregled očišćenih površina mašinskim čišćenjem u 2023. godini

Prioriteti	Planirano (m)	Ostvareno (m)	Index	
1	2	3	4	5=4/3
1	I-A	4.116.282	1.458.127	35
2	I	19.345.440.	10.044.569	52
3	II	19.056.810	8.114.676	43
4	III	21.065.490	5.995.782	28
5	IV	1.404.640	465.061	33
6	UKUPNO	64.988.662	26.078.215	40

5.1.2.3. *Pranje javno-prometnih površina*

Prema utvrđenom Operativnom Planu i programu za 2023. godinu ukupno efektivna oprana površina javno-prometnih saobraćajnica za 2023. godinu je iznosila 72.758.778 m².

Sredstva rada kojima raspolaže Preduzeće za pranje javno-prometnih saobraćajnica je u prosjeku 1 cisterni u tri smjene. Pranje saobraćajnica je vršeno tehnološkom vodom sa lokaliteta Ilidže. Veliki uticaj na ove aktivnosti ima nedostatak tehnoloških pumpi u Kantonu Sarajevo čime bi se efikasnost poslova na pranju javno-prometnih saobraćajnica povećala. Ukupna površina koja se oprala od 01.01.2023 do 31.12.2023 na području Kantona Sarajevo iznosila je 72.578.778 m².

Tabela br.8 - Tabelarni pregled opranih javno-prometnih površina u 2023 godini.

	Prioriteti	Planirano (m ²)	Ostvareno (m ²)	Index
1	2	3	4	5=4/3
1	I-A	3.748.076	3.316.182	88
2	I	12.941.011	22.285.119	172
3	II	7.199.801	17.750.039	247
4	III	35.359.902	13.680.192	39
5	IV	29.613.507	11.455.376	39
6	V	4.800.974	3.062.852	64
7	VI	1.711.503	1.029.018	60
6	UKUPNO	95.374.774	72.578.778	76

Veliki broj invalida rada i radnika na bolovanju utiče na kvalitet izvršenih radova, kao i ispunjenje planiranih aktivnosti. Svakodnevno pojačano angažovanje radno sposobnog ljudstva može dovesti do novog broja invalida rada, tako da je neophodno primiti u stalni radni odnos dovoljan broj radnika kako bi se kvalitetno odgovorilo svakodnevnom aktivnostima održavanja komunalne higijene.

Starost voznog parka na aktivnostima mašinskog čišćenja i pranja takode predstavlja operativni problem i direktno utiče na ispunjenje operativnog plana i subvencije za zajedničku komunalnu potrošnju

5.1.3. *Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica*

"Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica" obavlja sljedeće vrste poslova:

- Ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica
- Horizontalna i verikalna signalizacija
- Rušenje bespravno izgrađenih objekata.

U skladu sa Zakonom javnih nabavki BiH "Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica" pratila je objave na Javnom portalu nabavki i aplicirala u skladu sa tehničkim i operativnim mogućnostima. U izvještajnom periodu je aplicirano na devet tendera i sklopljeno je pet Ugovora.

U periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2023.godine radnici Radne jedinice za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica su izvodili sljedeće aktivnosti:

- Sanacija saobraćajnica u ljetnom i zimskom periodu, predmjeri i obračuni izvršenih radova,
- Rad ophodara sa pomoćnim radnikom u ophodarskoj službi,
- Izrada horizontalne i vertikalne signalizacije,
- Ručno čišćenje snijega i sprječavanje poledice,

- ☐ Rušenje nelegalno izgrađenih objekata,
- ☐ Održavanje komunalne higijene.

Nakon prestanka aktivnosti u Zimskom održavanju saobraćajnica 07.04.2023. prisupilo se realizaciji Ugovora redovnog ljetnog održavanja saobraćajnica. Na Ugovoru Redovnog održavanja saobraćajnica izvođeni su radovi redovnog ljetnog održavanja (uređenje zaštitnog pojasa, čišćenje rigola) i izrada horizontalne signalizacije.

Aktivnosti rušenja nelegalno izgrađenih objekata su obuhvatale zajednički izlazak sa nadležnom inspekcijom, pravljenja predmjera i izvršenja samog rušenja. Iako je napravljeno više predmjera prema zahtjevima nadležnih općinskih službi ukupno je izvršeno rušenje 24 objekta.

Za Ministarstvo saobraćaja KS - Direkcija za puteve Kantona Sarajevo realizovali su se Ugovori:

- Redovno ljetno održavanje saobraćajnica prema predmjeru radova za 30 saobraćajnica na četiri gradske Općine. Vrijednost potpisanog Ugovora je 597.412,53 KM sa PDV-om i fakturisano je po izvršenim radovima 514.863,24 KM sa PDV-om. Radovi su se realizovali prema dinamici radova koja je dostavljena Investitoru i nadzornom organu. Obuhvatali su sanacije većih poteza oštećenih saobraćajnica, postavljanje znakova, zamjene oštećene ograde, čišćenje rigola i zelenog pojasa uz saobraćajnice. U toku izvođenja radova na planirano vrijeme realizacije na saobraćajnici direktno utiče saobraćajno opterećenje istih. Prema Rješenju za izmjenu režima saobraćaja nadležnog Ministarstva možemo zauzeti samo jednu saobraćajnu traku što je uticalo na brzinu realizacije radova. Izvršene aktivnosti su kvalitetno urađene iako postoji problem adekvatne i neispravne mehanizacije, kao i sredstava rada za ručno izvođenje radova.
- Pojačano (investiciono) održavanje i sanacija saobraćajnica prema predmjeru radova saobraćajnica na četiri gradske Općine. Vrijednost potpisanog Ugovora je 563.656,23 KM sa PDV-om i fakturisano je po izvršenim radovima 296.698,31 KM sa PDV-om. Radovi su se realizovali prema dinamici radova koja je dostavljena Investitoru i nadzornom organu. Obuhvatali su sanacije većih poteza oštećenih saobraćajnica. U toku izvođenja radova na planirano vrijeme realizacije na saobraćajnici direktno je uticalo saobraćajno opterećenje istih. Prema Rješenju za izmjenu režima saobraćaja nadležnog Ministarstva radovi su se izvodili u dvije smjene. U noćnim satima su se izvodili radovi na iskopu i frezanju, a asfalterški radovi su se radili u prvoj smjeni, zbog specifičnosti asfaltnih mješavina u završnom sloju (HS-SMA) nakon ugradnje asfalta saobraćaj je morao biti obustavljen naredna 24 h. Izvršene aktivnosti su kvalitetno urađene. Radovi su periodično obustavljani od strane Ministarstva saobraćaja zbog stvaranja prevelikih saobraćajnih gužvi na glavnoj gradskoj longitudinali.
- Rehabilitacija regionalnog puta R447-Dariva-Hreša-granica entiteta (L=cca 5 km), dionica III : rezervoar na Brusuljama do kraja saniranog dijela u dužini cca 225m. Vrijednost potpisanog Ugovora je 311.364,98 KM, a fakturisano je 163.443,19 KM. Radovi su započeti 21.05.2023. godini i obavljali su se u I (prvoj) smjeni uz zauzimanje samo jedne saobraćajne trake prema Rješenju o izmjeni režima saobraćaja. Aktivnosti su izvođene pod jakim saobraćajnim opterećenjem i rad mehanizacije je bio izrazito otežan, zbog iskopa materijala (V i VI kategorije) radi proširenja projektovane kolovozne konstrukcije. Pored radova na iskopu, tamponiranju i asfaltiranju saobraćajnice urađena je horizontalna i vertikalna signalizacija. Svi radovi su urađeni po dogovorenoj dinamici.
- Sanacija dijela ulice Halida Kajtaza od kružnog toka do tunela i od spoja sa ul. Put života do spoja sa ul. Tešanjaska. Ukupna vrijednost potpisanog Ugovora je 191.591,94 KM a fakturisano je 149.175,62 KM. Radovi su započeti 24.08.2023. godine a završeni 10.09.2023. godine. Zbog frekvencije saobraćaja na predmetnoj lokaciji radovi su se odvijali u noćnim satima. Zadatak projekta je bio iskop postojećih ivičnjaka na pojedenim djelovima, ugradnjom novih ivičnjaka i ugradnjom asfalta. Svi radovi su urađeni kvalitetno po tehničkim propisima i u ugovorenom roku izvođenja radova.
- Produženje isključnih traka na raskrsnici ul. Zmaja od Bosne i ul. Hamdije Čemerlića pravac Ilidža – Centar i pravac Centar – Ilidža. Ukupna vrijednost potpisanog Ugovora je 67.060,84

KM a fakturisano je 45.740,89 KM. Radovi su započeti 24.07.2023.godine a završeni su 10.08.2023.godine. Zbog frekvencije saobraćaja na predmetnoj lokaciji radovi su se odvijali u noćnim satima. Zadatak projekta je bio produženje isključnih traka te iskop postojeće kolovozne konstrukcije i zamjena materijala prosječne dubine 1 m, ugradnja novih ivičnjaka i ugradnja asfalta. Svi radovi su urađeni kvalitetno po tehničkim propisima i u ugovorenom roku izvođenja radova.

Za Općinu Centar su realizovane sljedeći ugovoreni projekti :

- Na osnovu sklopljenog Okvirnog sporazuma za pružanje usluga rušenja i uklanjanja bespravno izgrađenih građevina u izvještajnom periodu prema nalogu Inspektora su izvršena rušenja na trideset dvije lokacije i ukupno je fakturisano 56.923,02 KM. Radovi su urađeni uspješno i kvalitetno bez oštećenja na drugim objektima u blizini.
- Redovno ljetno održavanje saobraćajnica prema Okvirnom sporazumu za redovno održavanje saobraćajnica Općine Centar – LOT III. Na osnovu okvirnog sporazuma potpisano je 7 pojedinačnih ugovora na određenim lokacijama i svi su realizovani kvalitetno i uspješno.
- Sanacija ulice Kranjčevićeva od ul. Fra Anđela Zvizdovića do ul. Tešanjaska . Vrijednost ukupno ugovorenih radova je 667.467,93 KM, a vrijednost ukupno izvedenih radova je 470.751,97 KM sa PDV-om. Projektni zadatak je bio iskop postojećih pješačkih staza asfaltnog zastora, ivičnjaka, te ugradnja novih ivičnjaka zamjena postojećih poklopaca šahtova te ugradnja asfaltnih masa u 2 sloja. Radovi su izvođeni u 2 smjene prema rješenju Ministarstva saobraćaja.

U sljedećoj tabeli je prikazan pregled ukupnih realizovanih aktivnosti u izvještajnom periodu.

Tabela br.9 - Tabelarni pregled realizovanih aktivnosti u 2023. godini.

RB	Vrsta radova	JM	Ostvareno 2022	Planirano 2023	Ostvareno 2023	Index	
1	2	3	4	5	6	7=6/4	8=6/5
REDOVNO ODRŽAVANJE I SANACIJA SAOBRAĆAJNICA							
1	Mašinski iskop materijala	m ³	4.105,42	5.295,99	5.288,37	121	99
2	Ručni iskop zemlje	m ³	64,26	82,90	115,00	179	139
3	Mašinski iskop asfalta	m ²	10.771,88	13.895,73	14.500,00	135	104
4	Ručni iskop asfalta	m ²	339,84	438,39	1.331,00	392	304
5	Izrada kanalizacije i drenaža	m ¹	12,10	15,61	225,00	186	1.441
6	Izrada i ugradnja tamponskog sloja	m ³	3.212,29	4.143,85	2.583,00	80	62
7	Ugradnja betonskih ivičnjaka	m ¹	3.280,45	4.231,78	2.311,35	68	53
8	Ugradnja asfaltnog sloja	m ²	20.977,38	27.060,82	37.390,00	178	138
9	Betoniranje potpornih armirano betonskih zidova komplet sa temeljem, temelja stubova, ograda, podloga i sl.	m ³	19,73	25,45	51,00	258	200
10	Nabavka i ugradnja šahtova, šibera, hidranta, slivničkih rešetki	kom	147,00	189,63	252,00	156	121
11	Frezanje asfalta	m ²	462,89	597,13	8.810,00	1.903	1.475
12	Rušenje i vađenje svih vrsta ivičnjaka	m ¹	3.101,45	4.000,87	1.655,00	53	41
SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA							
1	Izrada horizontalne signalizacije	m ²	12.180,43	15.712,75	10.180,00	84	65

2	Ugradnja vertikalne signalizacije						
2.1	Saobraćajni znakovi, ogledala, dopunske table	kom	144,00	185,76	151,00	105	81
2.2	Stubovi za znakove svih dimenzija	kom	221,00	285,09	372,00	168	130
3	Ostale aktivnosti (postavljanje ograde)	m ¹	815,00	1.051,35	321,00	39	31
4	Rušenje	kom	42,00	54,18	21,00	50	39

Radna jedinica za ljetno i zimsko održavanje javnih saobraćajnica“ je u 2023.godini izvodila građevinske radove neophodne za KJKP“RAD“ prema saopštenjima dobijenih od naših Službi. Radovi su se odnosili na iskope, asfaltiranje, horizontalnu signalizaciju zavisno od naloga.Ukupna vrijednost navedenih radova iznosi 295.100,39 KM bez PDV-a.

5.1.3.1. Zimsko održavanje javno-prometnih površina

Radovi redovnog zimskog održavanja saobraćajnica na području Općina Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad (kantonalne i općinske saobraćajnice) trajali su u periodu od 01.01.2023. god. do 21.03.2023. godine i od 15.11.2023. godine do 31.12.2023. godine.

Radovi na zimskom održavanju saobraćajnica vršeni su na osnovu dostavljenih programa sa obuhvatom rada po saobraćajnicama, a na osnovu prioriteta rada (I,II,III i IV) i vrsti površine za redovno zimsko održavanje (čišćenje – razgrtanje i sprečavanje poledice) te načinu izvođenja radova mašinskim ili ručnim putem, od strane investitora: Direkcije za puteve Kantona Sarajevo (kantonalne saobraćajnice) i Općina Stari Grad, Centar, Novo Sarajevo i Novi Grad (općinske saobraćajnice).

Pored navedenog sklopljeni su: Ugovori sa Službom za zajedničke poslove Institucija Bosne i Hercegovine, Službom za zajedničke poslove organa i tijela Federacije Bosne i Hercegovine, KCUS Univerziteta u Sarajevu, Kampusom Univerziteta u Sarajevu, Nogometnim savezom BiH za čišćenje, razgrtanje i skupljanje snijega u kompleksima ovih Investitora.

Radovi su se izvodili prema prioritetima rada, po vrsti saobraćajnih površina, konfiguraciji terena i načinu izvođenja radova (mašinski ili ručno), a sve prema intenzitetu padanja i visini snijega, visini temperature vazduha i stepenu oštećenja saobraćajnica.radovi su se odnosili na razgrtanje snijega, sprečavanje poledice, sakupljanje, utovar, prevozu i deponovanju snijega.U sljedećoj tabeli je dat pregled ostvarenog obima radova u Zimskoj službi u izvještajnom periodu.

Tabela br.10 - Tabela pregled ostvarenog obima radova Zimske službe u 2023. godini

R.b.	VRSTA AKTIVNOSTI	JM.	Ostvareno 2022.	Planirano 2023.	Ostvareno 2023	Index 6/4	Index 6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Održavanje kolovoza	m	485.642	485.642	485.642	100	100
2	Mašinsko održavanje trotoara	m ²	279.069	279.069	279.069	100	100
3	Ručno održavanje trotoara, stepenica i mostova	m ²	62.170	62.170	62.170	100	100
	RESURSI						
1	BROJ RADNIKA						
1.1.	stalno zaposleni		32	32	32	100	100
1.2.	interna preraspodjela		200	200	200	100	100
2	MAŠINE I VOZILA						

2.1.	Razgrtanje snijega i sprečavanje poledice na kolovozu	kom	38	38	38	100	100
2.2	Razgrtanje snijega i sprečavanje poledice na trotoarima	kom	2	2	2	100	100
3	REPROMATERIJAL						
3.1.	Industrijska so	t	2.538,58	3.500	3.356,114	132	96
3.2.	Frakcija	t	524,17	1.000	378,466	72	76
3.3.	Kalcijum hlorid	t	39,159	70	21,464	55	31

Potrošnja posipnog materijala je zavisila od količine snježnih padavina, visine snijega, temperature zraka, poledice, broja intervencija te stepena pripravnosti.

Sve navedeno predstavlja mjerljive indikatore, koji se u toku zimskog održavanja saobraćajnica prate, analiziraju, evidentiraju potrošnju posipnog materijala, po danima, intervencijama, radnim nalogima, temperaturama ispod nule, padavinama.

Tabela br.11 - Pregled broja dana sa temperaturama iznad/ispod nule i visine snijega u 2023. godini

Januar 2023	Februar 2023	Mart 2023	Novembar 2023	Decembar 2023
23 dana u plusu	15 dana u plusu	29 dana plus	11 dana plus	21 dana u plusu
8 dana u minusu	13 dana u minusu	2 dana minus	5 dana minus	10 dana minus
12 dana sa snijegom	12 dana sa snijegom	4 dana sa snijegom	3 dan sa snijegom	4 dana sa snijegom
Od 1-21 cm	Od 1-12 cm	Od 1-27 cm	Od 1-5 cm	Od 1-5cm

Tabela br.12 - Pregled broja dana sa stepenom pripravnosti po mjesecima u 2023. godini

Stepeni pripravnosti	Januar 2023	Februar 2023	Mart 2023	Novembar 2023	Decembar 2023	Ukupno
I	20	19	16	12	27	94
II	10	9	2	4	4	29
III	1	3	2	-	-	6

Aktivnosti Zimske službe su organizovane u zavisnosti od stepena pripravnosti.

Prvi stepen pripravnosti, uvodi se sa početkom rada zimske službe, a prema operativnom programu. Od 15. novembra do 15. marta uvodi se stalno dežurstvo u mjestima pripravnosti, uspostavlja se stalna veza u skladu sa programom rada te osigurava potreban broj ljudstva i mehanizacije radi intervencije u slučaju potrebe (ophodarska služba i kamioni sa ralicom i posipačem).

Drugi stepen pripravnosti podrazumijeva uključivanje u rad svih planiranih vozila sa opremom za čišćenje snijega i sprječavanje poledice, pomoćne radnike, kao i sredstva za utovar posipnog materijala, a uvodi se kad to vremenski uslovi zahtijevaju (slabije snježne padavine i pojava poledice).

Treći stepen pripravnosti zimske službe uvodi se kad se očekuje dugotrajnije padanje snijega koje zahtijeva posebne radove uklanjanja snijega sa kolovoza, kada se pored vozila sa ralicom i posipačem i sredstava za miješanje i utovar posipnog materijala uključuju i jači utovarivači, grejferi i freze za odgrtanje i odbacivanje snijega sa kolovoza.

Četvrti stepen pripravnosti uvodi se kad snježne padavine, uz jak vjetar, imaju karakter elementarne nepogode i kad planirani broj ljudi i mehanizacije, nisu dovoljni za uklanjanje snijega i kada se uz

saglasnost Uprave uvode i dodatna sredstva rada i radna snaga. Kod uvođenja četvrtog stepen pripravnosti, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija može odobriti privremenu zabranu prometa za pojedine kategorije vozila ili za sav promet, radi sigurnosti učesnika u prometu.

Pored stepena pripravnosti bitno je navesti i rokove izvršenja radova po prioritetima:

- Na saobraćajnicama I (prvog) prioriteta obaveza je izvođača održati stalnu prohodnost uz upotrebu zimske opreme učesnika u saobraćaju,
- Na saobraćajnicama II (drugog) prioriteta obaveza izvođača radova je da održi prohodnost tim saobraćajnicama u roku od 24 sata sa mogućim prekidima saobraćaja od 6 sati u 24 sata od momenta početka padavina,
- Na saobraćajnicama III (trećeg) prioriteta kad snijeg dostigne 15 cm visinu, obaveza izvođača je da obezbjedi prohodnost saobraćajnica u što kraćem roku, a čišćenje u potpunosti u roku od 72 sata od momenta prestanka sniježnih padavina.
- Na saobraćajnicama IV (četvrtog) prioriteta, obaveza je izvođača da počnu sa radovima kad snijeg dostigne visinu 15 cm i kad se stvore uslovi za izvođenje radova zbog parkiranih auta.

5.1.4. Radna jedinica Mehanizacija

Ova radna jedinica je sa svojim sredstvima rada (autosmečari, mali kiperi, elektrovozila, cisterne, čistilice, kiperi, valjci, radne mašine itd...) i radnicima bila na raspolaganju i prilagodila se planovima i potrebama cijelog Preduzeća. Mehanizacija i radnici su bili raspoređeni u tri smjene po potrebi gore navedenih organizacionih jedinica i to na poslovima:

- Prikupljanje, odvoz, deponovanje i prerada otpadaka,
- Održavanje deponije,
- Odvoz kabastog otpada,
- Mašinsko čišćenje i pranje javnih površina,
- Održavanje, saniranje i izgradnja saobraćajnica,
- Uklanjanje nepropisno parkiranih vozila,
- Zimsko održavanje saobraćajnica, javnih površina i trotoara,
- Preuzimanje i prevoz pasa lutilica, prevoz i uklanjanje leševa životinjskog porijekla.

U sljedećoj tabeli dat je pregled stanja mehanizacije na dan 31.12.2023.

Tabela br.13 - Pregled i starosna struktura mehanizacije na dan 31.12.2023. godine

Tip Mehanizacija	Ukupan broj vozila	Broj ispravnih vozila	Prosječna starost vozila	Plan 2024
1	2	3	4	5
Motorna vozila				
Autosmečari	49	32	10	54
Autocisterne	10	6	18	11
Čistilice	10	8	13	11
Grajeri	4	3	17	5
Pauk- vozila	5	3	17	5
Podizači	5	2	24	5
Kiperi - Gradnja	25	16	21	25
Rolo kiperi	2	1	22	3
Mali kiperi	12	10	17	12
Zimska služba (Unimog)	23	21	26	23
Vozila za pranje kontejnera	1	0	12	2
Ukupno	146	102		156
Radne građevinske mašine				

Radne i građevinske mašine	31	17		31
Radne i građevinske mašine na deponiji	5	3		5
Ukupno	36	20		36

5.2. Deponija „Smiljevići“

Deponija otpada „Smiljevići“ je smještena u ulici Adema Buće br. 556. Kategorisana je kao deponija za bezopasni otpad. Deponija Smiljevići obuhvata površinu od 65 ha. Ista se koristi još od 1960-te godine, a od 1998.god. pretvorena je u prvu deponiju sa sanitarnim odlaganjem otpada na području Bosne i Hercegovine. Deponija je ograđena visokom betonskom ogradom dužine cca 3km, sa ulaznom vagom gdje se vrši i kontrola ulaznog otpada. Odlaganje komunalnog otpada se vrši na postojećim ploham. Za izgradnju plohe od 37.000 m² riješeno je pitanje građevinske dozvole (važeća postojeća iz 2005. g.) i obezbjeđen je novac te se čeka implementacija od strane nadležnog Ministarstva.

Prostor deponije predstavlja jedan od najsloženijih prostora sa strane ekoloških zahtjeva i potreba zaštite okoliša. Aktivnosti na sanitarnoj deponiji su obuhvatale aktivnosti odlaganja i zbrinjavanja prikupljenih količina neopasnog komunalnog otpada, sortiranje i baliranje sekundarnih sirovina u sortimici, rekultivaciju tijela deponije, izgradnju pristupnih puteva za vozila koja odlažu otpad, redovno prekrivanje odloženog otpada, kao i ostale aktivnosti realizovane u saradnji sa Ministarstvom komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo i Zavodom za izgradnju Kantona Sarajevo.

Na lokalitetu deponije smještena je sljedeća infrastruktura:

- Reciklažno dvorište – izgrađeno 2018. god. smješteno je uz sami ulaz na deponiju Smiljevići, prostire se na površini od cca 3.500 m², sa natkrivenim dijelom od 1.600 m². Ispod nadstrešnice raspoređeno je 16 različitih kontejnera od 7 m³, u koje građani mogu odložiti sljedeće vrste otpada: papir i karton, PET ambalažu, plastiku, kabasti otpad, elektronski i elektronički otpad, sijalice, metalni otpad, tekstil, drvo, te automobilske gume do 4 komada. Također, unutar objekta nalazi se manja radionica za rastavljanje kabastog otpada na dijelove: drvo, tekstil, metal kako bi se isti iskoristio kao sekundarna sirovina. RD posjeduje i dvije manje prese za baliranje otpada, kao i viljuškar za pomoć pri ubacivanju otpada u kontejnere.
- Sortirница otpada – instalirana 2007.god., smještena je u kompleksu deponije Smiljevići uz glavnu internu saobraćajnicu. Veličina hale je 1000 m² i u nastavku iste izgrađeno je i natkriveno skladište za smještaj baliranog otpada od 525 m². U sortirnici je smještena linija za sortiranje otpada i presa za baliranje otpada jačine 60t. Za manipulaciju sa otpadom koristi se viljuškar i utovarivač. Sortirница je kapaciteta 8 tona/h, a skladišni prostor može primiti do 300 tona baliranog otpada.
- Jame grobnice za zbrinjavanje životinjskog otpada – smještene su u obuhvatu deponije „Smiljevići“ uz objekat kafilerije. Prva jama grobnica je izgrađena 1997.god., ista je popunjena i konzervirana 2001.god. Dvije jame grobnice, izgrađene 2005. godine od vodonepropusnog materijala, kružnog oblika, dimenzija 10m dubine i 7m širine, trenutno se koriste, a posljednja jama grobnica koja je izgrađena još uvijek nije puštena u funkciju zbog nedostatka upotrebne dozvole. U jame grobnice se odlaže životinjski otpad I i II kategorije. Na deponiji Smiljevići je planirana izgradnja još dvije (2) kvadratne jame grobnice za koje je dobivena građevinska dozvola. Izgradnjom ovih jama grobnica osigurat će se zbrinjavanje životinjskog otpada I i II kategorije za period od minimalno 20 godina.

Okolinski monitoring na deponiji Smiljevići koji podrazumjeva ispitivanja kvaliteta zraka, buke, emisija u zrak, kvalitet tla, ispitivanja kvaliteta i kvantiteta otpadnih voda sa tijela deponije, sprovodi se u skladu sa zadanim mjerama iz Okolinske i Vodne dozvole. Svaki mjesec izvještaji monitoringa dostavljaju se nadležnim institucijama po Okolinskoj dozvoli te postavljaju na web stranicu preduzeća. Također je riješeno pitanje potpisivanja ugovora o zbrinjavanju opasnog otpada sa deponije Smiljevići koji se

najviše odnosi na laboratoriju Smiljevići. Pogonski laboratorij Smiljevići takođe po mjerama zadanim iz Okolinske dozvole sprovodi okolinski monitoring.

Monitoring okoliša na deponiji Smiljevići po Rješenju okolinske i vodne dozvole, sprovodi se od strane certificiranih laboratorija i pogonske laboratorije. Izvještaji se po Rješenju okolinske i vodne dozvole dostavljaju redovno nadležnim institucijama.

5.2.1. Projekti na deponiji

Za jame grobnice podnešen je zahtjev za obnovu građevinske dozvole za izgradnju 2 nove jame grobnice, te je ista produžena za godinu dana. U toku 2024. godine će se obezbijediti dodatna sredstva i raspisati javni poziv za izgradnju jama.

Krajem marta 2023.godine otpočeli su radovi na odvodnji procjednih voda iz centralnog dijela odlagališta.

Krajem marta 2023. godine otpočeli smo rekonstrukciju asfaltnog djela puta u krugu deponije. Završeni je veći dio sanacije. Ostao je još jedan manji dio (cca 100m) da se ugradi završni sloj asfalta.

Projekat „Sanacija klizišta uz internu saobraćajnicu kod platoa za inertni otpad na Deponiji Smiljevići“ je završen..

Projektantska kuća “TQM” je završila izradu studije i glavnog projekta izgradnje septičkih jama na deponiji, dobivena je prethodna vodna saglasnost za sanitarno-fekalne vode sa deponije za čije izdavanje je nadležno Kantonalno Ministarstvo privrede. Uskoro se očekuje i vodna saglasnost. U kasnijoj fazi pristupiti će se izgradnji septičkih jama za prikupljanje sanitarno-fekalnih voda sa svih objekata na deponiji, nakon pribavljanja urbanističke saglasnosti i građevinske dozvole.

U avgustu 2023 godine je u raden je geodetski elaborat trenutnog stanja na deponiji o zapunjenosti i visinama kota na deponiji.

5.2.2. Ostale aktivnosti

U zimskom periodu vrši se zaštita drveća, ukrasnog grmlja i voća od snijega. U proljeće je izvršeno čišćenje i obrezivanje u voćnjaku. Redovno se vrši košenje i uređivanje zelenih površina na deponiji te se vrši čišćenje Žičkog i Lepeničkog potoka što je obaveza po Okolinskoj dozvoli.

U mjesecu septembru imali smo posjetu Federalnog inspektora zaštite okolišakome su predloženi dokazi o aktivnostima i monitoringu na objektu.

Federalni vodni inspektor je 09.11.2023.godine proveo nadzor na objektu uz analizu svih tački propisanih Rješenjem iz Vodne dozvole. Vodna dozvola je istekla 19.12.2023. godine. Zahtjev za izdavanje (produženje) Vodne dozvole je predat u “Agenciju za vodno područje rijeke Save” u predviđenom roku.

Sporazumom sa Ministarstvom pravde Kantona Sarajevo, na deponiji se sprovodi društveno korisni rad na slobodi. Vršiti se nadzor nad više osuđenih lica od strane povjerenika zaduženog za ovaj posao.

5.2.3. Deponovanje otpada

U sljedećoj tabeli su prikazane ukupne količine otpada deponovane u izvještajnom periodu.

Tabela br.14 - Prikaz realizovanih aktivnosti na Deponiji Smiljevići za 2023. godinu

Rb.	VRSTA OTPADA	Jed. mj.	Ostvareno 2022 god.	Plan 2023.god	Ostvareno 2023. god	Index	Index
1	2	3	4	5	6	7=6/5	8=6/4

1.	Ukupni otpad primljen na deponiju Smiljeviće	t	158.446	160.960	163.978	102	103
1.1.	Miješani komunalni otpad	t	152.443	154.311	155.851	101	102
1.2.	Odvojeno prikupljeni ambalažni otpad	t	1.999	1.968	2.644	134	132
1.3.	Građevinski otpad	t	397	444	538	121	136
1.4.	Kabasti otpad	t	1.124	1.700	1.657	97	147
1.5.	Nekomunalni otpad - ostali	t	2.583	2.537	3.288	130	127
2.	Životinjski otpad odložen u jame grobnice	kg	71.398	72.111	85.385	118	120
3.	Ukupno reciklirani otpad	t	618	1.160	871	75	141
3.1.	Balirani reciklažni otpad na sortirnici	t	559	1.080	772	71	138
3.2.	Reciklirani otpad sa reciklažnog dvorišta	t	59	80	99	124	168
4=1-3	Sanitarno odloženi otpad na deponiju Smiljevići	t	157.828	159.800	163.107	102	103
vozila i mašine	Specijalno vozilo za prevoz životinjskog otpada	kom	0	1	0	0	0
	Mašine za razgrtanje otpada	kom	2	2	2	100	100
	Mašine za kompaktiranje otpada	kom	2	2	2	100	100
	Rovokopači	kom	1	1	1	100	100

5.2.4. Odjel reciklaže

Reciklažno dvorište (RD) je nadzirani i ograđeni prostor namijenjen razvrstavanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada, u kojem se otpad skladišti prema vrsti, svojstvu i agregatnom stanju, a sve u skladu sa odredbama Zakona o upravljanju otpadom Federacije Bosne i Hercegovine („Sl. novine FBiH“, broj 15/21), Federalnom strategijom upravljanja otpadom (integralni dio Federalne strategije zaštite okoliša 2022.-2032) („Sl. novine FBiH“, broj 15/21), Federalnim planom upravljanja otpadom 2012.-2017 („Sl. novine FBiH“ br. 33/03, 71/09 i 92/17). i Planom upravljanja otpadom Kantona Sarajevo za period 2015.-2020. („Sl. novine Kantona Sarajevo“, broj 29/15). Odabir lokacije vrši KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo u saradnji sa jedinicama lokalne samouprave. Također, je jako bitno da prostorni razmještaj omogući pristupačno korištenje korisnicima.

Na reciklažnom dvorištu se prihvata otpad (u skladu sa definisanim vrstama) samo od građana Kantona Sarajevo i isti se ne naplaćuje. Reciklažno dvorište je otvorenog tipa, namijenjeno građanstvu, u kojem građani u toku radnog vremena reciklažnog dvorišta mogu odložiti vlastiti glomazni i ostali odvojeno sakupljeni otpad. Osim toga, građani mogu dobiti informacije o upravljanju otpadom te boljem iskorištavanju raznih vrsta otpada. Dovezeni otpad se ne naplaćuje izuzev automobilskih guma ukoliko ih lice doveze više od četiri komada.

Reciklažno dvorište je otvorenog tipa, namijenjeno građanstvu, u kojem građani u toku radnog vremena reciklažnog dvorišta mogu odložiti vlastiti glomazni i ostali odvojeno sakupljeni otpad. Osim toga, građani mogu dobiti informacije o upravljanju otpadom te boljem iskorištavanju raznih vrsta otpada. Dovezeni otpad se ne naplaćuje izuzev automobilskih guma ukoliko ih lice doveze više od četiri komada.

Tokom 2022. i 2023. godine otvorena su 4 reciklažna dvorišta i to :

1. U Općini Novo Sarajevo u Paromlinskoj ulici br. 64 otvoreno je polovinom XI mjeseca 2022. godine je otvoreno reciklažno dvorište koje je namijenjeno unaprijeđenju selektivnog odlaganja otpada. Na ovom lokalitetu građani mogu besplatno odlagati ambalažni otpad.

- staklo, plastiku, papir, drvo, zatim elektronski otpad: bijelu tehniku, računare, sijalice, te kabasti i građevinski otpad kao i automobilske gume.
2. U Općini Ilijaš je otvoreno reciklažno dvorište 28.02.2023. godine. Reciklažno dvorište na ovom lokalitetu olakšava odlaganje onih vrsta otpada koja ne spadaju u miješani kućni otpad poput, reciklažnih sirovina, kabastog otpada, bio otpada, elektronsko i električnog otpada, auto gume i drugi.
  3. U Općini Trnovo je krajem 2023. godine sa radom počelo reciklažno dvorište na Bjelašnici na lokalitetu Babin Do. Reciklažno dvorište nije još uvijek svečano otvoreno.
  4. U Općini Vogošća je u prvoj polovini 2024 godine planirano otvaranje reciklažnog dvorišta u naselju Semizovac. Krajem 2023 je pristigao dio opreme a završeni su i radovi na pripremi podloge na koju će biti instalirana oprema.

Tokom 2023. godine u sortirnici je obrađeno 1.497 tona otpada, što je na istom nivou u odnosu na isti period prethodne godine. Od obrađenog otpada na sortirnici, ukupno je balirano 772 t reciklažnog otpada, što je za 38 % više u odnosu na isti period prošle godine. Pored količina koje su sortirane i balirane u objektu sortirnice također smo preko ugovora sa ZEOS-om sa reciklažnih dvorišta predali na dalju obradu 9,88 t elektronskog i elektroničkog otpada. U periodu od 19.09.2023-28.12.2023 god također preko ugovora sa Tvornicom cementa Kakanj predali 3.204 kom guma, težine (24,32t).

Reciklomati se nalaze na ukupno 14 lokacija na području Kantona Sarajevo. 9 reciklomata su na javnim površinama. Pet Reciklomata nalaze se unutar četiri osnovne i jednoj srednjoj školi. Reciklomati predstavljaju nastavak uspješne saradnje na projektu zaštite okoliša i podizanju svijesti o značaju zbrinjavanja otpada na adekvatan način. Partneri na projektu su Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Vlade KS, Eko grad, KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo i humanitarna organizacija Pomozi.ba.

Prikaz baliranih količina otpada po vrstama u sortirnici u okviru deponije Smiljevići za izvještajni period 2023. godine je dat u sljedećoj tabeli.

Tabela br.15- Pregled baliranih količina otpada po vrstama u sortirnici za 2023. godinu

Vrsta otpada	Jedinica mjere	Ostvareno u 2022. godini	Ostvareno u 2023. godini	Index
1	2	3	4	5=4/3
Papir	t	473	605	128
Plastika/pet ambalaža	t	19	60	315
Staklo	t	30	72	240
Aluminijska ambalaža	t	1	4	400
Plastična folija	t	9	15	167
Metalna	t	2	6	300
Balirani bijeli papir	t	25	10	40
UKUPNO	t	559	772	138

Iz tabele se može vidjeti procentualno povećanje od 38% za navedeni period na što je dobrim dijelom uticalo i dopremanje reciklažnog materijala sa novopostavljenih zelenih otoka.

U periodu januar – decembar 2023.god raspisana su tri (3) javna poziva koji su uspješno realizovani kao ugovor sa Eko Pak-om, za vrijeme trajanja SFF-a.

Ukupna količina otpada koje su predate operaterima iznosi 671,74 tone i to :

- Balirani bijeli papri 10 t
- Balirani papir i karton 571 t
- Balirani najon 11 t

- PET ambalaža 44,95 t
- Aluminijske doze 2,79 t
- Željezo 7 t
- Staklene ambalaža 25 t

Iz navedenog se može se vidjeti a ako se uzme u obzir i elektronski otpad kao i gume koje su dodatno sortinane (jer u cementaru po ugovoru možemo isporučiti samo gume promjera do max R16) da je ukupan zbir svih vrsta reciklažnog materijala a koji predalo ovlaštenim operaterima 705,94 t.

5.2.5. Kafilerija

Osnovna djelatnost RJ. Kafilerija jeste neškodljivo uklanjanje leševa životinja i njihovih produkata. Posmatrajući tromjesečni izvještaj možemo vidjeti da iz mjeseca u mjesec bilježimo porast odloženih leševa životinja i njihovih produkata.

Higijeničarska služba - kafilerijska služba radne jedinice Kafilerija obavlja poslove na hvatanju opasnih, agresivnih i bolesnih pasa u Kantonu Sarajevo a poslovi su se odvijali u dvije smjene sa tri raspoložive ekipe. Realizacije aktivnosti uklanjanja pasa lualica i lešina životinja ove službe zavise direktno od nadležnih veterinarskih inspekcija, zahtjeva trećih lica, kao i veterinarskih stanica.

Što se tiče aktivnosti na uklanjanju pasa iste su zavisile od smještajnih kapaciteta veterinarskih stanica i sredstava odnosno ugovora potpisanim sa istima. Kada je u pitanju Veterinarska stanica Sarajevo u čijem sklopu je azil Prača sporazum za prijem pasa sa Opštine Centar je važio za cijelu 2023. godinu ili do utroška sredstava. Prijem pasa se vršio na osnovu smještajnih kapaciteta navedenog azila.

Do 08.06.2023.godine Preduzeće nije imalo ugovorenu saradnju sa Veterinarskom stanicom Novi Grad iz razloga što nisu bila obezbijeđena sredstva od strane nadležnog ministarstva za tu svrhu. Sa početkom šestog mjeseca 2023.godine potpisan je sporazum sa Veterinarskom stanicom Novi Grad za nastavak saradnje do kraja 2023 godine odnosno do utroška sredstava koja su obezbijeđena za smještaj i obradu pasa lualica u Veterinarsku stanicu Novi Grad. U izvještajnoj godini je ukupno uklonjeno i otpremljeno prema stanicama 744 psa što predstavlja 53% od broja uklonjenih pasa 2022 godine.

Kada je u pitanju popunjenost jama grobnica bitno je naglasiti da je popunjenost jama grobnica preko 95 %,

Tabela br.16 - Pregled uhvaćenih pasa u Kantonu Sarajevo u 2023. godini

Mjesec	Broj uhvaćenih pasa po općinama u 2023. godini									
	Stari Grad	Centar	Novo Sarajevo	Novi Grad	Ilidža	Hadžići	Trnovo	Vogošća	Ilijaš	Ukupno 2023
I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II	0	2	0	0	0	3	0	0	0	5
III	0	8	0	0	1	0	0	0	0	9
V	0	26	0	0	0	0	0	0	0	26
V	0	28	6	0	1	0	0	0	0	35
VI	4	33	1	4	21	0	5	3	23	94
VII	3	11	13	4	33	5	3	1	0	73
VIII	29	9	5	16	27	11	2	3	11	113
IX	12	18	31	10	19	8	3	8	10	119
X	14	10	17	12	37	17	10	18	26	161
XI	2	34	5	3	31	7	0	3	4	89
XII	0	5	0	1	14	0	0	0	0	20
Ukupno	64	184	78	50	184	51	23	36	74	744

Tabela br.17 - Pregled uklanjanja neškodljivog otpada i OŽP u 2023 godini.

R.b.	Neškodljivo uklanjanje leševa životinja i OŽP u jame grobnice				Ploha Deponije
1	Uklonjeni leševi (kom)	Uklonjeni leševi jame grobnice (kg)	Uklonjeni OŽP u jame grobnice (kg)	Ukupno jame grobnice (kg)	Uklonjeni OŽP (kg)
2	108	3.198	1.818	5.016	20.960
3	78	3.074	1.519	4.593	52.520
4	115	3.637,5	3.127	6.764,5	53.300
5	87	2.633	863	3.496	61.320
6	132	3.702	2.129	5.831	60.126,57
7	354	13.968	2.026,50	15.994,50	76.880
8	157	7.088	2.258,50	9.346,50	80.600
9	188	7.482,3	1.295	8.777,3	89.060
10	245	5.505	2.365,30	7.870,30	78.400
11	235	5.386	1.417,10	6.803,10	51.700
12	227	4.386	1.644,50	6.027,50	59.340
13	138	2.877	1.986,70	4.863,70	63.720
	2.064	62.936,80	22.449,60	85.383,40	747.926,57

5.3. Asfaltna baza

Da bi proizvodnja asfalta bila kontinuirana prema naručiocima, neophodno je da proizvodnju prati adekvatna količina zaliha repromaterijala, frakcije, filera, bitumena, lož ulja, raznih ulja za postrojenje i raznih aditiva, kao i redovno servisiranje samog postrojenja.

Postrojenje za proizvodnju asfalta je kapaciteta 25.000 tona u jednoj godini, u zavisnosti je od vremenskih uslova i kvaliteta uskladištenih frakcija

U izvještajnom periodu ukupno je proizvedeno 6.058,40 tona asfalta, od čega je 461,60 tona hladnog asfalta i 5.596,80 tona vrućeg asfalta. Rezultati u proizvodnji asfalta su veći u odnosu na ostvarenu količinu u 2022. godini a manji u odnosu na planirane količine za 2022. godinu.

Tabela br.18 - Pregled realizovanih aktivnosti na Asfaltnoj bazi u 2023. godini

R.b.	Aktivnost	Jed mj.	Ostvaren o 2022. god.	Plan 2023. god.	Ostvareno 2023. god.	Index 6/4	Index 6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Proizvodnja vrućeg asfalta	t	3.520,80	17.719	5.596,80	159	32
2	Proizvodnja hladnog asfalta	t	60,80	409	461,60	768	113
3	UKUPNO	t	3.581,60	18.128,00	6.058,40	169	33
BROJ RADNIKA	Stalno uposleni		9	9	9	100	100
	Sezonski radnici		2	2	2	100	100
VOZILA I MAŠINE	Radna mašina		1	1	1	100	100

5.4. Služba za održavanje i prateću podršku

Služba za održavanje i prateću tehničku podršku angažovana je na tekućem održavanju i popravkama vozila, mehanizacije, posuda za otpad, izradi nadstrešnica za kontejnere, održavanju radio veza i infrastrukture i građevinskih objekata na nivou firme. Aktivnosti su se odvijale preko dva odjeljenja i službe:

Administrativni dio Službe za održavanje i prateću tehničku podršku se bio je angažovan na slijedećim poslovima:

1. Vođenje primopredajnih zapisnika,
2. Organizovanje obuke i edukacije vozača na postojećim i novonabavljenim vozilima,
3. Identifikacija kataloških brojeva,
4. Izrada specifikacija rezervnih dijelova za dnevne nabavke,
5. Prikupljanje i praćenje tehničke dokumentacije za opravku vozila za postojeća i novonabavljena vozila i mašine,
6. Izrada radnih planova i izvještaja o radu u toku godine,
7. Dijagnostika i defektaža vozila, sklopova i elektro-pneumatskih instalacija
8. Analizi utroška materijala i rezervnih dijelova,
9. Analiza utroška materijala s obzirom na stanje i starost vozila i mehanizacije,
10. Izrada i evidencija reklamacije u vezi isporučenih neodgovarajućih rezervnih dijelova i opreme,
11. Svakodnevni kontakti sa komercijalnom odjeljenjem u vezi isporuke rezervnih dijelova,
12. Izrada crteža i skica za nestandardne rezervne dijelove i priprema tehničke dokumentacije za izradu iste,
13. Svakodnevni kontakti sa Odjeljenjem za komercijalne poslove u vezi isporuke rezervnih dijelova,
14. Ostali administrativni poslovi

Služba za održavanje i prateću tehničku podršku se sastoji od 2 Odjeljenje i to :

1. Odjeljenje za srednje i velike popravke mehanizacije,
2. Odjeljenje za održavanje i servisiranje mehanizacije.

Odjeljenje za srednje i velike popravke mehanizacije, realizovala je svoje aktivnosti na organizaciji poslova i popravkama vozila, i građevinske mehanizacije. Navedene aktivnosti su realizovane kroz 2.624 novootvorena radna naloga.

Servisno preventivno održavanje je skup radnih operacija koje su unaprijed propisane i obavljaju se u tačno određeno vrijeme. Provodi se na tehnički ispravnim vozilima i građevinskim mašinama tokom upotrebe i dalje za cjelokupno vrijeme trajanja.

Odjeljenje za održavanje i servisiranje mehanizacije je realizovalo svoje aktivnosti servisiranja i održavanja: vozila, mehanizacije, objekata, posuda za otpad, radio veza i ostalo za potrebe pogona na nivou KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo po vrsti i obimu prikazanim u tabeli. Navedene aktivnosti su realizovane kroz 4.079 novootvorenih radnih naloga. U sljedećoj tabeli ćemo prikazati raspoloživost vozila iznad 3,5 tona u 2023 godini.

Tabela br.19 - Raspoloživost vozila po vrstama u 2023 godini.

R.b.	Tip vozila	Broj voznih jedinica (kom)	Raspoloživost (%)
1	2	3	4
1	Autosmečar	49	58,30
2	Podizač	3	79,67
3	Grejfer	4	70,41

4	Cisterna	10	50,25
5	Čistilica	5	51,50
6	Kiper	40	41,20
7	Unimog	21	64,30
8	Pauk	5	70,00

Prosječna raspoloživost vozila iznad 3,5 tone je 60,7 %.

Tabela br.20 - Raspoloživost građevinskih mašina po vrstama u 2023 godini.

R.b	Tip vozila	Broj voznnih jedinica (kom)	Raspoloživost (%)
1	2	3	4
1	Građevinske mašine	4	73,10
2	Složene mašine	6	77,50
3	Valjak	11	73,77

U izvještajnom periodu prosječna raspoloživost građevinskih mašina je iznosila 74,79 %

Jedan od razloga ovako niske prosječne raspoloživosti pojedinih tipova vozila i mašina je to što su u obzir uzeta vozila i mašine koje već duži period nisu u upotrebi i ista trebaju biti predložena za rashod.

5.5. Služba za upravljanje otpadom, zaštitu okoliša i upravljanje sistemima kvaliteta

U izvještajnom periodu Služba je nastavila dosadašnje projekte koji su bili u realizaciji te pokrenula niz aktivnosti koje će u narednom periodu dati svoj doprinos unaprjeđenju i prepoznatljivosti kvaliteta Preduzeća.

Služba je radila na sljedećim poslovima:

1. Upravljanje projektima,
2. Upravljanje otpadom,
3. Sistem upravljanja kvalitetom i zaštita okoliša.

5.5.1. Upravljanje projektima

U PIMIS bazu podataka redovno se unose podaci za realizaciju četiri (4) projekta, u implementaciji i to:

- „Unapređenje prikupljanja komunalnog otpada u Kantonu Sarajevo“
- "Poboljšanje komunalne higijene javno-prometnih površina u ljetno-zimskom periodu u Kantonu Sarajevo"
- „Uspostavljanje integrisanog upravljanja otpadom kroz sistem selektivnog prikupljanja otpada“
- „Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo“

-projekat „Efikasan sistem upravljanja otpada u Kantonu Sarajevo“ je realizovan uz pomoć Češke razvojne agencije, a proveden od strane NVO People in Need i Dekonta BIH d.o.o. Sarajevo. Opći cilj ovog projekta je doprinijeti poboljšanju uslova života i zdravlja stanovništva u Kantonu Sarajevo jačanjem sistema upravljanja čvrstim otpadom kao i povećanjem svijesti o važnosti zaštite okoliša, posebno usredotočene na odvajanje i recikliranje otpada. Vrijednost projekta iznosila je 1.200.000,00 EUR.

Kroz Projekat je postavljeno 275 zelenih otoka na području Kantona Sarajevo, izvršena podjela 4800 kanti 240l u općini Ilidža te 1958 kompostera 700l za individualno kompostiranje građanima Kantona

Sarajevo. U periodu od jula do novembra, vršen je monitoring i obilazak postavljenih lokacija zelenih otoka, gdje je primjećeno da građani većinom pravilno koriste iste.

U okviru projekta: „Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo“ a u saradnji sa ekspertima iz Republike Češke izrađen je *Strateški plan KJKP „RAD“ d.o.o Sarajevo za upravljanje otpadom u Kantonu Sarajevo za period 2023.-2030.*

- Projekat “Get it Sorted – upravljanje otpadom zasnovano na podacima i sistem donošenja odluka za Sarajevo – GIS Sarajevo” – vrijednost projekta 70.000,00 \$, izvor finansiranja UNDP Challenge Fond – “T-MAPY” Češka Republika

KJKP “RAD” d.o.o Sarajevo u želji da unaprijedi svoj rad i stanje komunalne higijene u Kantonu Sarajevo je iskazalo potrebu za implementacijom GIS (Geografski informacioni sistem) rješenja u svom radu. Softversko rješenje se koristi za informisanje šire javnosti o lokacijama posuda, rasporedu prikupljanja, zelenim otocima za odvojeno prikupljanje otpada, kao i lokacijama reciklažnih dvorišta u Kantonu Sarajevo, a sve to će biti dostupno na web stranici KJKP “RAD” d.o.o. Sarajevo, kao interaktivna mapa.

- Projekat “Opština sa nula otpada – Centar” i “Opština sa nula otpada – Ilijaš”

-u okviru ovog Projekta urađeno je Idejno rješenje za uspostavu RD Jezero od strane KJKP „RAD“ d.o.o Sarajevo, a zatim i Studija izvodljivosti za potrebe odabira lokacija za izgradnju reciklažnih dvorišta na području Opštine Centar od strane Enova, na koju je KJKP „RAD“ d.o.o Sarajevo dao svoje primjedbe koje su usvojene. Završna konferencija projekta „Opština sa nula otpada“ održana je 23. i 24. februara u Divčibare Srbija. Na konferenciji stručni saradnici KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo pripremili su i prezentovali: Uspostava individualnog kompostiranja na području opštine Centar Sarajevo. Sa ovom aktivnošću.Projekat je završen.

U izvještajnom periodu smo aplicirali na četiri (4) projekta za Fond za zaštitu okoliša FBIH i to:

- Projekat iz oblasti jačanja javne svijesti o značaju zaštite okoliša – „Pravilno postupi, otpad za reciklažu prikupi“;
- Projekat “Izrada energijskog audita za objekte KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo“;
- Projekat “Sistemska zbrinjavanje animalnog otpada u Kantonu Sarajevo“;
- Projekat “Unaprijeđenje infrastrukture kroz nabavku vozila za odvojeno prikupljanje otpada iz zelenih otoka u naseljima kolektivnog stanovanja”.

Od aplicirana četiri projekta sredstva su odobrena za tri (3) aplikacije i to:

- Projekat “Izrada energijskog audita za objekte KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo“ - sufinansiranje u vrijednosti 20.000,00 KM,
- Projekat “Sistemska zbrinjavanje animalnog otpada u Kantonu Sarajevo“ - sufinansiranje u vrijednosti 228.584,52 KM,
- Projekat “Unaprijeđenje infrastrukture kroz nabavku vozila za odvojeno prikupljanje otpada iz zelenih otoka u naseljima kolektivnog stanovanja” - sufinansiranje u vrijednosti 120.000,00 KM.

5.5.2. Upravljanje otpadom

KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo je u 2023. godini samostalno analizom strukture otpada pratilo sastav otpada u toku godišnjih doba. Do sada su urađene 4 analize strukture otpada (rađene kvartalno) i to:

- 13.02. do 18.02.2023.godine (zimski analiza),
- 22.05. do 27.05.2023.godine (proljetna analiza),
- 11.09. do 16.09.2023.godine (ljetna analiza),
- 20.11. do 24.11.2023.godine (jesenja analiza).

Godišnje se na području KS prikupi oko 160.000 tona komunalnog otpada i kroz analizu zaključeno je da je zastupljeno mnogo ambalažnog otpada u miješanom komunalnom otpadu. Praćenje sastava otpada tokom cijele godine pruža vrijedne informacije za planiranje i implementaciju održivog upravljanja

otpadom, te da je neophodno više pažnje posvetiti odvojenom prikupljanju ambalažnog otpada. Nakon završetka godišnjeg ciklusa ispitivanja sastava i količina komunalnog otpada, KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo je dobio pokazatelje koji se odnose na Kanton Sarajevo, što će poslužiti našem preduzeću, kao osnova za izradu ili inovaciju projekata upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo.

KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo je prema Uredbi o informacionom sistemu upravljanja otpadom kao subjekt upravljanja otpadom blagovremeno registrovan i redovno dostavlja podatke Fondu za zaštitu okoliša FBiH na tromjesečnom nivou. Služba za upravljanje otpadom, zaštitu okoliša i upravljanje sistemima kvaliteta redovno vrši prikupljanje i obradu podataka za sve vrste otpada koje se sakupljaju i zbrinjavaju na području Kantona Sarajevo. Podaci se unose u informacioni sistem viših nivoa. Formirani su timovi za evidentiranje posuda na terenu i unos u bazu podataka. U toku je mapiranje i unos lokacija kontejnera u Geografski informacioni sistem (GIS) i izrada baze podataka o svim posudama u Kantonu Sarajevo u navedenom informacionom sistemu. Podaci koji se unose od strane Preduzeća jesu vrste i količine otpada prikupljene i dovežene na sanitarnu deponiju Smiljevići, kao i prihvati količina otpada od strane trećih lica. Javnoj ustanovi Zavod za javno zdravstvo dostavljeni podaci za izradu godišnje studije o zdravstvenom stanju u Kantonu Sarajevo.

5.5.2.1. Edukacija stanovništva

Realizovano je više desetina edukativnih predavanja na temu zaštite životne okoline i pravilnog upravljanja otpadom u različitim terminima i lokacijama osobama različite životne dobi (osnovne i srednje škole, nevladine i međunarodne organizacije, centri za zdravo starenje...).

U 2023 godini je edukativnim aktivnostima obuhvaćeno 1.250 djece što je u skladu sa mjerljivim ciljem postavljenim za izvještajnu godinu.

5.5.3. Sistem upravljanja kvalitetom i zaštita okoliša

Tokom 2023 godine je urađen mini interni audit sa svim vlasnicima procesa kao i rukovodiocima radnih jedinica u KJKP „RAD“. Pronađeno je 9 manjih neusklađenosti (prilikom prezentacije eksternih auditora glavnoj centrali rada i dokaza koje su donijeli sa sobom, centrala je zahtijevala još neke dokaze da budu čvrsto sigurni da mogu odobriti certifikaciju. Tom prilikom su prezentovane sve nejasnoće. Nakon detaljne analize prihvaćen zahtjev za akreditaciju BAS EN ISO 9001:2015 i 14001:2015 (dobijen certifikat BAS EN ISO 9001:2015 I BAS EN ISO 14001:2015; zvanično sa 24.07.2023. sa rokom važenja do 23.07.2027.godine) i dobijen je certifikat BAS EN ISO 9001:2015 I BAS EN ISO 14001:2015. Interni audit je održan od 15.11. do 18.11.2023.godine od strane certificiranih auditora iz preduzeća, a isti je obuhvatao sve procese u preduzeću i bio je vrlo uspješan jer su sve auditirane osobe bile veoma susretljive i spremne na saradnju.

Tokom 2023 godine je urađen i dopunjen plan integriteta. Izrađen je Operativni plan za praćenje realizacije Okolinske i Vodne dozvole za 2023. godinu, te u skladu sa dosadašnjim podacima precizirane nove aktivnosti koje je prioritetno realizovati u 2023. godini. Izrađen je i od Uprave usvojen Plan upravljanja opasnim otpadom za deponiju „Smiljevići“. Na mjesečnom nivou (januar-december 2023.) je dostavljan Operativni plan za praćenje realizacije Okolinske i Vodne dozvole za 2023. godinu svim odgovornim učesnicima, te na osnovu dostavljenih podataka o realizovanim aktivnostima po mjerama, su izrađivani Izvještaji prema Upravi preduzeća koji sadrže prioritete aktivnosti koje je potrebno realizovati.

5.5.3.1. Energetska efikasnost

Energetska efikasnost podrazumjeva racionalniju i efikasniju upotrebu energije, bez bilo kakvog odricanja. Trenutno se može reći da je praćenje potrošnje energenata, evidentiranje stanja objekata i različitih potrošača u KJKP „RAD“ u pripremnj fazi.

U periodu januar – decembar 2023.godine aktivnosti vezane za energetske efikasnost su obuhvatale:

- prikupljanje ulaznih podataka i analiza energetske potrošnje po objektima Preduzeća
- prikupljanje podataka o energetskej situaciji odnosno izrada baze podataka po pitanju zgradarstva, rasvjete i grijanja objekata,
- evidentiranje objekata sa određenim karakteristikama za popunjavanje upitnika za brzo auditiranje javnih objekata u FBiH, vezano za izradu Studija o procjeni korištenja i potrošnje energije i potencijalnim uštedama kroz provedbu mjera energetske efikasnosti u identificiranim javnim zgradama u federalnom, županijskom i općinskom vlasništvu u Federaciji Bosne i Hercegovine, ugovor BEEPAP-P 165405-CQ-35-CS-21-FBiH, obrađene su podatke za 28 objekata KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo koji spadaju u objekte zidanog i montažnog tipa i dostavili ih preduzeću ZGI Mostar koji je i dostavio upitnike. Obradu podataka su radili Hazim Avdispahić, Tarik Čano i Nermina Softić. Prilikom obilaska objekata na različitim lokacijama, uočeno je da određeni objekti zahtijevaju dodatne građevinske radove, infrastrukturne radove vodovodne i kanalizacione mreže, kao i potrebe definisanja pripadnosti određenih elektro brojila objektima, tj. namjeni potrošnje, kao i problem zagrijavanja radione za opravku vozila toplotnom energijom - nisu u funkciji kaloriferi,
- edukacija iz oblasti energetske efikasnosti u zgradarstvu od strane Ceteor-a – 06.03.2023. godine,
- edukacija za korištenje Informacionog Sistema Energetske Efikasnosti Federacije Bosne i Hercegovine koju je organizovao Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH.

Tabela br.21 - Pregled količine potrošenih energenata za 2023. godinu.

Rb	Energent	JM	Utrošene količine			Index 6/4	Index 6/5
			2022	Plan 2023	2023		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Voda	m ³	99.528	105.179	98.321	99	93
3	Električna energija	kWh	1.340.929,69	1.253.475	1.231.848	92	98
3	Plin	m ³	197.881	196.029	181.445	92	93
4	Gorivo dizel	KM	948.288	938.805	1.006.073	106	107

Iz tabele je vidljivo da je potrošnja vode u Preduzeću manja za 1% u odnosu na isti period predhodne godine odnosno 7% manja u odnosu na planirane količine u 2023 godini. Izvršen je pregled vodovodno sanitarnih mjesta na lokacijama Preduzeća gdje je ustanovljeno da je u cilju povećanja energetske efikasnosti, kontrole potrošnje i otklanjanje gubitaka vode hitno potrebna sanacija velikih gubitaka na mjernim mjestima, odnosno da je potrebno uraditi novu vodovodnu mrežu od vodomjernog sata do sanitarnih čvorova i hidranata.

Plin se u Preduzeću koristi za rad asfaltne baze i za zagrijavanje prostorija, tri objekta u krugu preduzeća u zimskom periodu, a od marta 2023.godine i za zagrijavanje prostorija objekta na lokalitetu Bjelašnice. Potrošnja plina manja je za 7% u odnosu na predhodnu godinu. Najveća potrošnja plina je na lokaciji asfaltne baze, jer se isti koristi za proces proizvodnje asfalta.

Tabela br.22 - Pregled potrošnje plina i proizvodnje asfalta za period 2017 – 2023.godina

Rb	Godina	JM	Plin	Asfalt	Indikator energetske efikasnosti
1	2	3	4	5	5=5/4
1	2017	m ³	171.572,34	15.034,40	11,41
2	2018	m ³	179.025,10	16.284,00	10,99
3	2019	m ³	207.208,83	17.719,20	11,69
4	2020	m ³	159.350,83	8.383,20	19,01
5	2021	m ³	141.064,65	9.036,00	15,61
6	2022	m ³	169.037,13	3.581,60	47,20
7	2023	m ³	146.409,05	6.058,40	24,17

5.6. Komunalni redari

Odjel komunalnih redara i kontrole u izvještajnom periodu vršio je redovnu kontrolu održavanja čistoće kao i zaštitu čistoće na javnim površinama na osnovu odredbi Zakona o komunalnoj čistoći (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 14/16), Zakona o izmjeni Zakona o komunalnoj čistoći (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 22/19), Zakona o komunalnim djelatnostima (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 14/16), Zakona o izmjeni Zakona o komunalnim djelatnostima (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 22/19) i zaštitu čistoće u zajedničkim dijelovima stambenih zgrada na osnovu odredbi gradske odluke o kućnom redu u stambenim zgradama (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 17/2008).

Odjel komunalnih redara i kontrole u izvještajnom periodu je brojao 32 komunalna redara odnosno 32, a rad su vršili u dvije odnosno tri smjene (u zimskom periodu), uključujući i rad nedjeljom, državnim i vjerskim praznikom tako da je rad Odjela komunalnih redara i kontrole bio svakodnevno.

Kontrola je vršena na području svih 9 općina Kantona Sarajevo, što znači na četiri gradske općine i općine Ilidža, Vogošća, Hadžići, Trnovo i Ilijaš.

Osnovna problematika sa kojom su se u radu susretali komunalni redari je :

- nepropisno odlaganje otpada, što podrazumijeva odlaganje otpada van predviđenih mjesta, posuda kao i termina odlaganja istog;
- odlaganje građevinskog otpada i materijala na javne površine, u posude za otpatke te stvaranje divljih deponija što se posebno odnosi na izvođače građevinskih radova (fizička i pravna lica) i prevoznike. Stvaranje divljih deponija, izraženo je uglavnom na perifernim dijelovima općina i kantona (uz lokalne puteve, vodotoke, šumska područja i sl.);
- bacanje otpadaka na javne površine, kao i pored korpica za sitni otpad;
- prljanje javnih površina iznošenjem blata na točkovima vozila sa gradilišta i drugih prostora od strane izvođača radova;
- nepropisno odlaganje kabastog otpada na javne površine, što uglavnom predstavlja pojavu odlaganja istog mimo predviđenih akcija i termina odvoza kabastog otpada koje provodi KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo;
- čišćenje snijega sa javno-prometnih površina, ispred stambenih i poslovnih objekata i prostora, kao i uklanjanje ledenica sa krovova stambenih i poslovnih zgrada;
- zaštita čistoće u zajedničkim dijelovima stambenih zgrada na osnovu odredaba gradske odluke o kućnom redu u stambenim zgradama (Sl. novine Kantona Sarajevo br. 17/2008);
- ispuštanje otpadnih voda na javne površine;
- lijepljenje plakata bez dozvole i izvan mjesta određenih za tu svrhu;
- kontrola posjedovanja odgovarajućih posuda za otpad;
- i ostala problematika.

U prvom tromjesečju izvještajnog perioda Odjel komunalnih redara i kontrole vršio je kontrolu čišćenja snijega sa javno-prometnih površina, od strane službi za čišćenje snijega ("Zimska služba" – KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo i druge firme koje se bave zimskim održavanjem saobraćajnica na području Kantona Sarajevo) te vlasnika i korisnika stambenih i poslovnih prostora i objekata.

Odjel komunalnih redara i kontrole aktivno je učestvovao u realizaciji Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo a sve u saradnji sa Kantonalnom upravom za inspeksijske poslove. Prilikom proglašavanja epizoda „Pripravnost“ i „Upozorenje“ u više navrata izvršena je kontrola svih aktivnih gradilišta na području Kantona Sarajevo sa akcentom na zaštitu čistoće u i oko gradilišta u skladu sa odredbama Zakona o komunalnoj čistoći kao i pojačana kontrola rada javnih komunalnih preduzeća na realizaciji mjera iz navedenog Plana. Sačinjeni zapisnici i službene zabilješke na licu mjesta (prljanje javne površine iznošenjem blata – zemlje na točkovima kamiona sa gradilišta, paljenje otpada, kontrola gradilišta i kontrola čišćenja javnih površina, od strane KJKP. „RAD“ d.o.o. Sarajevo) su blagovremeno proslijeđeni Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove – Komunalnoj inspekciji na dalji rad.

Odjel komunalnih redara i kontrole je u izvještajnom periodu:

- vršio kontinuiranu kontrolu održavanja javnih zelenih površina koje vrše organizacione jedinice KJKP "Park" d.o.o. Sarajevo, a na osnovu postojećih programa održavanja,
- bio u svakodnevnom kontaktu i zajedničkim aktivnostima na zaštiti čistoće i kontroli odredaba Zakona o komunalnoj čistoći sa komunalnim inspektorima Kantonalne uprave za inspeksijske poslove,

U sljedećoj tabeli su prikazane aktivnosti komunalnih redara u izvještajnom periodu.

Tabela br.23 - Pregled ostvarenih aktivnosti na poslovima komunalnih redara u 2023. godini

Rb	Vrsta aktivnosti	JM	Ostvareno 2022. god.	Planirano 2023. god.	Ostvareno 2023. god.	Index	Index
1	2	3	4	5	6	7 (6/4)	8 (6/5)
1.	Izvršeno pregleda	kom	18.114	18.475	16.054	89	87
2.	Kontrolni pregledi I usmene	kom	6.726	6.902	5.643	84	82
3.	Sačinjeno zapisnika I	kom	2.207	2.191	3.034	137	138
4.	Podneseno prijava	kom	1.826	1.765	1.940	106	110
5.	Primljeno zahtjeva	kom	1.822	1.881	2.272	125	120

5.7. Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove

Sektor za ekonomske, pravne i opšte poslove, preko svojih organizacionih jedinica, pruža finansijske, knjigovodstvene, naplatne, komercijalne, pravne, kadrovske, administrativne i druge usluge neophodne za odvijanje osnovnih djelatnosti Preduzeća.

U 2023. godini niže jedinice Sektora su akcenat svojih aktivnosti podredili :

1. povećanju naplate potraživanja,
2. obezbjeđenju finansijske stabilnosti poslovanja Preduzeća,
3. otkrivanju neregistrovanih korisnika i neobračunatih površina i njihovim uključivanjem u sistem naplate,
4. efikasnijem provođenju postupaka javnih nabavki,
5. uspostavljanju sistema finansijskog upravljanje i kontrole,
6. poboljšanju sistema upravljanja pritužbama korisnika usluga.

5.7.1. Odjeljenje naplate

Tabela br.24 - Pregled fakturisane površine za fizička lica u 2023. godini

OPIS	Broj objekata u 2022. god.	Fakturisano (m ²) u 2022 god.	Broj objekata u 2023 god.	Fakturisano (m ²) u 2023.god.	INDEX	INDEX
1	2	3	4	5	6=4/2	7=5/3
Fizička lica	158.560	9.734.793	160.344	9.961.572	101,12	102,33

Broj novouključenih objekata za fizička lica povećan je za 1,12% (1.784 objekta) u odnosu na 2022. godinu, dok je korisna površina za fizička lica povećana za 2,33% (226.779 m²).

Tabela br.25 - Pregled fakturisane površine za pravna lica u 2023 godini

OPIS	Broj objekata u 2022. god. 31.12.	Fakturisano (m ²) u 2022.god.	Broj objekata u 2023.god. 31.12.	Fakturisano (m ²)u 2023. god.	INDEX	INDEX
1	2	3	4	5	6 (4:2)	7 (5:3)
Pravna lica	14.366	3.208.814	14.916	3.462.505	104,26	107,91

Iz prethodne tabele uočljivo je povećanje korisne površine pravnih lica za 7,91% (253.691 m²), i povećanje broja novouključenih objekata za 4,26% (550 objekata) u odnosu na 2022. godinu.

Stepen naplate potraživanja po osnovu ispostavljenih računa za prikupljanje i odvoz otpada je povećan u obje kategorije potrošača i prikazan je u sljedećoj tabeli.

Tabela br.26 - Stepennaplate u periodu 2019 -2023. godine

OPIS	Stepen naplate u 2019. god.(%)	Stepen naplate u 2020. god.(%)	Stepen naplate u 2021. god.(%)	Stepen naplate u 2022. god.(%)	Štepen naplate u 2023. god.(%)
Pravna lica	83	85	85	87	88
Fizička lica	81	81	84	85	87

Iz tabele se može vidjeti da je stepen naplate u zadnjih pet godina imao tendenciju rasta, osim u 2020. godini kod fizičkih lica, gdje je zadržan na nivou 2019. godine, najvećim dijelom zbog Covid 19, jer je platežna moć građana bila smanjena.

5.7.2. RJ Saobraćaj u mirovanju

Javni parkinzi na području Kantona Sarajevo - javna parkirališta kojima KJKP „RAD“ upravlja su:

- parkirališta sa automatskom naplatom kapaciteta 344 parking mjesta, i
- ulična parkirališta kapaciteta 1.357 parking mjesta.
- KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo raspolaže sa 12 natkrivenih garaža od kojih se 11 nalazi na području Općine Novi Grad, a 1 garaža na području općine Centar.
- KJKP „RAD“ d.o.o sarajevo raspolaže sa 11 otkrivenih garaža od čega se se 10 nalazi na području Općine Novi Grad a jedna nalokalitetu Ciglane , na području Općine Centar.

Prihod RJ Saobraćaj u mirovanju ostvaren je u iznosu od 2.764.080 KM (fakturisani) i za 10,7% je veći u odnosu na Plan za 2023. godinu, a za 18,3% je ostvareno više u odnosu na 2022 godinu..Odnosi se na naplatu parkinga -garaže, parking karte, parking naljepnice, parkomat, postavljanje lisica.

Korištenje garažnog mjesta ostvaruje se putem sklapanja ugovora sa KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo, kojim su regulisane prava i obaveze korisnika i davaoca usluga. KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo upravlja sa različitim vrstama parkirališta i to sa: parkiralištama sa automatskom naplatom, posebnim parkiralištima i uličnim parkiralištima

U narednim tabelama dat je pregled popunjenosti garaža i realizacije kapaciteta parkirališta za izvještajni period.

Tabela br.27 - Pregled realizovanih aktivnosti za usluge garaža u 2023. godini

R.b.	Vrsta aktivnosti	Jed. mjere	Planirano za 2023.god.	Ostvareno 2022.god	Ostvareno 2023.god	Index	
1	2	3	4	5	6	7=5:3	7=5:4
1	Natkrivene garaže	2316	2.245	2.245	2228	99	99
2	Otkrivene garaže	1609	1075	1075	1073	100	100
UKUPNO		3925	3.320	3.320	3301	99	99

U izvještajnom periodu je iskorištenost natkrivenih garaža je manja za 3% u odnosu na isti period predhodne godine, dok je na otkrivenim garažama veći za 3% zbog otvaranja nove etaže na Dobrinji I garaža 1 od 01.09.0023. godine.

Tabela br.28 - Pregled kapaciteta javnih garaža sa njihovom iskorištenosti u 2023. godini

R.b.	Lokacija i opis garaža	Raspoloživi kapacitet	Plan 2023 god.	Prosječna popunjenost garaža u 2023	Index	Index
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
1	Dobrinja 1 garaža 1,2,3,4 Dobrinja V garaža 1,2 (natkrivene garaže)	1.390	1.335	1317	95	100
2	Saraj polje 1,2,3,4,5 (natkrivene garaže)	570	570	570	100	100
3	Ciglane I	197	190	188	95	99
4	Ciglane II poligon	159	150	153	96	102
	UKUPNO natkrivene	2.316	2.245	2228	96	99
5	Dobrinja 1 garaža 1,2,3,4 Dobrinja V 1,2 (otkrivene garaže)	1030	505	525	51	104
6	Saraj polje 1,2,3,4,5 (otkrivene garaže)	579	570	548	95	96
	UKUPNO otkrivene	1.609	1075	1073	67	100
	UKUPNO	3.925	3.320	3293	84	99

Tehnička ispravnost garaža je u lošem stanju, jer se duži vremenski period ne ulaže u njihovu obnovu zbog nedostatka finansijskih sredstava pa tako je plan prilagođen broju uslovnih mjesta. Korisnici garažnih mjesta u natkrivenom dijelu otkazu korištenje garažnih mjesta zbog prokišnjavanja, opadanja betona i problema sa električnom rasvjetom, većinom se koristi u ljetnim mjesecima na period od mjesec dana. Rasvjeta u garažama je bila u prilično lošem stanju i izvršena je zamjena 468 komada rasvjetnih tijela.

U skladu sa planom izvršena je sanacija udarnih rupa i ulaza na etaži garaže Saraj polje 3 i Dobrinja I garaža 3, izvršeno je obilježavanje-farbanje nosivih betonskih stubova u garažama radi boljeg pregleda u garažama na Saraj polje (5 objekata) i Dobrinja I (2 objekta), dok na preostalim garažama će se izvršiti sredinom naredne godine.

KJKP „RAD“ d.o.o. Sarajevo upravlja sa različitim vrstama parkirališta i to sa: parkiralištama sa automatskom naplatom, posebnim parkiralištima i uličnim parkiralištima.

Tabela br.29 - Pregled planiranog i realizovanog kapaciteta javnih parkirališta u 2023 godini.

R.b.	Zona parkinga	Jed. mjere	Planirano za 2023.god.	Realizovano u periodu jan-decembar 2022.god	Realizovano u periodu jan-decembar 2023.god	Index	
1	2	3	4	5	6	7=5:4	8=6:5
1	I zona	broj mjesta	763	668	668	87	100
2	II zona	broj mjesta	1.170	1140	1140	97	100
3		UKUPNO:	1.933	1808	1808	94	100

Iz tabele je vidljivo da je realizacija plana smanjena u I i II zoni, iz razloga izdavanja rješenja o rezervisanim mjestima od strane Ministarstva saobraćaja KS (E-go, Porezna uprava i drugi) koji vrše direktno naplatu ili su bez naknade.

Tabela br.30 - Pregled kapaciteta parkirališta sa automatskom rampom u 2023. godini

R.b.	Parking	Ulica	Zona	Broj mjesta 2023	Prosječna popunjenost parkinga prema naplati 2023	INDEX
1	2	3	4	5	6	7=6:5
1	Skenderija II	Skenderija 10	I	45	17	38
2	Dolac Malta	Envera Šehovića	II	91	35	38
3	Most S.Dilberović	Kotromanića	II	215	160	74
UKUPNO AUTOMATSKA NAPLATA SA INKASANTOM				351	212	60

Iskorištenost parkirališta sa automatskom naplatom iznosi 60% koji je uzrok iskorištenosti jer parkirališta rade 24 sata dnevno, a u noćnim satima parkinzi su minimalno iskorišteni, ali u odnosu na protekli period ipak je povećan radi Ugovora sa Službom za zajedničke institucije BiH koji koriste cca 100 parking mjesta na parking Most S.Dilberović od 01.10.2023-30.09.2024.godine.

Tabela br.31 - Pregled kapaciteta uličnih parkinga u 2023. godini

R.b.	ZONA PARKINGA BROJ MJESTA	UKUPAN BROJ MJESTA 2022	Rezervacije i parking mjesto za invalidne osobe	BROJ MJESTA NA RASPOLAG ANJU 2023	Prosječna popunjenost parkinga prema naplati 2023	INDEX za mjesta prema naplati
1	2	3			4	4:3
1	I ZONA	617	55	562	154	27
2	II ZONA	815	63	752	365	48
UKUPNO MJESTA		1432	118	1.314	519	39
UKUPNO ULIČNI PARKINZI				1.314	519	39

Od ukupnog broja iscrtanih mjesta (1432) sa izdatim rješenjem nadležnog Ministarstva Saobraćaja 118 mjesta su označena za korištenje osobama sa invaliditetom, a za 130 mjesta je Ministarstvo izdalo Rješenje na korištenje bez nadoknade ili sa nadoknadom koja se direktno uplaćuje u budžet Kantona (ulazi u broj 1314).

Na uličnim parkinzima je jedan broj parkirnih mjesta zauzet od strane korisnika naljepnica obližnjih stambenih zgrada ili pravnih institucija. U prosjeku je 675 naljepnica mjesečno što smanjuje izmjenjivanje većeg broja vozila na jednom parkirnom mjestu osobito u vrijeme prijedpodnevnog opterećenja saobraćaja u mirovanju, ali je redovnim kontrolama i sankcijama doplatnih naloga povećan broj iskorištenosti parking mjesta ovim načinom plaćanja.

Aktivnosti na izdavanju doplatnih naloga u ovom period je 3617 kom što je za 30% povećanje u odnosu na isti period iz 2022 godine (2793 kom) iz razloga uspostavljanja naplate putem parkomata, redovne kontrole za dva vozila u I i II smjeni kao i pokrivenosti svih uličnih parkirališta sa naplatom (parkomat, SMS poruka, naljepnica).

5.7.3. Odjeljenje za ljudske resurse

Ljudski resursi KJKP RAD d.o.o. i zahtjevane kompetencije planirani su Organizacionom shemom i Pravilnikom o radu Preduzeća. Sistematizacijom je predviđeno 1.230 radnih mjesta.

Trenutni broj i kvalifikaciona struktura ljudskih resursa po organizacionim cjelinama prikazana je u tabeli broj .

Preduzeće je 31.12.2023. godine imalo ukupno 1.072 radnika što je manje za 12,8 % u odnosu na sistematizovani broj radnika 1,5% manje u odnosu na kraj 2022 godine kada je bilo uposleno 1.056 radnika.

U Odjeljenju za ljudske resurse obavljaju se kadrovski poslovi, i to u skladu sa Zakonom o radu FBiH, Pravilnikom o radu KJKP "RAD" d.o.o. Sarajevo, Kolektivnim ugovorom i ostalim zakonskim i podzakonskim propisima. U periodu od 01.01.2023. godine do 31.12.2023. godine u Odjeljenju su pripremljeni razni dokumenati iz oblasti radnog prava, a koji su prilogu taksativno navodeni sa ukupnim brojnim stanjem, i to kako slijedi:

Pored naprijed navedenog u Odjeljenju su obavljani i dodatni poslovi, a koji obuhvataju poslove unosa podataka u matične knjige, interne i eksterne programe, kao i poslovi vezani za samo provođenje javnih oglasa (sekretar komisije, član komisije za prijem radnika).U sljedećim tabelama dat je pregled ukupnog broja radnika kao i pregled broja radnika po organizacionim jednicama

Tabela br.32 - Pregled broja radnika po kvalifikacionoj strukturi u 2023. godini.

R.b.	Stepen školske	Broj sistemat-		Ukupn o
------	-------------------	-------------------	--	------------

	spreme radnika	zovanih radnih mjesta	Broj zaposlenih 31.12.2022. godine		Broj zaposlenih 31.12.2023. godine		2023
			Ugovor o radu na neodređeno vrijeme	Ugovor o radu na određeno vrijeme	Ugovor o radu na neodređeno vrijeme	Ugovor o radu na određeno vrijeme	
1	VII	76	49	10	45	11	56
2	VI	23	17	2	16	4	20
3	V	23	19	1	19	1	20
4	IV	270	230	13	224	17	241
5.	III	282	218	22	209	33	242
6.	II	0	0	0	0	0	0
7.	I	556	414	61	392	101	493
UKUPNO		1230	947	109	905	167	1072

Iz priložene tabele jasno je vidljivo smanjenje broja radnika koji imaju zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme za 32 (trideset i dva) radnika u odnosu na referentni period 2022. godine. Razlog smanjenja broja zaposlenih radnika na neodređeno vrijeme jeste odlazak radnika u penziju i zbog smrti radnika, kao i zbog činjenice da je vršeno usmjereno popunjavanje radnih mjesta po stvarnoj poslovnoj i organizacionoj potrebi preduzeća. Naime, jedna od općih strateških smjernica jeste smanjenje broja radnika koji obavljaju administrativne prirode, te je popunjavanje istih vršeno po isključivoj hitnoj potrebi, dok je preduzeće kroz nadležno odjeljenje poduzelo aktivnosti na dodatnom angažmanu radnika koji obavljaju operativne poslove. Poseban problem Preduzeću predstavljaju invalidi rada koji na 31.12.2023. godine čine 12,8 % (137 radnika) od ukupnog broja zaposlenih.

Tabela br.33 - Pregled radne snage na dan 31.12.2023. godine

Rb.	Opis	Broj radnika 31.12.2023.godine
1.	Javna higijena i održavanje javnih saobraćajnica	619
2.	Sektor za ekonomske, pravne i opće poslove	283
3.	Na nivou preduzeća - direktor i prateće službe	170
UKUPNO		1072

5.7.4. Odjeljenje za javne nabavke

Na osnovu usvojenog plana poslovanja dana 20.01.2023. godine od strane Skupštine preduzeća, donesenim i usvojenim Planom nabavki potrebama za robom, radovima i uslugama u Preduzeću i Izmjenama i dopunama Plana nabavki, a u skladu sa Zakonskim aktima pokrenute su aktivnosti na raspisivanju postupaka javnih nabavki u izvještajnoj godini.

Plan javnih nabavki je raspisan u iznosu 100% za sve iskazane potrebe od strane ovlaštenih pokretača koje su obuhvaćene Planom u skladu sa okvirnim datumima pokretanja postupaka nabavke, a za nabavke koje nisu prvobitno planirane izvršene su dopune Plana nabavki

Plan javnih nabavki, dopune i izmjene Plana i sve Posebne odluke koje su donešene u periodu od 01.01. do 31.12.2023. godine javno su objavljene na Portalu javnih nabavki EJN, web stranici Preduzeća i u jedinstvenom registru javnih nabavki Kantona Sarajevo.

Za period od 01.01. do 31.12.2023. godine u Odjeljenju je obrađeno 54 žalbi, od toga je Zaključkom odbačeno pet (5) žalbi, Rješenjem djelimično usvojeno (10) žalbi, jedan žalitelj je odustao od žalbe, 38 žalbi su prosljeđene uz izjašnjenje Uredu za razmatranje žalbi. od pomenutog broja 26 je odbačenih

žalbi od strane URŽ-a, a 13 usvojene od strane URŽ-a. Napominjemo da na veliki dio žalbi Odjeljenje nema uticaja obzirom da su se Komisijama za provođenje postupaka javnih nabavki davale preporuke ali da u konačnici Odjeljenje nema uticaja na rad i preporuke odluka Komisija za provođenje postupaka javnih nabavki.

Ugovori su sklapani na osnovu provedenih postupaka u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, te na osnovu važećih sklopljenih Okvirnih sporazuma, sklopljeno je ukupno 482 ugovora, te su u skladu sa Uredbom o kontroli javnih nabavki u Kantonu Sarajevo i Pravilnikom o javnim nabavkama po primjerak dostavili: Odjeljenju za pravne poslove, Odjeljenju za komercijalne poslove, Odjeljenju za finansije i računovodstvo i ovlaštenim pokretačima- korisnicima roba/usluga/radova.

Na osnovu rada Odjeljenja za javne nabavke preduzeće nije dobilo nijednu primjedbu na postupke javnih nabavki od strane Agencije za javne nabavke, Ureda za kontrolu kvaliteta i borbi protiv korupcije kao i nezavisnih portala koji prate procese javnih nabavki. U sljedećim tabelama je dat pregled obavljenosti o nabavci i dodijeljenih ugovora na portalu javnih nabavki (ejn) za izvještajni period..

Tabela br.34 - Pregled objavljenih obavještenja o nabavci za 2023. godini.

R.br.	Vrsta obavještenja	Vrsta ugovora				Ukupno
		Robe	Usluge	Radovi	Aneks II	Ukupan broj
		Ukupan broj	Ukupan broj	Ukupan broj	Ukupan broj	
1	Obavještenje o nabavci	99	50	1	1	151

Tabela br.35 - Pregled dodijeljenih ugovora po novim postupcima u 2023 godini.

Rb.	Vrsta postupka	Vrsta ugovora			Ukupno
		Robe	Usluge	Radovi	Ukupan broj
		Ukupan broj	Ukupan broj	Ukupan broj	
1.	Otvoreni postupak	66	33	0	99
2.	Direktni sporazum za period od 01.01.2023-31.12.2023.godine. (Preuzeto iz sistema Agencije za javne nabavke 04.01.2024.godine)	40	185	0	225
3.	Konkurentski zahtjev	3	9	0	12
UKUPNO:		109	227	0	336

U tabeli na portalu ejn evidentirani su Okvirni sporazumi ili ugovori, bez pojedinačnih ugovora. Odjeljenje je provodilo postupke nabavke po sklopljenim sporazumima sa: Općinom Hadžići Općina Trnovo sufinansiranje Općina Novo Sarajevo , Općinom Centar ,Sporazum Kanton Sarajevo, Sporazum – resorno Ministarstvo ,uz izvještavanje potpisnika Sporazuma po okončanim postupcima .

U Odjeljenju su na osnovu iskazanih potreba Službi, Pogona i Sektora pripremljene tehničke specifikacije za objave javnih poziva nabavke sa dva (2) izvršioca, od planiranih pet (5) Sistematizacijom radnih mjesta.

Sistematizacijom radnih mjesta u Odjeljenju za javne nabavke su predviđena četiri (4) izvršioca na poslovima Stručnog saradnika za javne nabavke i ugovore (raspisivanje postupaka i izrada akata u javnim nabavkama, i ostalo). Od 01.01 do 13.02. 2023. godine zvanično su bila popunjena 2 mjesta, od čega je jedna radnica na trudničkom bolovanju. U periodu od 14.02. do 31.07.2023. godine zvanično je popunjeno samo jedno mjesto, sa radnicom koja je na trudničkom i porodijskom odsustvu . Od augusta su popunjena dva radna mjesta Stručnog saradnika za javne nabavke i ugovore , na određeno vrijeme.

Za period 01.01. do 31.12.2023. godine na e-aukcijama su smanjene prvobitne ponude za okončane i ugovorene postupke nabavki, koje su bile u okviru procijenjenih vrijednosti nabavki za iznos od 321.972,73 KM.

5.7.5. Odjeljenje za zaštitu na radu i sigurnost radnika

U skladu sa članom 39.i 40. Zakona o zaštiti na radu i Plana i programa obrazovanja i obučavanja radnika iz oblasti zaštite na radu ,Komisija je održala predavanje i izvršila obučavanje i upoznavanje sa opasnostima zaštite na radu ukupno **187** radnika .

Tokom izvještajnog perioda je sačinjen godišnji izvještaj o povredama i uzrocima nesreća na poslu i isti dostavljen Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove .

Urađen je Elaborat o uređenju gradilišta sa tabelarnim prikazom ulica za ljetno održavanje na području Kantona Sarajevo za period 15.04.2023-15.12.2023 i isti pravovremeno dostavljen Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove .

U 2023 godini je izrađen Pravilnik zaštite na radu kao i Akto o procjeni rizika na radnom mjestu.Postavljeni novi ormarići prve pomoći na **6** lokacija i dopunjeni već postojeći

Na osnovu Pravilnika o načinu vršenja pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu izvršen je pregled i ispitivanje **173** sredstava rada i izdat Zapisnik o stručnom nalaz za isata.

Na periodičini sistematski ljekarski pregled suupućeni oni radnici koji rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada a to su : građevinski radnici na ugradnji asfalta , autolakireri, bravari- varioci, skladištari goriva i maziva i autolimari .Ukupno **43** radnika i **4** radnika su upućena na vanredni ljekarski pregled

Odjeljenje za zaštitu na radu je obavljalo i sljedeće aktivnosti :

- Obrada i prikupljanje dokumentacije za nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje radnika – ukupno obrađeno **51** zahtjeva;
- Pripremanje i analiziranje mogućnosti za žalbeni proces na Rješenje o invalidnosti uposlenika na Institutu za med. vještačenje radnika- ukupno obrađeno **13** zahtjeva;
- Konsultacije u kadrovskoj službi o žalbenim procesima prvostepenog postupka na Institutu za med. Vještačenje.

5.7.6. Odjeljenje za finansije i računovodstvo

Odjeljenje za finansije i računovodstvo je tokom izvještajnog perioda obavljala poslove finansijske operative, knjigovodstvene evidencije, obračuna plata, analize i izvještavanja. Od niza aktivnosti možemo istaći sljedeće:

- izrada izvještaja o radu za 2022. Godinu i finansijskom poslovanju, Plana rada za 2023 godinu i Trogodišnjeg plana za period 2023-2025 godina,
- izrada analiza poslovanja preduzeća, te analiza poslovanja po pogonima i procesima rada,
- izrada kalkulacije cijena usluga KJKP „RAD”d.o.o. Sarajevo (vozila, mašina, radnika),
- učešće u radu sa Ekonomskim institutom na projektu – Izrada studija prikupljanja, odvoza i deponovanja otpadaka 3 mjeseca (od marta do maja),
- učešće u radu Neovisnog stručnog tijela Vlade Kantona Sarajeva za utvrđivanje validnosti kalkulacija i konačnog prijedloga visine cijene usluga prikupljanja i odvođenja otpada (od maja do decembra),
- mjesečna provjera PDV-a – KIF,

- izrada tromjesečnih izvještaja o finansijskom poslovanju Preduzeća te izrada polugodišnjeg izvještaja o radu i poslovanju Preduzeća,
- izrada i dostavljanje kvartalnih obrazaca JP Ministarstvu komunalne privrede kao i Ministarstvu finansija,
- izrada kalkulacije i zahtjeva za finansiranje Zajedničke komunalne potrošnje,
- pripremljeno je 20 tendera na koje se preduzeće prijavilo kao ponuđač, pripremajući potvrde o likvidnosti, izmirenim poreskim obavezama, izdato 20 bankovnih garancija,
- mjesečno i godišnje dostavljanje podataka zavodu za statistiku,
- učešće u izradi dokumenta Strateški plan KJKP „RAD“ D.O.O. SARAJEVO ZA UPRAVLJANJE OTPADOM U KANTONU SARAJEVO 2023.-2030 - ekonomski dio,
- učešće u radu Centralne popisne komisije sa izradom Elaborata o izvršenom popisu sredstava i obaveza te praćenje rada pojedinačnih popisnih komisija,
- učešće u reviziji izvještaja o poslovanju za 2023 godinu i seta finansijskih izvještaja od strane eksternog revizora kroz aktivnosti na dostavi cjelokupne tražene dokumentacije za poslovnu 2022 godinu te bilansa uspjeha, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama u kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila,
- izrada prijedlog cijena garaža i parking prostora, troškovnika cijena sortiranog otpada, troškovnika za Eko Pak,
- izrada Godišnjeg izvještaja o funkcioniranju sistema FUK-a za 2022 godinu,
- učešće u radu komisije za izmjenu Zakona o komunalnoj čistoći, komisije za procjenu štete, komisijama za nabavke, komisijama za prijem radnika, komisiji za procjenu vrijednosti zaliha.

5.7.7. Odjeljenje za pravne i opšte poslove

Tokom izvještajnog perioda Odjeljenje za pravne i opšte poslove obavljala je aktivnosti iz djelokruga svojih poslova. U sljedećoj tabeli ćemo prikazati pregled najvažnijih aktivnosti radnika odjeljenja.

Tabela br.36 - Pregled aktivnosti u 2023 godini.

R.b.	OPIS	Jm	Ostvareno u 2023.god
1	2	3	4
1	I Podnesci sudu		
2	Tužbe za fizička lica	kom	32.510
3	Tužbe za pravna lica	kom	1.641
4	Vanredne tužbe	kom	3
5	Tužbe za garaže	kom	15
6	Povlačenje tužbi po kojima su dužnici izmirili dug	kom	26.342
7	Izvršenja po pravosnažnim presudama	kom	14
8	Zaključci od suda	kom	25.500
9	Uređene tužbe	kom	140
10	Vanredne tužbe	kom	6
11	Prijava potraživanja u stečajnom postupku	kom	33
12	Prijava potraživanja u likvidacionom postupku	kom	10
13	II Rasprave		
14	Broj rasprava pravna lica	kom	42
15	Broj rasprava fizička lica	kom	136
16	Prekršaji	kom	4
17	Stečajni postupci	kom	21
18	Likvidacioni postupci	kom	9

Također su radnici odjeljenja obavljali i ostale poslove koji se odnose na :

- ažuriranje Registra inspekcijskog nadzora u Kantonu Sarajevo koji je uspostavljen od strane Ureda za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom u Kantonu Sarajevo,
- ažuriranje uspostavljenog Registar imenovanih lica u Kantonu Sarajevo, u skladu sa Odlukom o registru imenovanih lica u Kantonu Sarajevo,
- ažuriranje uspostavljenog Registra zaposlenih lica u Kantonu Sarajevo u skladu sa Odlukom o registru zaposlenih u javnom sektoru na području Kantona Sarajevo,
- objavljivanje propisa i drugih akata Preduzeća u skladu sa Uredbom o vrsti i postupku objavljivanja propisa i javnosti rada organa uprave, javnih preduzeća, javnih ustanova i pravnih lica čiji je osnivač Kanton Sarajevo.

Arhiviranje dokumentacije vršeno je blagovremeno i u skladu sa propisima i Zakonom o arhivskom poslovanju. Također smo učestvovali u radu na projektu "Efikasan sistem upravljanja u KS" koji je rezultirao donošenjem Strateškog plana upravljanja otpadom za period 2023-2030 godina.

U izvještajnoj godini smo akcenat stavili na sporove u vezi stanova koji su vlasništvo Preduzeća a koriste ih druga lica.

6. IZVJEŠTAJ KAPITALNIH ULAGANJA U 2023. GODINI

6.1. Nabavka stalnih sredstava

U 2023. godini planirana su kapitalna ulaganja iz vlastitih sredstva u iznosu od 1.550.000 KM i ostvarena su u iznosu 832.104,75 KM.

Nabavka vozila i ostalih stalnih sredstava iz tuđih izvora finansiranja su ostvarena u iznosu od 1.763.313,08 KM. Unarednim tabelama je prikazana nabavka stalnih sredstava u 2023 godini..

Tabela br.37 - Pregled nabavke stalnih sredstava iz vlastitih sredstava u 2023. godini

R.br.	Stalno sredstvo	JM.	Količina	Iznos (KM)
1	Ležaj	kom	3	62.122,71
2	Diferencijal	kom	1	18.481,81
3	Fiskalna kasa	kom	3	1.600,51
4	Auto punjač	kom	1	30
5	Softver za web stranicu	kom	1	22.000,00
6	Diferencijal	kom	1	18.481,81
7	Samohodni utovarivač soli	kom	1	148.900,00
8	Bušilica BOSCH	kom	1	1.025,64
9	Višedjelni portal	kom	1	9.660,00
10	Međuvratilo	kom	1	8.414,82
11	Vibracioni valjak	kom	1	64.000,00
12	Ležaj	kom	3	62.191,71
13	Klima uređaj Tesla	kom	5	2.500,00
14	Kancelarijska stolica	kom	29	4.999,89
15	Prozor	kom	1	357,54
16	Usisivač	kom	2	692,31
17	Škare za živicu	kom	1	525,54
18	Metalna nosila	kom	2	1.040,00
19	Mobilni telefonski uređaj	kom	2	5.999,48
20	Teretno vozilo Peugeot	kom	1	35.300,00
21	Brusni parač	kom	1	2.464,00
22	Dijamntna ploča	kom	1	216,24
23	Komunalna tricikla	kom	10	49.900,00
24	Kašika za građevinske mašine	kom	1	5.990,00

25	Reciklomat	kom	2	44.900,00
26	Kontejner 10 KOM	kom	10	28.971,00
27	Sekciona vrata	kom	1	3.589,74
28	Vozilo autopodizač kontejnera Renault	kom	1	227.750,00
	Ukupno			832.104,75

Tabela br.38 - Pregled kapitalnih ulaganja iz tuđih izvora u 2023. godini

Rb.	NAZIV STALNOG SREDSTVA	JM	Količina	Iznos (KM)	Investitor
1	Komunalno vozilo Mercedes-Benz za sakupljanje I Isabijanje	kom	1	273.500,00	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša
2	Komunalno vozilo Mercedes-Benz za sakupljanje I sabijanje	kom	1	273.500,00	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša
3	Radovi na sanaciji klizišta uz internu saobraćajnicu kod Platoa za interni otpad ba Deponiji Smiljevići	kom	1	147.452,93	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša i Federalno ministarstvo turizma i okoliša
4	Teretno vozilo Renault Trucks sa komunalnom nadogradnjom	kom	1	250.000,00	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša
5	Teretno vozilo Renault Trucks sa komunalnom nadogradnjom	kom	1	250.000,00	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša
6	Plastični kontejneri		770	504.808,86	Donacija PIN ČESKA REPUBLIKA
7	Benzinski puhač	kom	1	1.401,71	Opština Centar Sarajevo
8	RECIKLOMATI	kom	2	42.649,58	Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša
9	PRES KONTEJNER	kom	1	20.000,00	Opština Tmovo
	Ukupno			1.763.313,08	

6.2. Kapitalni projekti u 2023 godini

U 2023. godini Preduzeće je završilo aktivnosti na projektima koji su dogovoreni i započeti u 2022. godini i ranije. U sljedećoj tabeli dat je tabelarni pregled završenih projekata u 2023. godini.

Tabela br.39 - Pregled završenih projekata u 2023. godini.

Plan ulaganja - raspoloživa sredstva			KM
R.b.	Ulaganja po projektima	2023	Ukupno sa PDV
I	Uspostavljanje integrisanog upravljanja otpadom kroz sistem selektivnog prikupljanja otpada - Program javnih investicija 2023.-2025.		
Ia	Efikasan sistem upravljanja otpadom u Kantonu Sarajevo	400.000,00	400.000,00
3	Izvor sredstava - Vlada Češke Republike	400.000,00	400.000,00
Ib	Get it Sorted – upravljanje otpadom zasnovano na podacima i sistem donošenja odluka za Sarajevo – GIS Sarajevo	125.230,77	125.230,77
5	Izvor sredstava - UNDP Challenge Fond	125.230,77	125.230,77
UKUPNO ULAGANJE I		525.230,77	525.230,77
II	Unaprjeđenje sanitarnog odlaganja otpada u okviru RCUO "Smiljevići" - Program javnih investicija 2023.-2025		
IIa	Sporazum na Izgradnji sistema za odvodnju otpadnih voda sa kafilerije na deponiji Smiljevići	110.834,95	110.834,95
1	Izvor sredstava - Budžet KS	110.834,95	110.834,95
IIb	Sistemska zbrinjavanje animalnog otpada u Kantonu Sarajevo (izgradnja dvije jame grobnice)	722.736,18	722.736,18
4	Izvor sredstava Fond za zaštitu okoliša	228.584,52	228.584,52
2	Sredstva finansirana iz vlastitih sredstava	214.035,36	214.035,36
1	Izvor sredstava - Budžet KS	280.116,30	280.116,30
UKUPNO ULAGANJE II		833.571,13	833.571,13
UKUPNO ULAGANJE (I+II)		1.358.801,9	1.358.801,9
Struktura ulaganja			Ukupno
1	Sredstva iz Budžeta KS	1.098.289,85	1.098.289,85
2	Vlastita sredstva	364.432,07	364.432,07
1	Sredstva iz Budžeta KS	390.951,25	390.951,25
2	Vlastita sredstva	214.035,36	214.035,36
3	Vlada Češke Republike	400.000,00	400.000,00
4	Fond za zaštitu okoliša	228.584,52	228.584,52
5	UNDP Challenge Fond	125.230,77	125.230,77
UKUPNO:		1.358.801,9	1.358.801,9

7. IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POSLOVANJU

7.1. Prihodi

U 2023. godina ostvaren je ukupan prihod u iznosu 45.973.948 KM i isti je za 0,05% manji od Plana za 2023. godinu, odnosno za 24.052 KM, dok je u odnosu na prethodnu godinu veći za 4,09% odnosno 1.806.386 KM.

Strukturu ukupnih prihoda čine poslovni prihodi, ostali prihodi i dobici, finansijski prihodi i ostali prihodi.

Tabela br.40 - Pregled strukture ostvarenog prihoda u 2023. godini

R. br.	OPIS	Plan 2023 (KM)	Ostvareno 2022 (KM)	Ostvareno 2023 (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
I	PRIHODI					
1.	Poslovni prihodi	34.984.000	31.630.522	33.834.449	96,71	106,97
1.a.	- prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	32.780.000	31.399.298	33.563.126	102,39	106,89
1.b.	-prihodi od prodaje gotovih proizvoda	2.204.000	231.224	271.323	12,31	117,34
2.	Ostali prihodi i dobici	10.694.000	12.108.579	11.619.922	108,66	95,96
3.	Finansijski prihodi	300.000	363.190	418.991	139,66	115,36
	- prihodi od kamata		315.560	382.147		121,10
	- neto pozitivne kursne razlike		0	33.338		-
	- ostali finansijski prihodi		47.630	3.506		7,36
4.	Ostali prihodi	20.000	65.271	100.586	502,93	154,10
	UKUPNO PRIHODI (1 do 4)	45.998.000	44.167.562	45.973.948	99,95	104,09

Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iznose 33.834.449 KM što je 73,59% ukupnih prihoda i veći su za 2.203.927 KM ili 6,97% u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na prihode od pruženih usluga na domaćem tržištu koji su ostvareni u iznosu od 33.563.126 KM i za 6,89% su veći od prihoda u prethodnoj godini, a za 2,39% veći su od Plana za 2023. godinu i čine 73% ukupnih prihoda.

Prihodi od prodaje gotovih proizvoda ostvareni su u iznosu od 271.323 KM, predstavljaju 12,31% Plana za 2023. godinu, a za 17,34% veći su od ostvarenog prihoda u 2022. godini, i čine 0,59% ukupnih prihoda.

Tabela br.41 - Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu u 2023. godini

R. br.	OPIS	Plan 2023 (KM)	Ostvareno 2022 (KM)	Ostvareno 2023 (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
1(1.a +1.b)	POSLOVNI PRIHODI	34.984.000	31.630.522	33.834.451	96,7	107,0
1.1.	Prihodi od individualne komunalne potrošnje	25.778.000	25.561.370	26.526.573	102,9	103,8
1.1.1.	- redovan odvoz komunalnog otpada-fizička lica	12.100.000	11.946.627	12.273.341	101,4	102,7
1.1.2.	- redovan odvoz komunalnog otpada-pravna lica	13.000.000	12.840.374	13.388.451	103,0	104,3
1.1.3.	- vanredan odvoz otpada	520.000	517.707	496.550	95,5	95,9
1.1.4.	- čišćenje i pranje	20.000	13.730	20.914	104,6	152,3
1.1.5.	-potvrde i saglasnosti	38.000	35.442	37.383	98,4	105,5

1.1.6.	- sporazumi	100.000	207.490	309.934	309,93	149,37
1.2.	-Ljetno održavanje saobraćajnica, signalizacija i rušenje	2.280.000	1.525.418 1.478.287 47.131	1.678.012 1.617.306 60.706	73,6	110,0 109,40 128,8
1.3.	-Zimsko, mašinsko i ručno održavanje saobraćajnica i trotoara prema dobijenim ugovorima sa Direkcijom za ceste KS, općinama i ostalo	1.700.000	1.498.014	2.020.743	118,9	134,9
1.4.	-Usluge deponovanja otpada za treća lica i uništenje robe	200.000	171.387	291.286	145,6	170,0
1.5.	-Prihod od kafilerskih usluga	100.000	115.662	24.254	24,3	21,0
1.6.	-Saobraćaj u mirovanju	2.498.000	2.337.397	2.764.080	110,70	118,30
	- garaže	1.480.000	1.420.792	1.474.431	99,60	103,80
	- parking prostori	1.018.000	916.605	1.289.649	126,68	140,69
1.7.	Pauk služba	224.000	190.050	258.180	115,3	135,8
1.a	Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu	32.780.000	31.399.298	33.563.128	102,4	106,9
1. b	Prihodi od prodaje gotovih proizvoda	2.204.000	231.224	271.323	12,3	117,3
1.	razvrstani otpad	250.000	216.650	173.841	69,5	80,2
2.	proizvodnja i prodaja asfalta trećim licima	1.954.000	14.574	97.482	5,0	668,9

Prihod od individualne komunalne potrošnje ostvareni su u iznosu od 26.526.573 KM. Veći su od Plana za 2023. godinu za 2,9 %, a za 3,8% veći su od ostvarenih prihoda u prethodnoj godini.

Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za fizička lica ostvaren je u iznosu od 12.273.341 KM i veći je za 1,4% od Plana za 2023. godinu, a za 2,7% veći je u odnosu na prethodnu godinu, a što je posljedica većeg obima uključene korisne površine korisnika usluga, obzirom da se cijena usluga nije promijenila od 1998. godine.

Tabela br.42 - Pregled prihoda usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za fizička lica za 2023 godinu.

Opis	Planirani prihod u 2023.god (KM)	Ostvaren prihod u 2022.god (KM)	Ostvaren prihod u 2023.god (KM)	INDEX	INDEX
1	2	3	4	5=4:2	6=4:3
Fizička lica	12.100.000	11.946.627	12.273.341	101,43	102,73

Prihod usluga redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za pravna lica ostvaren je u iznosu od 13.388.451 KM, zabilježio je povećanje od 2,99% u odnosu na Plana za 2023.godinu, a za 4,27% veći je u odnosu na prethodnu godinu. Cijena usluga nije se mijenjala od 1996. godine. Povećanje fakturisanog prihoda u odnosu na prethodnu godinu obezbjeđeno je nizom aktivnosti organizovanih tokom godine u terenskoj službi koja je u organizaciji ekonomsko pravnog sektora.

Tabela br.43 - Ostvareni prihod od usluge redovnog prikupljanja, odvoza i deponovanja otpada za pravna lica

Opis	Planirani prihod u 2023.god (KM)	Ostvareni prihod u 2022.god (KM)	Ostvareni prihod u 2023.god (KM)	INDEX	INDEX
------	----------------------------------	----------------------------------	----------------------------------	-------	-------

1	2	3	4	5=4:2	6=4:3
Pravna lica	13.000.000	12.840.374	13.388.451	102,99	104,27

Vanredan odvoz otpada, odnosno odvoz otpada po narudžbi ostvario je prihod u iznosu 496.550 KM, manji je za 4,5% od Plana za 2023. godinu, a za 4,1% manji je u odnosu na isti period prethodne godine.

Čišćenja i pranja (usluge po narudžbi ili ugovori) – ostvaren je prihod u iznosu od 20.914 KM, što je za 4,6% više od Plana za 2023. godinu, a za 52,3% više u odnosu na prethodnu godinu. To je prihod koji je ostvaren angažovanjem cisterni na isporuci vode ili na uslugama pranja saobraćajnica po narudžbi, od strane trećih lica.

Prihod od izdatih potvrda i saglasnosti ostvaren je u iznosu od 37.383 KM i isti je za 1,6% manji od Plana za 2023. godinu, a za 5,5% veći je od ostvarenja u prethodnoj godini.

Prihodi po sporazumima iznose 309.934 KM, odnose se na interventne mjere za prekomjernu zagađenost zraka u Kantonu Sarajevo u iznosu od 207.722 KM i održavanje javne higijene u općini Novo Sarajevo 102.212 KM.

Prihod ljetnog održavanja i izgradnje saobraćajnica, signalizacije i rušenja ostvaren je u iznosu od 1.678.012 KM, manji je za 26,4% od Plana za 2023. godinu, a za 10% veći je u odnosu na prethodnu godinu.

Prihod Zimske službe (fakturisani) ostvaren je u iznosu od 2.020.743 KM i isti je za 18,9% veći od Plana za 2023. godinu, a za 34,9 % veći je od ostvarenog prihoda u prethodnoj godini.

Prihod usluge deponovanja otpada za treća lica i uništenje robe ostvarene su u iznosu od 291.286 KM, isti je veći za 45,6% od Plana za 2023. godinu i za 70% veći je od ostvarenog prihoda u prethodnoj godini.

Prihod od kafilerskih usluga (fakturisani) ostvaren je u iznosu od 24.254 KM, čini 24,3% Plana za 2023. godinu, a za 79% manji je od ostvarenog prihoda u prethodnoj godini.

Tabela br.44 - Ostvareni prihod R.J. Saobraćaj u mirovanju u 2023. godini

R.b.	Saobraćaj u mirovanju	Plan 2023 (KM)	Ostvareno 2022 (KM)	Ostvareno 2023 (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/3	5=5/4
1.	- naplata parkinga - garaže	1.480.000	1.420.792	1.474.431	99,62	103,8
2.1.	- naplata parkinga - parking karte	300.000	274.252	411.421	137,1	150,0
2.2.	- naplata parkinga - parking naljepnice	180.000	181.355	263.160	146,2	145,1
2.3.	- naplata parkinga - postavljanje lisica	58.000	42.845	61.974	106,9	144,6
2.4.	- naplata parkinga - parkomat	480.000	418.153	553.094	115,2	132,3
2.	Ukupno parking prostori (2.1.do 2.4.)	1.018.000	916.605	1.289.649	126,7	140,7
1+2	Ukupno garaže i parking prostori	2.498.000	2.337.397	2.764.080	110,7	118,3

Prihod RJ Saobraćaj u mirovanju ostvaren je u iznosu od 2.764.080 KM (fakturisani), što je za 10,7% više u odnosu na Plan za 2023. godinu, a za 18,3% više u odnosu na prethodnu godinu. Odnosi se na naplatu parkinga -garaže, parking karte, parking naljepnice, parkomat, postavljanje lisica.

Prihod od naplate parkinga – garaže ostvaren je u iznosu od 1.474.431 KM, čini 99,62% Plana za 2023. godinu, a za 3,8% veći je od prihoda u 2022. godini.

Prihod parking prostora ostvaren je u iznosu od 1.289.649 KM, veći je za 26,7% od Plana za 2023. godinu dok je za 40,7% odnosno 373.044 KM veći od prihoda u prethodnoj godini.

Razlog povećanja prihoda R.J.Saobraćaj u mirovanju je ažuriranje garažnih mjesta, otkazivanje ugovora za korisnike koji kasne sa plaćanjem, oslobađanje etaže na Dobrinji I garaže 1 čime se povećao broj korisnika za 240 mjesta. Od 01.08.2022. godine u rad je pušteno 35 repariranih parkomata čime su sve ulice pokrivene i na taj način je omogućeno pristupanje totalnoj kontroli, a samim tim je povećan broj prodatih parking naljepnica kao i prihod parkomata, M-parkinga i postavljenih lisica. Povećanje prihoda od parking karti je iz razloga obnove automatskih rampi na tri parkinga.

Tabela br.45 - Ostvareni prihod „Pauk“ službe u 2023. godini

R.b.	Pauk služba	Plan 2023 (KM)	Ostvareno 2022 (KM)	Ostvareno 2023 (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/2
1	- usluge pauk službe	200.000	168.537	220.838	110,4	131,0
2	- ležarina	24.000	21.513	37.342	155,6	173,6
	Ukupno „pauk“ služba (3.1.do 3.2.)	224.000	190.050	258.180	115,3	135,8

Prihod „Pauk“ službe ostvaren je u iznosu od 258.180 KM, veći je za 15,3% od Plana za 2023. godinu, dok je za 35,8 % veći od prihoda u 2022. godini.

Prihodi od prodaje gotovih proizvoda ostvareni su u iznosu od 271.323 KM, čine 12,3% Plana za 2023. godinu, a za 17,3 % su veći u odnosu na isti period prethodne godine. Odnose se na prihod ostvaren od prodaje razvrstanog otpada u iznosu od 173.841 KM i čini 69,5% Plana za 2023. godinu, a za 19,8% je manji od prihoda u prethodnoj godini.

Prihod ostvaren proizvodnjom i prodajom asfalta trećim licima ostvaren je u iznosu od 97.482 KM, što čini 5% Plana za 2023. godinu, odnosno sedam puta više od ostvarenja u prethodnoj godini.

Ostali prihodi i dobiti

Ostali prihodi i dobiti ostvareni su u iznosu od 11.619.922 KM, veći su za 8,66% od Plana za 2023. godinu, a za 4,04% manji su od ostvarenog prihoda u 2022. godini. Odnose se na: prihod Zajedničke komunalne potrošnje i Komunalnih redara (dotacija), vanredan prihod, odloženi prihod i ostale prihode.

Tabela br.46 - Pregled ostalih prihoda i dobitaka u 2023. godini

R.b.	OPIS	Plan 2023 (KM)	Ostvareno 2022 (KM)	Ostvareno 2023 (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
2.1.	zajednička komunalna potrošnja	5.492.000	5.242.482	5.742.177	104,56	109,53
2.2.	komunalni redari - dotacija	1.190.000	1.160.873	1.157.610	97,28	99,72
2.3.	odloženi prihod	1.810.000	1.802.841	1.546.810	85,46	85,80
2.4.	vanredan prihod	1.553.000	2.290.219	2.533.999	163,71	110,64
2.5.	ostali prihodi (sudski troškovi, ref. posuđene radne snage, ...)	649.000	1.612.164	639.326	98,51	39,66
	UKUPNO (2.1. – 2.5.)	10.694.000	12.108.579	11.619.222	108,66	95,96

Tabela br.47 - Prihod Zajedničke komunalne potrošnje u 2023 godini.

Red.	OPIS	Plan 2023 (KM)	Ostvareno 2022	Ostvareno 2023	Index %	Index %
------	------	-------------------	-------------------	-------------------	------------	------------

			(KM)	(KM)		
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
2.1.	Prihod od usluga zajedničke komunalne potrošnje	5.412.000	5.242.412	5.742.177	104,56	109,53
2.1.1.	- ručno čišćenje saobraćajnica	2.575.000	2.514.265	2.303.170	89,4	91,6
2.1.2.	- mašinsko čišćenje saobraćajnica	630.000	531.815	672.866	106,8	126,5
2.1.3.	- pranje javnoprometnih saobraćajnica	742.000	889.929	1.170.680	157,8	131,5
2.1.4.	- održavanje javne higijene - divlje deponije	270.000	249.828	334.356	123,8	133,8
2.1.5.	- održavanje zelenih površina općine Ilijaš	200.000	135.394	469.261	234,6	346,6
2.1.6.	Higijeničarski servis	355.000	301.031	166.186	46,8	55,2
2.1.7.	Zimsko održavanje trotoara, stepenica i mostova	720.000	620.220	625.658	86,9	100,9

Prihod od Zajedničke komunalne potrošnje ostvaren je u iznosu od 5.742.177 KM i veći je za 9,53% u odnosu na prethodnu godinu odnosno za 4,56% je veći u odnosu na planirani za 2023. godinu. Odnosi se na ručno čišćenje saobraćajnica, mašinsko čišćenje saobraćajnica, pranje saobraćajnica, uklanjanje divljih deponija, održavanje zelenih površina općine Ilijaš, higijeničarski servis, zimsko održavanje trotoara, stepenica i mostova i na dotaciju za Komunalne redare.

Dotacija - Komunalni redari

Dotacija za Komunalne redare iz budžeta Kantona Sarajevo ostvarena je u iznosu od 1.157.610 KM i manja je za 0,28% u odnosu na prethodnu godinu, a za 2,72% manja je u odnosu na Plan za 2023. godinu.

Odloženi prihod

Princip sučeljavanja prihoda i rashoda iznos je koji je sadržan u vrijednosti stalnih sredstava nabavljenih putem donacije i istovremeno u vrijednosti iskazane amortizacije, a ostvaren je u iznosu od 1.546.810 KM, što je za 14,54% manje u odnosu na Plana za 2023. godinu, a za 14,2% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Vanredan prihod predstavlja naplaćena ranije ispravljena ili otpisana potraživanja i ostvaren je u iznosu od 2.533.999 KM, veći je za 63,71% od Plana za 2023. godinu, a za 10,64% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo je vrsta prihoda koja prevashodno zavisi od rada sudova i izdatih tužbenih zahtjeva. Struktura naplaćenog vanrednog prihoda je prikazana u sljedećoj tabeli.

Tabela br.48 - Pregled naplaćenog vanrednog prihoda u 2023. godini

OPIS	Ostvareno u 2022.god. (KM)	Ostvareno u 2023.god. (KM)	INDEX
1	2	3	4=3:2
PRAVNA LICA – redovan odvoz	948.848	378.498	39,89
FIZIČKA LICA – redovan odvoz	1.301.261	2.034.633	156,36
VANREDNI KUPCI	37.170	118.383	318,49
GARAŽE – čuvanje vozila	2.940	2.485	84,52
UKUPNO	2.290.219	2.533.999	110,64

Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od 639.326 KM, manji su od Plana za 1,49%, a za 60,34% manji su u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na sufinansiranje javnih radova u iznosu od 85.166 KM, sudske troškove u iznosu od 554.160 KM (fizička lica 520.771 KM, pravna lica 18.477 KM, ostale kamate 14.912 KM).

Finansijski i ostali prihodi

Finansijski prihodi ostvareni su u iznosu 418.991 KM, veći su za 39,66% od Plana za 2023. godinu, a za 15,36% veći su od ostvarenog prihoda u 2022. godini. Odnose se na prihode od kamata u iznosu od 382.147 KM (kamate za fizička lica 337.161 KM, pravna lica 42.861 KM, ostale prihode od kamata 2.125 KM), ostale finansijske prihode u iznosu od 3.506 KM i pozitivne kursne razlike 33.338 KM.

Ostali prihodi ostvareni su u iznosu od 100.586 KM, odnose se na viškove sirovina i materijala, prihode po osnovu ispravke greške iz ranijih perioda 4.189 KM, prihodi od naplate štete 7.448 KM, prihodi od najma 86.509 KM i ostalo 2.440 KM.

7.2. Troškovi i rashodi

Ukupni troškovi i rashodi u 2023. godini ostvareni su u iznosu od 47.595.085 KM, veći su za 3,54% od Plana za 2023. godinu, dok su za 8,38% odnosno 3.678.834 KM, veći u odnosu na isti period prethodne godine.

Poslovni rashodi iznose 43.891.855 KM, što je 92,22% ukupnih rashoda preduzeća. U odnosu na isti period prethodne godine ovi rashodi imaju povećanje od 4.947.102 KM ili 12,7%.

Ostali rashodi i gubici iznose 3.703.230 KM, čine 7,78% ukupnih rashoda, a za 25,51% odnosno 1.268.268 KM, manji su u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela br.49 - Pregled ostvarenih troškova i rashoda u 2023. godini

R.b	POZICIJA	Plan 2023 (KM)	Ostvareno 2022. godina (KM)	Ostvareno 2023.godina (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
1.	Poslovni rashodi	42.812.000	38.944.753	43.891.855	102,52	112,70
2.	Ostali rashodi i gubici	3.156.000	4.971.498	3.703.230	117,34	74,49
	UKUPNI RASHODI	45.968.000	43.916.251	47.595.085	103,52	108,38

Tabela br.50 - Pregled strukture troškova i rashoda u 2023 godini.

R.b	OPIS	Plana 2023 (KM)	Ostvareno 2022 (KM)	Ostvareno 2023 (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6=5/3	7=5/4
II	TROŠKOVI I RASHODI					
1.	Materijalni troškovi	8.500.000	4.952.627	5.654.286	66,52	114,17
1.1.	- utrošene sirovine i materijal	4.680.000	1.251.287	2.066.130	44,15	165,12
1.2.	- utrošena energija i gorivo	2.500.000	2.926.977	2.678.856	107,15	91,53
1.3.	- utrošeni rezervni dijelovi	700.000	505.839	548.962	78,42	108,53
1.4.	- otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma	620.000	268.524	360.338	58,12	134,19
2.	Troškovi plaća i ostalih primanja zaposlenih i dr. fizičkih lica	29.090.000	27.237.796	32.303.972	111,05	118,60
2.1.	- plate i naknade plata	23.970.000	22.378.572	26.912.380	112,28	120,26

2.2.	- troškovi službenih putovanja	15.000	15.269	1.352	9,01	8,85
2.3.	- troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava radnika	4.850.000	4.636.113	5.253.749	108,32	113,32
2.4.	- troškovi naknada članova odbora, komisija i sl.	55.000	47.893	49.960	90,84	104,51
2.5.	- troškovi naknada ostalim fizičkim licima	200.000	159.949	86.531	43,27	54,10
3.	Troškovi proizvodnih usluga	742.000	313.737	419.650	56,56	133,76
3.1.	-troškovi kooperanata	12.000				
3.2.	- troškovi usluga održavanja	570.000	276.152	334.495	58,68	121,13
3.3.	- troškovi reklame i sponzorstva			7.020		
3.4.	- troškovi zakupa i ostale proizv. usl.	160.000	37.585	78.135	48,83	207,89
4.	Amortizacija i troškovi rezervisanja	2.400.000	3.762.806	3.065.345	127,72	81,46
4.1.	- troškovi amortizacije	2.200.000	2.191.758	2.696.892	122,50	123,05
4.2.	- troškovi rezervisanja	200.000	1.571.048	368.453	184,23	23,45
5.	Nematerijalni troškovi	2.280.000	4.248.835	2.817.055	123,56	66,3
5.1.	- troškovi neproizvodnih usluga	800.000	1.010.834	1.040.002	130,00	102,89
5.2.	- troškovi reprezentacije	10.000	3.590	3.773	37,73	105,1
5.3.	- troškovi premija osiguranja	140.000	133.436	138.101	98,64	103,5
5.4.	- troškovi platnog prometa	60.000	96.996	67.394	112,32	69,48
5.5.	- troškovi poštanskih i telekomunikacijskih usluga	370.000	399.686	405.145	109,50	101,37
5.6.	troškovi poreza,naknada,taksi i drugih držbina	800.000	2.532.993	1.083.558	135,44	42,78
5.7.	- troškovi članskih doprinosa i sl. obaveza	80.000	50.755	53.646	67,06	105,7
5.8.	- ostali nematerijalni troškovi	20.000	20.545	25.436	127,18	123,81
6.	Finansijski rashodi	50.000	45.736	213.601	427,20	467,03
7.	Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	2.806.000	3.258.270	3.055.819	108,90	93,79
8.	Ostali rashodi i gubici	100.000	96.444	65.357	65,36	67,77
	UKUPNI TROŠKOVI I RASHODI (1 do 8)	45.968.000	43.916.251	47.595.085	103,54	108,38

Materijalni troškovi

Ostvareni su u iznosu od 5.654.286 KM i čine 66,52% Plana za 2023. godinu, a za 14,17% su veći od troškova u prethodnoj godini. Odnose se na utrošene sirovine i materijal, energiju i gorivo, rezervne dijelove i otpis sitnog inventara, alata, HTZ opreme i autoguma.

Troškovi sirovina i materijala ostvareni su u iznosu od 2.066.130 KM, veći su za 65,12% u odnosu na prethodnu godinu, a za 55,85% manji su od Plana za 2023. godinu.

Odnose se na troškove sirovina i materijala za asfaltnu bazu u iznosu od 587.241 KM, održavanje i izgradnju saobraćajnica 139.693 KM, troškove signalizacije 34.369 KM, zimske službe u iznosu od 709.855 KM, deponije 224.303 KM, javne higijene 79.349 KM, čišćenja i pranja 101.571 KM, održavanja i prateća tehnička podrška 45.742 KM, sektora za ekonomske pravne i opće poslove 44.169 KM, higijenskog servisa 1.528 KM, saobraćaja u mirovanju 5.098 KM, ostalo 22.917 KM i kancelarijskog materijala 70.295 KM.

Tabela br.51 - Prikaz utrošenih količina sirovina za proizvodnju asfalta u 2023. godini

OPIS	Jed. mjera	Količina u 2022. godini (t)	Vrijednost 2022. godini (KM)	Količina u 2023. godini (t)	Vrijednost u 2023. godini (KM)	Index %	Index %
1	2	3	4	5	6	7=5:3	8=6:4
Frakcija	t	2.043,62	70.044	5.026,04	171.359	245,94	244,64
- krečnjak		1.111,94	15.487	3.359,09	72.914	302,10	470,81
- spilit		931,68	54.557	1.666,95	98.445	178,91	180,44
Bitumen polimer 50/905	t	35,798	55.488	14,742	22.541	41,18	40,62
Bitumen B-60	t	122,528	149.310	259,64	314.260	211,90	210,47
Filer	t	94,03	4.278	241,218	10.975	256,53	256,54
Iterlene In 2000 Special	kg	1.768,78	13.266	4.307,32	41.693	243,52	314,28
Lož ulje	l	1.400,00	3.166	1.500,00	3.332	107,14	105,24
Topcal	kg	4	7				
Interfibra	kg			1.404,00	5.476	-	-
Ostalo			2.763				
			298.322		569.636		190,95

Tabela br.52 - Pregled cijena sirovina za proizvodnju asfalta u 2023. godini.

OPIS	Jed. mjer	Prosječna cijena u 2022. godini (KM)	Prosječna cijena u 2023. godini (KM)	Index %
1	2	3	4	5=4:3
Frakcija	t			
- krečnjak		13,93	21,70	155,78
- spilit		58,56	59,06	100,85
Bitumen polimer 50/905		1.550,04	1.529,03	98,64
Bitumen B-60	t	1.218,58	1.210,40	99,33
Filer	t	45,5	45,50	100
Iterlene In 2000 Special	kg	7,5	9,68	129,06
Lož ulje	l	2,26	2,22	98,23

Troškovi za redovno održavanje i izgradnju saobraćajnica iznose 139.693 KM, i za 6,53% manji su u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi posipnog materijala ostvareni su u iznosu od 694.501 KM i za 71,5% veći su u odnosu na prethodnu godinu. U narednom dijelu izvještaja dat je tabelarni pregled troškova posipnog materijala količinski i vrijednosno uporediv sa prethodnom godinom za usluge zimske službe.

Tabela br.53 - Pregled utrošenih količina i vrijednosti posipnog materijala u 2023. godini.

OPIS	Potrošena količina u 2022. godini (t)	Potrošena količina u 2023. godini (t)	Index	Iznos 2022. godini (KM)	Iznos 2023. godini (KM)	Index %
1	2	3	4=3:2	5	6	7=6:5
Industrijska so	2.951,78	3.632,95	123,06	362.623	669.300	184,57
	2.538,58	3.356,0	132,19	278.330	593.008	213,05

	413,20	276,95	67,02	84.293	76.292	90,50
Frakcija	524,17	378,47	72,19	11.532	8.326	72,19
Kalcijum hlorid	39,159	21,464	54,81	30.788	16.875	54,81
UKUPNO				404.942	694.501	171,50

Pokazatelji iz prethodne tabela upućuju na činjenicu da su u 2023. godini potrošene veće soliza 23,06% , dok su potrošene količine frakcije i kalcijum hlorida manje za 27,8%, odnosno za 45,19%.

Tabela br.54 - Pregled cijena posipnog materijala u 2023. godini.

OPIS	Cijena posipnog materijala u 2022. godini (KM/toni)	Cijena posipnog materijala u 2023. godini (KM/toni)	Index %
1	2	3	4=3:2
Industrijska so	109,64	176,70	161,16
Industrijska so (vreće 50 kg)	204,00	275,47	135,03
Frakcija	22,00	22,00	100,00
Kalcijum hlorid	786,23	786,23	100,00

Troškovi energije i goriva su ostvareni u iznosu od 2.678.856 KM , i čine 5,63% ukupnih troškova. U odnosu na isti period prethodne godine ovi troškovi manji su za 8,47% odnosno 248.021KM, dok su za 7,15% veći u odnosu na Plan za 2023. godinu.

Troškovi električne energije ostvareni su u iznosu od 241.076 KM i isti su za 7,63% manji u odnosu na prethodnu godinu, a za 19,64% manji su od Plana za 2023. godinu.

Troškovi goriva i maziva ostvareni su u iznosu od 2.437.780 KM, veći su za 10,81% od Plana za 2023. godinu, a za 8,56% manji su u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela br.55 - Pregled potrošnje goriva i maziva u 2023. godini.

OPIS	Potrošnja goriva i maziva u 2022. god. (KM)	Potrošnja goriva i maziva u 2023. god. (KM)	Index %
1	2	3	4=3:2
Eurodizel	2.587.979	2.316.775	89,52
Mazivo i benzin	78.014	121.005	155,11
Prosječna cijena dizela	2,73	2,30	84,25

Troškovi dizela u izvještajnom periodu manji su za 10,48% u odnosu na isti period prethodne godine, a kao posljedica smanjene jedinične cijene goriva za 15,75%.

Tabela br.56 - Pregled potrošnje goriva po mjestu nastanka u 2023. godini.

OPIS	Potrošnja euro-dizela u 2022. god (l)	Potrošnja euro-dizela u 2023. god (l)	Index	Razlika potrošnje u litrima
1	2	3	4=3:2	5=3-2

KJKP „RAD“ d.o.o Sarajevo (službena vozila i kombi koji se koristi po potrebi za sve pogone)	1.271	1.892	148,86	+621
JAVNA HIGIJENA (operativna služba)	5.033	5.712	99,82	+679
PRIKUPLJANJE I ODVOZ OTPADAKA I RECIKLAŽA	636.417	677.871	106,51	+41.454
ČIŠĆENJE I PRANJE SAOBRAĆAJNICA	56.518	56.413	99,82	-103
ZIMSKA SLUŽBA	35.670	41.150	115,36	+5.480
PAUK SLUŽBA	10.090	10.873	117,45	+783
GRADSKA PARKIRALIŠTA	2.567	3.015	107,76	+448
GRADSKA DEPONIJ	125.436	125.757	100,26	+331
KAFILERSKE USLUGE	5.894	4.145	70,33	-1.749
KOMUNALNI REDARI	4.893	4.934	100,84	+41
LJETNO ODRŽAVANJE SAOBRAĆAJNICA, SIGNALIZACIJA I RUŠENJE	51.058	58.254	114,09	+7.196
ASFALTN BAZA	3.629	8.383	231,00	+4.754
SLUŽBA ZA ODRŽAVANJE I PRATEĆU TEHNIČKU PODRŠKU	4.774	4.509	94,44	-265
SKTOR ZA EK. PRAVNE I OPĆE POSL	3.808	3.153	82,80	-655
UKUPNO	947.058	1.006.073	106,25	+59.015

Troškovi rezervnih dijelova su ostvareni u iznosu od 548.962 KM i manji su za 21,58% u odnosu na Plan za 2023. godinu, dok su za 8,53% veći u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi sitnog inventara, alata, HTZ opreme i auto guma su ostvareni u iznosu od 360.338 KM i manji su od Plana za 2023. godinu za 41,88%, dok su u odnosu na prethodnu godinu veći za 34,19%.

Tabela br.57 - Pregled troškova sitnog inventara, alata, auto guma i HTZ opreme u 2023. godini

OPIS	IZNOS 2022. god. (KM)	IZNOS 2023.god. (KM)	INDEX
1	2	3	4=3:2
Sitan inventar	4.782	6.311	131,97
Alat	11.498	12.859	111,84
Auto gume	98.174	164.651	167,71
HTZ oprema	154.070	176.516	114,57
UKUPNO	268.524	360.338	134,19

3

U strukturi ovih troškova najveću stavku čine troškovi HTZ opreme u iznosu od 176.516 KM, a odnose se na nabavku HTZ cipela, gumenih čizama, kapa, radnih majica, jakni, pantalona i ostalo, a sve u skladu sa Pravilnikom o zaštiti na radu. Veći su za 14,57% u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi auto guma iznose 164.651 KM, veći su za 67,71% u odnosu na prethodnu godinu.

U 2023. godini nabavljeno je alata u iznosu od 12.859 KM, što je za 11,84% više u odnosu na prethodnu godinu, a sitnog inventara u iznosu od 6.311 KM.

Troškovi plata i ostalih primanja radnika i drugih fizičkih lica

Troškovi plata i ostalih primanja radnika i drugih fizičkih lica ostvareni su u iznosu od 32.303.972 KM, što je 67,87% ukupnih troškova preduzeća, i veći su za 18,6% odnosno 5.066.266 KM u odnosu na prethodnu godinu, a za 11,05% veći su od Plana za 2023. godinu sa sljedećom strukturom:

Plate i naknade plata u 2023. godini iznose 26.912.380 KM i za 20,26% odnosno 4.533.808 KM veće su u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela br.58 - Ukupni troškovi plata u 2023 godini.

OPIS	IZNOS (KM) u 2022. godini	IZNOS (KM) u 2023 god.	INDEX
1	2	3	4=3:2
Ukupni troškovi plata	22.378.572	26.912.380	120,26
Neto plata	12.930.121	15.548.668	120,25
Porezi i doprinosi	9.448.451	11.363.712	120,27
Prosječna bruto plata	1.553	1.927	124,08
Prosječna neto plata	1.018	1.246	122,40
Prosječan broj zaposlenih na osnovu sati rada	1.058	1.071	101,23

Razlog povećanja ovih troškova je primjena kolektivnog ugovora zaključenog između Vlade Kantona Sarajevo i Samostalnog sindikata komunalne privrede, a koji je u primjeni od 01.01.2022. godine. Prilikom obračuna plate radnicima se obračunava minuli rad, noćni rad, prekovremeni rad, rad na praznik i rad u dane sedmičnog odmora.

Troškovi službenih putovanja su ostvareni u iznosu od 1.352 KM, čine 9,01% Plana za 2023. godinu, a za 91,15% manji su u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi ostalih primanja, naknada i materijalnih prava radnika su ostvareni u iznosu od 5.253.749 KM, a odnose se na topli obrok, troškove prevoza na posao i s posla, regres za godišnji odmor i ostale naknade radnicima. Veći su za 13,32% u odnosu na prethodnu godinu, a za 8,32% veći su od Plana za 2023. godinu.

Isplata ostalih naknada (toplog obroka, prevoza, regresa) izvršena je u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak u visini neoporezivih iznosa.

Tabela br.59 - Pregled troškova na ime toplog obroka, prevoza i regresa u 2023 godini.

OPIS	IZNOS (KM) u 2022. godini	IZNOS (KM) u 2023 god.	INDEX
1	2	3	4=3:2
Troškovi prevoza (53 KM po radniku)	655.719	658.856	100,48
Troškovi toplog obroka	2.854.158	3.278.264	114,86
Troškovi regresa (u skladu sa zakonskim ograničenjem)	583.884	667.392	114,30
Troškovi ostalih materijalnih prava radnika	528.636	644.822	121,98
Kotizacije za seminare, savjetovanja, stručno usavršavanje	13.716	4.415	32,19
UKUPNO	4.636.113	5.253.749	113,32

Troškovi toplog obroka su ostvareni u iznosu od 3.278.264 KM, i isti su 14,86% odnosno 424.106 KM, veći od troškova u prethodnoj godini. Obračun toplog obroka vrši se na osnovu mjesečnog prosjeka neto plaće po zaposlenom u F BiH.

Troškovi prevoza radnika su ostvareni u iznosu od 658.856 KM i isti su za 0,48% veći u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi regresa su ostvareni u iznosu od 667.392 KM i isplaćeni su u skladu sa zakonskim odredbama i Kolektivnim ugovorom.

Ostale naknade radnicima u iznosu od 644.822 KM odnose se na isplate za otpremnine prilikom odlaska radnika u penziju 63.991 KM, pomoći i naknade troškova zaposlenima u ostalim slučajevima 21.912 KM, pomoći i naknade troškova sahrane u slučaju smrti 133.428 KM, liječenje, lijekovi, i bolesti zaposlenih i uži članova porodice 300.741 KM, jubilarne i druge nagrade zaposlenim 124.750 KM.

Ovi troškovi veći su u odnosu na prethodnu godinu za 21,98%.

Tabela br.60 - Pregled ostalih naknada radnicima u 2023.godini.

VRSTA NAKNADE	Broj radnika u 2022. god.	2022. god. Iznos (KM)	Broj radnika u 2023.god	2023. god. Iznos (KM)	INDEX
1	2	3	4	5	6=5:3
Otpremnine prilikom odlaska u penziju	46	167.016	34	63.991	38,31
Pomoć i naknade troškova sahrane u slučaju smrti	35	107.974	37	133.428	123,64
Pomoć i naknade troškova zaposlenima u ostalim slučajevima	11	34.758	6	21.912	63,04
Liječenje, lijekovi i bolesti zaposlenih i ostalih članova porodice	-	-	83	300.741	-
Jubilarne i druge nagrade zaposlenim	1.127	218.888	1.359	124.750	56,99
UKUPNO		528.636		644.822	121,98

Razlog povećanja ovih troškova (materijalne pomoći) je primjena kolektivnog ugovora zaključenog između Vlade Kantona Sarajevo i Samostalnog sindikata komunalne privrede.

Troškovi naknada članovima odbora, komisija i sl. S u iznosu od 49.960 KM, i manji su za 9,16% od Plana za 2023. godinu, a za 4,51% veći su u odnosu na prethodnu godinu. Ove troškove čine naknade članovima Nadzornog odbora 20.493 KM, Odbora za reviziju 20.494 KM, Skupštine preduzeća 1.985 KM i raznih komisija 6.988 KM.

Troškovi naknada ostalim fizičkim licima (javni radovi) iznose 86.531 KM i manji su za 54,73% od Plana za 2023. godinu, a za 45,9% su manji u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi proizvodnih usluga

Ostvareni su u iznosu od 419.650 KM, čine 56,56% Plana za 2023. godinu, a za 33,76% su veći u odnosu na isti period prethodne godine. Odnose se na troškove održavanja i troškove zakupa.

Usluge održavanja sredstava rada ostvarene su u iznosu od 334.495 KM manji su za 41,32% od Plana za 2023. godinu, a za 21,13% veći su u odnosu na prethodnu godinu, a odnose se na popravke sredstava rada od strane drugih pravnih lica. Najveći iznos sredstava utrošen je za održavanje transportnih sredstava u iznosu od 247.060 KM, troškove tekućeg održavanja 87.436 KM.

Troškovi zakupa iznose 78.135 KM, a odnose se na troškove najma postrojenja i ostale opreme 7.063 KM, troškove zakupa poslovnog prostora 11.475 KM, te ostali troškovi najma 59.597 KM. Ovi troškovi su za 51,17% manji od Plana za 2023. godinu, a za 107,89% veći su u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi amortizacije ostvareni su u iznosu od 2.696.892 KM, čine 5,67% ukupnih troškova preduzeća. Isti su za 22,59% veći od Plana za 2023. godinu, dok su u odnosu na prethodnu godinu veći za 23,05%, odnosno 505.134 KM.

Troškovi amortizacije nastali su obračunom troškova primjenjujući poreske stope u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

Troškovi rezervisanja ostvareni su u iznosu od 368.453 KM, odnose se na rezervisanja za sudske sporove i štetne ugovore (za period do 12 mjeseci), a koji su na kantonalnom sudu na odlučivanju.

Nematerijalni troškovi su ostvareni u iznosu od 2.817.055 KM, veći su za 23,56% od Plana za 2023. godinu, a za 33,7% manji su od troškova u prethodnoj godini.

Odnose se na: troškove neproizvodnih usluga, reprezentacije, premije osiguranja, platnog prometa, poštanskih i telekomunikacijskih usluga, poreza, naknada, taksi..., članskih doprinosa i obaveza i ostale nematerijalne troškove.

Troškovi neproizvodnih usluga iznose 1.040.002 KM, i veći su za 30,0% od Plana za 2023. godinu, a za 2,89% su veći u odnosu na prethodnu godinu. Ove troškove čine zdravstvene usluge, komunalne usluge, revizijske, advokatske, notarske, kontrole kvaliteta i atestiranja, čišćenja prostorija zaštitarske usluge i ostale neproizvodne usluge.

Troškovi zdravstvenih usluga ostvareni su u iznosu od 36.486 KM, i za 20,19% manji su u odnosu na isti period prethodne godine. Ovi troškovi odnose se na finansiranje rada ambulate medicine rada za potrebe uposlenika, kao i na obavezne ljekarske preglede radnika.

Troškovi komunalnih usluga ostvareni su u iznosu od 576.457 KM, i isti su za 6,39% manji u odnosu na isti period prethodne godine. Ovi troškovi odnose se na troškove vode 313.527 KM, troškove grijanja 52.014 KM, troškove gasa 204.579 KM, troškove kanalizacije 2.458 KM, troškove deratizacije 3.750 KM i ostalo 129 KM.

Tabela br.61 - Struktura troškova komunalnih usluga u 2023. godini.

VRSTA TROŠKOVA	2022. god.(KM)	2023. god.(KM)	INDEX
1	2	3	4=3:2
Troškovi vode	315.897	313.527	99,25
Troškovi gasa	237.393	204.579	86,18
Troškovi toplana	52.616	52.014	98,86
Troškovi kanalizacije	3.755	2.458	65,46
Troškovi deratizacije	5.495	3.750	68,24
Ostali troškovi	140	129	92,14
UKUPNO	615.794	576.457	93,61

Iz podataka iz prethodne tabele može se konstatovati smanjenje potrošnje svih komunalnih usluga u odnosu na isti period prethodne godine.

Advokatske usluge iznose 33.535 KM i za 111,9% veće su u odnosu na prethodnu godinu. Troškovi procjene, vještačenja i slični poslovi iznosili su 30.048 KM dok troškovi kontrole, kvaliteta i atestiranja iznose 126.477 KM, i za 36,71% su veći u odnosu na isti period prethodne godine.

Zaštitarske usluge iznose 34.129 KM, i za 5% manje su u odnosu na isti period prethodne godine. Ostale neproizvodne usluge iznose 186.867 KM (putarine, najam toaleta, katastar, izrada fotografija, potvrde, izrada projekata, smještaj hrana i pregled pasa, komunalijada, najam hidraulične korpe, vaganje kamiona, eko video igrice i mobilne aplikacije, čišćenje prostorija, notarske usluge, ugradnja odbojne ograde, promocija reciklažnog dvorišta, geodetsko snimanje zemljišta,...).

Troškovi reprezentacije su ostvareni u iznosu od 3.773 KM i čine 37,73% ostvarenje Plana za 2023 godinu, dok su za 5,1% veći u odnosu na isti period prethodne godine.

Troškovi premije osiguranja su ostvareni u iznosu od 138.101 KM, manji su za 1,36 % od Plana za 2023. godinu, a za 3,5% veći su u odnosu na prethodnu godinu, a odnose se na premije osiguranja stalnih sredstava 2.158 KM, premije osiguranja zaposlenih od posljedica nesretnog slučaja 47.029 KM, osiguranje sredstava u transportu 86.266 KM, troškove premije osiguranja od odgovornosti prema trećim licima 2.275 KM, ostale troškove premije osiguranja 372 KM.

Tabela br.62 - Pregled troškova osiguranja u 2023. godini uporediv sa 2022. godinom

OPIS	Ostvareno u 2022. (KM)	Ostvareno u 2023. (KM)	Index
1	2	3	3:2
Premije osiguranja sredstava u transportu	83.707	86.266	103,06
Premije osiguranja zaposlenih od posljedica nesretnog slučaja	46.767	47.029	100,56
Premije osiguranja stalnih sredstava	2.275	2.158	94,86
Ostali troškovi premije osiguranja	687	372	54,15
Troškovi premije osiguranja od odgovornosti prema trećim licima		2.275	
UKUPNO	133.436	138.101	103,50

Troškovi platnog prometa su ostvareni u iznosu od 67.394 KM, a odnose se na troškove platnog prometa u zemlji 40.237 KM, bankovne garancije 21.203 KM, troškove garancija po austrijskom kreditu 5.481 KM, ostali troškovi platnog prometa IPA II 474 KM. Ovi troškovi veći su za 12,32% od Plana za 2023. godinu, a za 30,52% manji su u odnosu na prethodnu godinu.

Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga su ostvareni u iznosu od 405.145 KM i veći su za 9,5% od Plana za 2023. godinu, a za 1,37% veći su u odnosu na prethodnu godinu. Isti se odnose na elektronsko štampanje računa 305.739 KM, troškove telefona 49.437 KM, ostali PTT troškovi 12.510 KM, troškovi interneta 12.567 KM, poštanske usluge 24.892 KM.

Tabela br.63 - Pregled troškova PTT usluga ostvarenih u 2023. godini.

OPIS	Ostvareno u 2022. god. (KM)	Ostvareno u 2023. god. (KM)	INDEX
1	2	3	3:2
Poštanske usluge	22.278	24.892	111,73
Otprema računa poštom i elektronsko štampanje računa	305.480	305.739	100,08
Troškovi telefona	47.221	49.437	104,69
Troškovi interneta	12.247	12.567	102,61
Ostale poštanske i telekomunikacione usluge	12.460	12.510	100,40
UKUPNO	399.686	405.145	101,37

Troškovi poreza, naknada, taksi i drugih dažbina su ostvareni u iznosu od 1.083.558 KM, i manji su za 57,22% u odnosu na prethodnu godinu, a za 35,44% su veći u odnosu na Plan za 2023. godinu.

Tabela br.64 - Pregled troškova poreza, naknada, taksi i drugih dažbina u 2023. godine

OPIS	2022. god. (KM)	2023. god. (KM)	Index
1	2	3	4=3/2
Taksa na istaknutu firmu	17.960	18.040	100,44
Naknada za šumu	15.460	-	
Naknada za vodu	36.849	42.964	116,59

Naknada za vodu i zaštitu od prirodnih i drugih nesreća - plate	-	160.092	
Tehnički pregled, registracija vozila	121.959	119.082	97,64
Administrativne takse	6.569	6.953	105,85
Sudske takse tužbi za fizička lica za garaže)	2.299.489	697.936	30,35
Takse za nabavljene naftne derivate	7.682	1.978	25,75
Porez na imovinu	1.520	1.000	65,79
Ostali porezi , takse naknade i druge dražbine na teret pravnog lica	8.057	10.836	134,49
Ostali porezi- PDV sporazumi	17.448	24.677	141,43
	2.532.993	1.083.558	42,78

Troškovi članskih doprinosa i slične obaveze iznose 53.646 KM, manji su za 32,94% u odnosu na Plana za 2023. godinu, a za 5,7% veći u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na članarinu privrednoj komori u iznosu od 13.200 KM i vanjskotrgovinska komora 40.446 KM.

Ostali nematerijalni troškovi iznose 25.436 KM i odnose se na troškove oglasa u štampi, osim reklamnih u iznosu od 22.825 KM, troškove preplate na stručna glasila 2.461 KM i dnevnu štampu 150 KM.

Finansijski rashodi

Ostvareni su u iznosu od 213.601 KM, i veći su za 327,2 % od Plana za 2023. godinu, a za 367,03% veći su u odnosu na isti period prethodne godine. Odnose se na rashode od kamata nepovezanih strana u iznosu od 23.697 KM i negativnih kursnih razlika 22.039 KM. Rashode od kamata nepovezanih strana čine: kamate po kreditima banaka 9.141 KM, rashode od kamata po osnovu korištenih najмова 581 KM, zatezne kamate iz dužničko povjerilačkih odnosa 192 KM, ostale zatezne kamate 203.687 KM.

Na poziciji rashoda po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja evidentiran je iznos od 3.055.819 KM. Ovi troškovi za 8,9% veći su od Plana za 2023. godinu, dok su za 6,21% manji u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela br.65 - Struktura rashoda po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja u 2023 godini.

OPIS	Tuženo u rashodu u 2022. Iznos (KM)	Tuženo u rashodu u 2023. Iznos (KM)	Index	Broj tuženih korisnika
1	2	3	4=3:2	
VANREDNI KUPCI	-	33.607	-	3
PRAVNA LICA	-	1.046.312	-	1.641
FIZIČKA LICA	3.254.460	1.973.715	60,65	32.510
GARAŽE	3.810	2.185	57,35	15
UKUPNO	3.258.270	3.055.819	93,79	34.169

Ostali rashodi

Ostali rashodi su ostvareni stvoreni u iznosu od 65.357 KM, manji su od Plana za 2023 godinu za 32,23% Odnose se troškove sudskih i drugih sporova 21.630 KM, kazne za privredne presteupe i prekršaje 1.521 KM, naknade štete trećim licima 19.224 KM i rashode po osnovu ispravki grešaka iz prethodnih perioda 22.856 KM, manjkovi 122 KM, ostalo 4 KM.

Ovakav trend kretanja prihoda, rashoda, parametara poslovanja, ukazuje na činjenicu da je ostvaren gubitak iz redovnog poslovanja u iznosu od 1.621.137 KM (Tabela 3).

7.3. Finansijski rezultat

Tabela br.66 - Finansijski rezultat u 2023 godini.

ELEMENTI	2022. god. IZNOS (KM)	2023. god. IZNOS (KM)
PRIHOD	44.167.562	45.973.948
RASHOD	43.916.251	47.595.085
BRUTO DOBIT/GUBITAK	251.311	-1.621.137
POREZ NA DOBIT	232.838	-
NETO DOBIT	18.473	-

Tabela br.67 - Bilans stanja na dan 31.12.2023

ELEMENTI	2022. god. (KM)	2023. (KM)
- ulaganja u investicione nekretnine	22.501.783	22.058.308
- zemljište	5.214.619	5.214.619
- građevinski objekti	3.152.404	3.015.515
- postrojenja, oprema i namještaj	4.814.681	5.797.165
- transportna sredstva	1.188.477	1.545.673
UKUPNO DUGOROČNA IMOVINA	37.900.704	37.799.229
- kupci u zemlji	12.496.267	7.661.575
- sirovine, materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar	1.417.239	1.428.366
- ostala imovina i potraživanja, uključujući i razgraničenja	812.535	805.466
- proizvodnja u toku, poluproizvodi i nedovršene usluge	400.570	358.593
- ugovorna imovina	31.054	44.811
- novac i novčani ekvivalenti	12.483.454	9.450.496
- ostala finansijska imovina, dati avansi, gotovi proizvodi	2.462	42.664
- akontacija poreza na dobit	-	232.836
UKUPNO KRATKOROČNA IMOVINA	27.643.581	20.024.807
UKUPNO IMOVINA	65.544.285	57.824.036
- revalorizacije rezerve za nekretnine, postrojenja i opreme	34.130.623	34.130.623
- akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda	9.161.489	4.056.562
- statutarne rezerve	70.926	71.700
- dobit tekućeg perioda	18.473	0
- državni kapital	10.000	10.000
UKUPNO KAPITAL	43.391.511	36.647.748
- kratkoročne ostale obaveze, uključujući i razgraničenja	8.890.619	9.384.398
- dugoročni odgođeni prihod	5.439.320	5.329.452
- obaveze prema dobavljačima	2.950.658	1.380.843
- dugoročne obaveze po uzetim kreditima	2.285.761	1.499.424
- kratkoročni odgođeni prihod	869.320	860.155
- ostalo iz obaveza	1.717.096	2.722.016
UKUPNO OBAVEZE	22.152.774	21.176.288
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE	65.544.285	57.824.036

Dugoročna imovina

Nabavna vrijednost dugoročne imovine na dan 31.12.2023. godine iznosi 100.972.304 KM, ispravka vrijednosti je 63.173.075 KM, što znači da je ova imovina amortizovana (otpisana) sa 62,6%, odnosno neto sadašnja vrijednost iznosi 37.799.229 KM.

Amortizacija za obračunski period 2023. godine iznosi 2.696.892 KM.

Najveća neto sadašnja vrijednost dugoročne imovine je : Ulaganja u investicione nekretnine i iznosi 22.058.308 KM, što je 58,4% ukupne dugoročne imovine.

U odnosu na stanje početkom godine , ova sredstva imaju smanjenje za 443.475 KM ili 58,4%.

Kratkoročna (obrtna) imovina

Tekuća (obrtna) sredstva na dan 31.12.2023. godine iznose 10.574.311 KM, što je u odnosu na stanje 01.01.2023. godine, smanjenje za 4.585.816 KM ili 30,2%. Prosječno korištena tekuća sredstva iznose 12.867.219 KM.

Zalihe

Ukupne zalihe na dan 31.12.2023. godine iznose 1.873.235 KM što je u odnosu na stanje na početku godine povećanje za 23.109 KM ili 0,5%.

Najveće zalihe su sirovina , materijala i rezervnih dijelova i sitan inventar u iznosu od 1.428.366 KM u odnosu na stanje početkom godine , imaju povećanje za 11.127 KM ili 0,8%.

Kratkoročna potraživanja i plasmani

Na dan 31.12.2023. godine iznose 8.701.076 KM , što je u odnosu na stanje početkom godine smanjenje za 4.608.925 KM ili 34,6%.

Najveća potraživanja su na poziciji Kupci u zemlji u iznosu od 7.661.575 KM, a u odnosu na stanje na početku godine ova potraživanja imaju smanjenje za 4.834.692 KM ili 38,7%.

Kapital

Kapital preduzeća na dan 31.12.2023. godine iznosi 36.647.748 KM, što je u odnosu na stanje početkom godine smanjenje za 6.743.763 KM ili 15,5%.

Na dan 31.12.2023. godine društvo je kapitalom (vlastitim sredstvima) finansiralo 63,4% raspoložive aktive.

Vlasnički kapital iznosi 10.000 KM.

Najveća stavka u kapitalu nalazi se na Revalorizacionim rezervama na nekretnine, postrojenja i opremu u iznosu od 34.130.623 KM .

Akumulirana, neraspoređena dobit iz prethodnih perioda ranijih godina iznosi 4.056.562 KM, a u odnosu na stanje na početku godine, ima smanjenje za 5.104.927 KM ili 55,7%.

Obaveze (zaduženost)

Obaveze društva (zaduženost) na dan 31.12.2023. godine iznose 22.176.288 KM , što je u odnosu na stanje početkom godine smanjenje za 976.486 KM ili 4,4%.

Na dan 31.12.2023. godine preduzeće je obavezama (tuđim sredstvima) finansiralo 36,6% raspoložive aktive.

Najveće obaveze su na poziciji kratkoročne ostale obaveze, uključujući i razgraničenja u iznosu od 9.384.398 KM. U odnosu na stanje početkom godine , ove obaveze imaju povećanje za 493.779 KM ili 5,6%.

Obaveze na poziciji Dugoročni odgođeni prihod iznose od 5.329.452 KM, i u odnosu na stanje na početku godine ove obaveze imaju smanjenje za 109.868 KM ili 2%.

Dugoročne obaveze po uzetim kreditima iznose 1.499.424 KM. U odnosu na početak godine ove obaveze imaju smanjenje od 786.337 ili 34,4%.

Na dan 31.12.2023. godine obaveze za dugoročne kredite iznose 1.499.424 KM i to:

- Austrijski kredit 754.177 KM
- Svjetske banke 745.248 KM

Kredit Svjetske banke u iznosu od 2.608.292 KM zaključen je 10.06.2003. godine između Federacije Bosne i Hercegovine i KJKP "RAD"-a d.o.o. Sarajevo na period od 25 godina uključujući osam godina grejs perioda, a odnosi se na Projekat upravljanja čvrstim otpadom. Otplata je počela 15.04. 2011 godine i traje do 15.10.2027. godine.

kredit Vlade Austrije u iznosu od 2.765.315 KM, a odnosi se na Nabavku opreme za odvoz kućnog otpada-14 specijalnih vozila smečar roto pres, na period od 13 godina uključujući grejs period od 4 godine. Otplata kredita je počela je 31.01. 2018. godine i traje do 31.01.2026. godine)

Obaveze prema dobavljačima iznose 1.380.843KM. U odnosu na početak godine ove obaveze su smanjenje za 1.569.815KM ili 53,2%.

Tabela br.68 - Obaveze prema dobavljačima na dan 31.12.2023. godine.

OPIS	IZNOS (KM)
ALMY	349.853,00
MIPEX-AUTO RS	266.468,00
INTERAUTO	94.101,00
HIFA OIL	81.895,00
MACOT SOL D.O.O.	79.326,00
WINTEC D.O.O.	63.166,00
GUMA VP 200 D.O.O.	46.844,00
BLOK D.O.O.	41.301,00
GRAFIKON	38.844,00
EZIO INOX D.O.O.	60.163,00
Ostalo	258.882,00
UKUPNO:	1.380.843,00

Potraživanja od kupaca

Ukupna potraživanja od kupaca iznose 61.845.777 KM, od čega sumnjiva i sporna potraživanja iznose 54.184.202 KM, a potraživanja za 2023. godinu 7.661.575 KM.

Najveći iznosi odnose se na nenaplaćena potraživanja za usluge redovnog odvoza smeća za pravna i fizička lica.

Tabela br.69 - Pregled većih dužnika na dan 31.12.2023. godine

OPIS	IZNOS (KM)
KJP ZOI 84 D.O.O.	190.025,00
Ministarstvo saobraćaja KS-Direkcija za puteve	171.269,00
Općina Centar	261.005,00
Općina Novo Sarajevo	193.103,00
Općina Novi Grad	195.235,00
Općina Stari Grad	107.163,00
Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša KS	146.416,00
Vojska FBiH	50.269,00
GRADNJA UNION RADOVI	66.760,00
FARIDOO D.O.O. SARAJEVO	44.301,00
HECOPROM	49.002,00
Ostalo	485.109,00
UKUPNO	1.959.657,00

Pokazatelji analize finansijskih izvještaja

Pokazatelji likvidnosti

Stopa **tekuće** likvidnosti na dan 31.12.2023. godine iznosi 152,4%, za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće je imalo 152,42 KM tekućih sredstava. 01.01.2023. godine za ovu namjenu preduzeće je imalo 191,96 KM tekućih sredstava. Ovaj pokazatelj je smanjen za 20,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa **ubrzane** likvidnosti na dan 31.12.2023. godine iznosi 138,5%, što znači da za plaćanje svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće ima 138,5 KM novčanih sredstava i potraživanja. 31.12.2022. godine za ovu namjenu imalo je na raspolaganju 179,32 KM. Ovaj pokazatelj je smanjen za 22,8% u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa **trenutne** likvidnosti na dan 31.12.2023. godine iznosi 71,9%, što znači da je na svakih 100 KM kratkoročnih obaveza preduzeće imalo 71,94 KM novčanih sredstava i potraživanja. 31.12.2022. godine za ovu namjenu imalo je 86,68 KM. Ovaj pokazatelj je smanjen za 17% u odnosu na prethodnu godinu.

Pokazatelji zaduženosti

Stopa **zaduženosti** na dan 31.12.2023. godine iznosi 36,6%, što znači da je ukupna imovina finansirana iz tuđih sredstava sa 36,62% ili sa 21.176.288 KM. 01.01.2023. godine zaduženost je bila 33,8%. Ovaj pokazatelj je povećan za 8,4% u odnosu na prethodnu godinu.

Stopa **vlastitog finansiranja** na dan 31.12.2023. godine iznosi 63,4%. Ukupna imovina finansirana je iz vlastitih sredstava sa 63,38% ili sa 36.647.748 KM. 31.12.2022. godine vlastito finansiranje je bilo 66,2%. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 4,3%.

Pokazatelji ekonomičnosti

Stopa **ekonomičnosti** na dan 31.12.2023. godine iznosi 96,6%. U 2023. godini za svakih 100 KM rashoda preduzeće ostvari 100,57 KM prihoda. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 4%

Stopa **ekonomičnosti** prodaje na dan 31.12.2023. godine iznosi 77,1%. U 2023. godini za svakih 100 KM poslovnih rashoda preduzeće ostvari 77,09 KM poslovnih prihoda. Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 5,1%

Pokazatelji profitabilnosti

Bruto **marža profita** na dan 31.12.2023. godine iznosi -3,5%. U 2023. godini za svakih 100 KM ukupnog prihoda preduzeće ostvari -3,53 KM bruto dobiti (gubitka). U istom periodu prošle godine za svakih 100 KM ukupnog prihoda ostvarilo je 0,57 KM bruto dobiti (gubitka). Ovaj pokazatelj je smanjen u odnosu na prošlu godinu za 719,7%.

DIREKTOR:

Nijaz Salamović, Dipl. Ecc.

JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE
» RAD «
SARAJEVO
Broj: 11371/26
Datum: 06.09.2023. god